TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü
YIL DÖNÜMÜ

İstanbul Üniversitesi
Enformatik
Bölümü

20. YILA ARMAĞAN
(ANILAR)

20. YILA ARMAĞAN (ANILAR)

Sevinç GÜLSEÇEN
İstanbul Üniversitesi, Enformatik Bölümü, İstanbul,Türkiye

20. Yıla Armağan (Anılar)
Editör: Sevinç Gülseçen

E-ISBN: 978-605-07-1825-6

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ 1
REKTÖR YARDIMCISI'nın SUNUŞU 7
ENFORMATİK BÖLÜMÜ HAKKINDA 8
VİZYONUMUZ 9
MİSYONUMUZ 9
DÜNYADA VE TÜRKIYE'DE ENFORMATİK BÖLÜMÜ 10
ÖĞRETİM ÜYELERİNİN ANILARIYLA İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ENFORMATİK BÖLÜMÜ 20
Alptekin ERKOLLAR 21
Çiğdem EROL 23
Emre AKADAL 27
Fidan BAYRAKTUTAN 29
Gizem PARLAYANDEMİR 40
Gökhan SİLAHTAROĞLU 41
Hayri Şafak URAL 42
Hulusi GÜLSEÇEN 46
Hülya ÇALIŞKAN 48
Hasan Rıza GÜVEN 50
K. Hüseyin KOÇ 51
M. Çetin ARIKAN 53
Mehmet Hakan SATMAN 55
Mehmet Selim DERİNDERE 56
Natalija LEPKOVA 58
Nebahat AKGÜN ÇOMAK 61
Nilgün BOZBUĞA 63
Orhan TORKUL 67
Selim YAZICI 69
Selma KARABEY 71
Serra ÇELİK 81
Sevinç GÜLSEÇEN 82
Sevinç HATİPOĞLU 85
Sushil SHARMA 87
Şükrü Alp BARAY 89
Turgay KALAYCI 91
Yalçın ÖZKAN 92
Zerrin AYVAZ REİS 94
Zeynep Olcay SOLAKOĞLU 98
Zuhal TANRIKULU 100
Zümrüt ECEVİT SATI 101
ÖĞRENCİLERİNİN ANILARIYLA İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ENFORMATİK BÖLÜMÜ:
Enformatik Bölümü Öğrenci Anıları 103
GÖRSELLER 148
3. Uluslararası Tıpta Bilişim Konferansı
(İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü'nün 20. Yılı Paneli) 148
Future-Learning 2022 152
Bilgi Yönetimi Açılış Dersi 154
Denizhan Demirkol Burs Haberi 155
Enformatik Ana Bilim Dalı-TÜYAFED İşbirliği Kapsamında Düzenlenen Webinar'lar 156
Enformatik Ana Bilim Dalı-TÜYAFED İşbirliği Kapsamında
Düzenlenen Medikal Yapay Zeka Kursu 157

İÇİNDEKİLER

Enformatik Buluşmaları 158
Enformatik Veri Bilimi Seminerleri 162
Post Doc Semineri 163
TRT Erzurum Söyleşisi (Sevinç Gülseçen) 165
Women-TV (İnci Zaim Gökbay) 166
Sağlıkta Yapay Zeka ve Enformatik, Medicress (Çiğdem Erol) 167
2nd International Future-Learning Conference (2008) 168
Ball State Üniversitesi'ndeki Misafir Öğretim Üyesi Görevlendirmesi Sonrası
Sevinç Gülseçen Hocamıza Yapılan Sürpriz Karşılama Buluşması (2008) 172
Geleneksel İftar Buluşmalarımız (2007) 175
Araş. Gör. Çiğdem EROL'un ve Araş. Gör. Fidan BAYRAKTUTAN'ın
Cisco CCNA Femail Eğitimi Katılımı (İTÜ, 2007) 181
2006-2007 Bahar Dönemi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Bilgisayar Dersi 184
Kadınlar Günü Etkinliği: "Bilişime Kadın Eli Değerse" (8 Mart 2005) 194
First International Future-Learning Conference (26-27 Ekim 2004) 197

SUNUŞ

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü'nün köklü geçmişini ve başarılı geleceğini vizyoner bir bakış açısı ile ele alan bu anı kitabı, Bölüm'ün kuruluşundan günümüze kadar uzanan ilham verici bir yolculuğu anlatıyor. Bölüm'ün ilk yıllarından günümüze uzanan bu tarihsel bakış, Enformatik Bölümü'nün İstanbul Üniversitesi'ndeki dinamik ve üretken konumunu vurguluyor. Kitap, bölümün eğitim programları, araştırma faaliyetleri ve mezunlarının başarılarını detaylı bir şekilde ele alarak, okuyucuları Enformatik Bölümü'nün geçmişi ve gelecek vizyonlarıyla tanıştırıyor.

Bölümün kuruluşu, o dönemin öncü akademisyenleri tarafından geniş bir vizyon ve öngörüyle gerçekleştirildi. 1990'lı yıllarda ülkemizde gerek yaygın enformatik eğitimi gerek bilişim uygulama yazılımlarının (bankacılık, finans, sağlık, eğitim, devlet vb.) toplumun geniş kesimleri tarafından içselleştirilerek kullanımına yönelik becerilerin kazandırılması ile ilgili büyük eksiklikler bulunmaktaydı. Bu eksiklikleri gidermek amacıyla 1997 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) bünyesinde Enformatik Enstitüsü kurulmuştur. Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Türkiye'deki üniversiteler genelinde yaygın bilgisayar eğitimi ile ilgili derslerin verilmesini temin ve koordine etmek amacıyla, rektörlüklere bağlı disiplinlerarası destek bölümü niteliğinde Enformatik Bölümü kurulması ve bu bölümlere eleman yetiştirmek üzere ODTÜ Enformatik Enstitüsü yüksek lisans programlarından yararlanılması yönünde almış olduğu kararı, 17 Eylül 1997 tarihinde tüm üniversitelere bildirmiştir. YÖK'ün bu bildirisinden sonra üniversitemiz senatosunun kararınca İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı Enformatik Bölümü kurulmuştur.

Enformatik Bölümü'nün ilk yılları, kurucu kadronun özverili çalışmaları ve vizyoner yaklaşımıyla geçti. Bölüm, bilgisayar teknolojileri alanında lisansüstü eğitim veren Türkiye'nin öncü akademik birimlerinden biri olma yolunda emin adımlarla ilerlerken, öğrencilerin de heyecanla eğitim-öğretim faaliyetlerine katıldığı bir ortam oluşturuldu.

İlk yıllarda, ağırlıklı olarak bilgisayar donanımı ve yazılımı, programlama dilleri, veri yapıları ve algoritmalar gibi temel dersler verilirken, zamanla bölümün müfredatı sektörün ihtiyaçlarına, öğrencilerin ilgi alanlarına ve teknolojideki gelişmelere göre çeşitlendirilerek geliştirildi. Bu sayede, Enformatik Bölümü öğrencileri, hem akademik hem de sektörel ihtiyaçlara cevap veren donatı ve beceriye sahip olmaya başladılar.

Bölümümüzde temel olarak eğitim, araştırma ve danışmanlık hizmetleri verilmiş ve verilmeye devam etmektedir. Fen Bilimleri Enstitüsü'ne (FBE) bağlı olarak Enformatik Yüksek Lisans, Doktora, Uzaktan Eğitim Tezli Yüksek Lisans, 667 Sayılı KHK ile kapatılan Fatih

Üniversitesi'nden aktarılan Mühendislik ve Teknoloji Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans ve Mühendislik ve Teknoloji Yönetimi Uzaktan Eğitim Tezsiz Yüksek Lisans programları ile eğitim hizmetleri sunulmuş ve sunulmaya devam etmektedir. Ayrıca bölümümüz öğretim üye ve görevlileri üniversitemiz bünyesinde bulunan çeşitli fakültelerde (Tıp, Diş Hekimliği, Su Bilimleri, İletişim vb.) ve diğer üniversitelerde (İÜ-Cerrahpaşa, Kadir Has, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, vd.) Bilgi Teknolojileri (Yapay Zekâ, Kodlama, Veri Bilimi vb.) ile ilgili derslerde eğitim hizmeti vermektedir.

Üniversitemiz bünyesinde bulunan farklı komisyon ve kurullarda (Uluslararası Akademik İlişkiler Kurulu, Bologna Eşgüdüm Komisyonu, vb.) bilgi teknolojileri konusunda destek veren bölümümüz birçok birime idari olarak yazılım ve danışmanlık hizmetleri de vermiştir (Ör: İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü, Bilimsel Araştırma Projeleri, Genel Evrak, Hukuk Müşavirliği, Uluslararası Akademik İlişkiler Kurulu, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, İdari Mali İşler, Yapı İşleri, Merkez Garaj, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Deniz Bilimleri Enstitüleri, Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi, İktisat ve Su Ürünleri Fakülteleri, Stratejik Araştırmalar Merkezi vb.). Bölümümüz, hizmetleri kapsamında çeşitli sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yaparak ulusal ve uluslararası faaliyetler düzenlemektedir.

Enformatik Bölümü'nün tarihçesinde bazı yılların önemi çok büyüktür. 2003 yılı, bölümün kuruluş yılı olarak başı çekmektedir. 2003 yılında Fen Bilimleri Enstitüsü Enformatik Anabilim Dalı'na bağlı Tezli Yüksek Lisans programımızın açılması çok büyük bir heyecan yaşatmıştır; ilk 10 yüksek lisans öğrencimizi almış olduk!

Kuruluşun gerçekleştiği 2003 yılını takip eden 2004 yılı, bölümümüzden ve üniversitemizden hala çokça söz ettiren, bir marka haline gelmiş "FutureLearning" konferanslarının başlangıç tarihidir. Bu tarihten başlayarak yapılan dokuz adet konferans da çok başarılı olmuş ve 2025 yılında yapılacak onuncusu ile bu başarının devam ettirilmesi planlanmaktadır. Konferansın neden "FutureLearning" olarak isimlendirildiğini tam bu noktada açıklamak yerinde olacaktır. Günümüzde önemi daha da artan ve ihtiyaçtan çok gereklilik haline gelen e-öğrenme, 2000'li yılların başlarında kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının (STK) gündemine girmeye başlamıştı. Ülkemizin en önemli bilişim STK'larından olan Türkiye Bilişim Derneği (TBD) yenilikçi fikir ve girişimleri ile hep öncü olmuştur. TBD İstanbul Şubesi ve Enformatik Bölümü'nün fikir ve işbirliği ile e-öğrenme konulu uluslararası bir konferans dizisinin başlatılmasının Türkiye'de bir kıvılcım etkisi yapacağını öngörerek, konferans adının iki önemli ifadenin İngilizce karşılıkları olan "future" ve "e-learning" kelimelerini tek bir ifadede - Futur***e-Learning*** – birleştirmesi uygun bulunmuştur. Zaman içerisinde bu isim FutureLearning şekline dönüşmüştür.

2005 yılı, özellikle benim açımdan önem taşımakta, bu tarihte bölüm başkanlığını devralarak günümüze kadar bitmeyen bir heyecan ve enerji ile bu idari görevi yürütmeye gayret ettim. Benim Bilişim alanındaki yolculuğum aslında 1980'li yılların başlarında henüz bir lisans öğrencisiyken başladı ve ben bu yolculuğumu hep üniversitemde sürdürdüm. Üniversitemizde bilişimin tarihi geçmişi ise, daha sonra da bahsedeceğim gibi, 1964 yılına dayanmaktadır.

Enformatik Anabilim Dalı Doktora Programı'mız YÖK'ün 15.09.2008 tarihli Genel Kurul Toplantısı'nda alınan kararla 07.10.2008 tarihinde 028275/3842 sayılı yazı ile onaylanmış ve öğrenci kabulüne başlamıştır.

Daha sonra da Enformatik Uzaktan Eğitim Yüksek Lisans programımız açılarak öğrenci kabul etti. Bu program halen açık olmakla birlikte aktif değildir.

2012 yılında Bilgisayar Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (BUYAMER) müdürü olarak atanarak ikinci bir idari görevi üstlenmiş oldum. 1964 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Haydar Furgaç tarafından "Hesap Merkezi" olarak kurulmuş olan ve Üniversitemizin en eski merkezlerinden ve Türkiye'nin ilk bilgisayar bilimleri uygulama ve araştırma merkezlerinden olan bu birimin yöneticisi olarak büyük bir gurur duydum. Her iki birimin ekipleri ortak bir sinerji ile mükemmel işler başardılar. Yapılanlarla ilgili ayrıntılı bilgi, BUYAMER'in 55. kuruluş yılı anısına hazırlanan ve 2019 yılında basılan "*Haydar Furgaç Elektronik Hesap Merkezinden BUYAMERe: İstanbul Üniversitesi'nin Bilişim Tarihine Yolculuk*" kitabından edinilebilir.

2013 yılında Enformatik Bölümü'nün 10. Yılı'nı üniversitemizin Baltalimanı Sosyal Tesisleri'nde büyük bir coşku ile kutladık ve yeni proje ve çalışmalar için deyim yerindeyse "yelken açtık"!

2014 yılında, üniversitemizde bulunan tüm bilişim birimlerinin (Bilgisayar Mühendisliği, Enformatik Bölümü, BUYAMER, Bilgisayar Programcılığı Bölümü ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı) faaliyetlerini koordine edecek İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı Bilişim Koordinasyon Kurulu (BKK) oluşturuldu. Kurulun yönergesi Enformatik ve BUYAMER ekipleri tarafından oluşturularak yürürlüğe girdi.

2016 yılında, Türkiye için henüz yeni olan ve az sayıda yükseköğretim kurumunda tesis edilmiş olan, İnsan-Bilgisayar Etkileşimi Laboratuvarı kurulmuştur. Laboratuvarda elde edilen verilerle 5 adet tez gerçekleştirilmiş ve halen gerçekleştirilmeye devam etmektedir. Ayrıca gerek tezlerden gerekse tezlerden bağımsız olarak toplanan verilerle kıymetli yayınlar da üretilmiştir.

2017 yılı bölümümüz açısından çok önemli iki olaya tanıklık etmiş bir tarihtir. Birincisi, İstanbul Üniversitesi Uluslararası Yayınevi tarafından yayınlanan Acta Infologica dergimizin hayata geçmesidir. Çok başarılı bir yayın hayatı olan dergimiz 2022 yılı 6(1) sayısından itibaren Emerging Sources Citation Index (ESCI) tarafından da taranmaya başlanmıştır. İkinci olay ise İstanbul, Kocaeli ve Sakarya Üniversiteleri bünyesinde çeşitli birimlerde görev yapan Öğretim Üye ve Elemanları tarafından "Yeni Nesil Bilişim Uygulamaları için Güçlerimizi Birleştiriyoruz" sloganı ile 2016 yılından itibaren gerçekleştirilen çeşitli toplantılar sonucunda Yapay Zeka alanındaki farkındalığın artırılması, yapılan çalışmaların zenginleştirilmesi amacıyla 2017 yılında Birinci Yapay Zeka Yaz Okulu (YAZSUM) yapılmıştır. Sakarya Üniversitesi Kültür ve Kongre Merkezinde 80'e yakın farklı üniversiteden yaklaşık 455 öğrenci, sektörün öncü kuruluşları ve akademisyenleri ile bir araya gelerek 3 gün boyunca yapay zeka konusunda sunumlar, paneller vb. etkinliklerle bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Bu etkinliği takip eden dört etkinlik sırası ile 2017, 2018, 2020, 2021 ve 2024 yıllarında aynı heyecan ve motivasyonla yapılmış ve geniş kitlelere ulaşılmıştır. Bu etkinliklerin çıktısı olarak "Mühendislikte Yapay Zekâ ve Uygulamaları" isimli kitap serisi Sakarya Üniversitesi Yayınevi tarafından yayınlanmıştır.

2020 yılında yine çok yerinde bir hamle ile ve Enformatik Bölümü'nün ve BUYAMER'in önemli desteği ile Tıpta Bilişim Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. 2021 ve 2023 yıllarında da sırası ile "Dijital Sağlık ve Tıpta Yapay Zeka Uygulamaları" teması ile II. Tıpta Bilişim Kongresini ve "Hyperconnectivity" ve "Digital Transition: Onlife to Online" temaları ile de IIIrd International Congress on Medical Informatics kongresini gerçekleştirmiş olduk.

2021 İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yönetim Bilişim Sistemleri (YBS) Bölümü 30 Mart 2021 tarihinde Yükseköğretim Kurulu (YÖK) onayı ile kurulmuştur (2547 Sayılı Kanun'un 2880 Sayılı Kanun'la değişik 7/d-2 maddesi uyarınca).

2023 Fen Fakültesi Bilgisayar Bilimleri Bölümü kuruldu

Kişilere uzmanlık ve liderlik kazandıran, kurumları rakiplerine göre öne taşıyan bilgi için klişe haline gelmiş "bilgi güçtür" ("knowledge is power") ifadesindeki bilgi, gücünü iki şeyden alır: veri ile onu nasıl kullanacağını bilen insan ya da makine. "Veri" olarak isimlendirilen çok özellikli varlığın bilgiye dönüştürülme işini bilen, mükemmel bir değer olan bilginin de doğru yerde ve zamanda kullanılmasını sağlayan uzmanlar enformatikçilerdir. Enformatik disiplini, kişilere büyük şevk ve motivasyonla yapabilecekleri onlarca mesleğin kapısını açmaktadır.

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü 20 yıl boyunca bünyesinde yetiştirdiği uzmanlara gerek akademide gerek sektörde pek çok kapının açılmasını sağlamıştır. Bunu sadece verdiği kaliteli ve bilimsel çizgiden sapmayan eğitim ile değil, ekip ruhu ile yapılan proje, bilimsel yayın, bilimsel etkinlik (kongre, konferans, seminer, çalıştay vb.) gibi çalışmalar, sosyal ve kültürel etkinlikler ile başarmıştır.

Kitabımızın tamamlanmasından sonra, maalesef 2025 yılının Nisan ayında, çok üzücü bir haber ile ailemizin çok değerli bir üyesinin aramızdan ayrıldığını öğrendik: Prof. Dr. Zuhal Tanrıkulu. Bölümümüze vermiş olduğu değerli profesyonel ve manevi katkıları için kendisine minnettarız. Yazmış olduğu anıların kitabımızda yer alması bir nebze de olsa bizi teselli etmektedir.

İstanbul Üniversitesi gibi köklü bir geçmişe sahip, araştırma üniversitesi olarak da her zaman bir adım önde olan üniversitemizin bir bölümü olmak bizlere her zaman gurur vermiştir.

Daha nice yirmi yıllara!

Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN

Enformatik Bölümü Başkanı

İstanbul Üniversitesi

REKTÖR YARDIMCISI'nın SUNUŞU

İstanbul Üniversitesi, köklü geçmişi ve bilimsel birikimiyle Türkiye'nin en saygın eğitim kurumlarından biri olmanın yanı sıra, bilişim alanındaki gelişmeleri her zaman yakından takip eden, bu alanda öncü bir üniversite olarak da önemli bir kimliğe sahiptir. Bu bağlamda, Enformatik Bölümü de üniversitemizin bilişim hizmeti veren birimlerinden biri olarak, kurulduğu günden bu yana İstanbul Üniversitesi'nin bilimsel vizyonuna katkı sağlamayı sürdürmektedir.

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü, 20 yıllık sürede bilgi ve iletişim teknolojileri alanında yaşanan hızlı değişimlere ayak uyduracak şekilde güncel gelişmeleri takip eden, bu doğrultuda akademik yayınlar üreten, projeler geliştiren ve bilimsel etkinlikler ile toplum yararına faaliyetler düzenleyen bir birim olmuştur. Teknoloji, bilim ve disiplinlerarası yeni alanlarda yaptığı katkılarla, yalnızca akademik çevrelerde değil, aynı zamanda bilişim sektöründe de saygın bir konum kazanmıştır. Enformatik Bölümü, öğrencilerini sadece çağdaş bilgiyle donatmakla kalmayıp, aynı zamanda onları bu bilgiyi toplumun hizmetine sunmaya, bilimsel düşünme becerisiyle donatarak yenilikçi çözümler üretmeye teşvik etmiştir.

Bugün, geçmişin birikiminden aldığı güçle, geleceğe umutla bakan ve daha birçok başarılı projeye imza atmayı hedefleyen, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılında 20. Yaşını kutlayan İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü, hem akademik anlamda hem de toplumsal katkı sağlama noktasında yoluna emin adımlarla devam etmektedir. Bu özel dönemde, başta değerli akademik kadromuz olmak üzere, öğrencilerimize, mezunlarımıza ve Enformatik Bölümü'ne katkı sağlayan herkese teşekkür eder, nice başarılı yıllar dilerim.

Prof. Dr. Gülsüm AK

Rektör Yardımcısı

İstanbul Üniversitesi

ENFORMATİK BÖLÜMÜ HAKKINDA

Türk Standartları Enstitüsü tarafından "bilginin toplanması, depolanması, işlenmesi, organize edilmesi, sınıflandırılması, dağıtılması ve kullanımı için gerekli sistemler ve teknoloji ile ilgili uygulamalar ve araştırmalar yapılan bir bilim dalı" olarak tanımlanan Enformatik aynı zamanda, insanların teknolojiyi nasıl değiştirdikleri ve teknolojinin insanları nasıl değiştirdiği ile ilgilenen bir disiplindir. Enformatik (Informatics) bilim alanı bilginin toplanması, sınıflanması, depolanması, işlenmesi, iletilmesi ve sunumu gibi fonksiyonları yerine getiren Bilgi ve İletişim Teknolojisi (BİT) tabanlı Bilgi Sistemlerinin kurulması, sürdürülmesi ve kullanımı ile ilgili araştırma, geliştirme ve eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır. Bir meslek dalı olarak Enformatik, Bilgi Sistemlerinin geliştirilmesi ve kullanımı için gerekli profesyonel yeteneklerin kazandırılmasını hedeflemektedir.

Enformatik Bölümümüz T.C. YÖK' ün 17 Haziran 1997 tarih ve 97.19.1429 sayılı kararı gereğince kurulmuş ve 2003 yılında da Fen Bilimleri Enstitüsü bünyesinde YL eğitimi, 3 yıl sonra da Doktora eğitimi vermeye başlamıştır. Bu tarihlerden itibaren Bölümümüzün misyonu ve vizyonu çerçevesinde, üniversitemizin ihtiyacı olan önemli bilgi sistemleri geliştirilmiş ve üniversitemizin idari ve akademik personelinin kullanımına sunulmuştur. Örnek olarak,

Evrak Takibi Otomasyonu sistemi,

Eğitimde Yeniden Yapılanma Bilgi ve İletişim Sistemi (EYYBIS),

Erasmus giden öğrenci takip sistemi,

Fen Bilimleri Enstitüsü Web Portalı (Bilgi Sistemi)

Sosyal Bilimler Enstitüsü Web Portalı (Bilgi Sistemi)

Avrasya Enstitüsü Web Portalı (Bilgi Sistemi)

Konferans Yönetim ve Takip Sistemi (Uluslararası Future Learning Konferansları için) COMAS

Günümüzde bu sistemlerin bir kısmı ISKOP bünyesine alınmış ve geliştirilmeye devam etmektedir. Bu geliştirme çalışmalarının koordinasyonunu 2 yıl yürütmüş olan Bilişim Koordinasyon Kurulu da yine bölümümüzün önerileri doğrultusunda kurulmuş ve çalışmalarını yürütmüştür. Bilişim sektörü ve bilişim sivil toplum kuruluşları ile yakın ilişkiler içerisinde olan bölümümüz, önemli ulusal ve uluslararası toplantıların da düzenlenmesini ve ev sahipliğini üstlenmiştir ve üstlenmeye devam etmektedir. Bu toplantılardan bazıları Future Learning (Uluslararası Gelecek İçin Öğrenme Alanında Yenilikler Konferansı), Uluslararası Enformatik

Çerçevesinde İncelemeler Kongresi (ICSFI), R ile Veri Madenciliği Yaz ve Kış Okulları, Türkiye'de İnternet Konferansı (İnet-tr), İnternet Haftası Etkinlikleri (InfoDay), ISSEP 2014, Uluslararası Semiotik Konferansı 2015: Otantikten Enformatiğe şeklinde sıralanabilir.

Öğrenci sayısının ve talebin gün geçtikçe katlanarak arttığı bölümümüzün sunduğu bazı olanaklar şunlardır:

Bölümümüz farklı alanlardan akademisyenlerle her tür disiplinler arası eğitim-öğretim ve benzeri etkinliğe açık, dinamik bir yapıya sahiptir. Bu nedenle de, lisansı matematik, fizik, biyoloji, astronomi, bilgisayar mühendisliği, bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi, işletme vb. olan pek çok öğrencimiz bulunmaktadır. Diğer alanlardan yüksek lisans programımıza başvuru yapan öğrencilerimiz, bölümümüzce uygun görülürse Bilimsel Hazırlık okumakta ve bu öğrencilerin programımız için gerekli alt yapıyı oluşturması sağlanmaktadır.

Eğitim öğretim yılının başında tüm öğrencilerimiz ve öğretim elemanlarımız ile tanışma toplantısı gerçekleştirilmektedir. Bu sayede sene başında öğrencilerimiz, bölümümüzde ders veren öğretim elemanları ile tanışmakta, dersler hakkında bilgi edinmekte ve yine öğretim üyelerimizin danışmanlığında ders seçimi işlemlerini gerçekleştirmektedir.

Bölümümüz sıklıkla sektörde çalışmakta olan kişiler tarafından tercih edildiğinden, öğrencilerimizin derslere katılabilmesi için ders saatleri öğrencilere göre, esnek bir biçimde ayarlanmakta ve yüksek lisans ve doktora programlarımızda dersler genellikle iki ya da üç güne toplanmaktadır.

Bölümümüz doktora öğrencileri Fen Bilimleri Enstitüsü tarafından belirlenen kurallar çerçevesinde, üniversitemizin/diğer üniversitelerin farklı programlarından dersler alabilmektedir.

Öğrencilerimiz tez aşamasında, üniversitemizin Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından tez projelerine başvurabilmekte, yüksek lisans ve doktora çalışmalarında maddi destek sağlayabilmektedir.

Bölümümüzün dâhil olduğu Erasmus, Farabi ve Mevlana öğrenci değişim programlarına katılarak yurt-içi ve yurt-dışında farklı tecrübeler kazanabilmektedir. Bölümümüzün birçok ülke ile ikili anlaşması mevcut olup, öğrencilerimizin bir kısmı değişim programları vasıtasıyla Fransa, Lüksemburg, Polonya ve Litvanya'da bulunmuştur.

Öğrencilerimiz, bölümümüzde Kısmi Zamanlı Çalışan Öğrenci olarak çalışabilmektedir. Her dönem seçimi gerçekleştirilen bu öğrencilerimiz, ilanda belirtilen nitelikler ve sorumluluklar çerçevesinde, bölümümüz öğretim elemanlarınca verilen görevleri yerine getirmekte ve üniversitemiz tarafından da sembolik bir ücret ile ödüllendirilmektedirler. Ülkemizde de

gittikçe önemi fark edilen Enformatik Bölümümüz, disiplinler arası iş birliğinde bir odak olmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda hem akademik camiaya hem de iş dünyasına ulusal ve uluslararası platformlar da kapılarını açmaktadır.

VİZYONUMUZ

Bölümümüz, İstanbul Üniversitesi'nin "e-Üniversite" olma yolundaki yapılanmasında, e-öğrenim sürecini hayata geçirecektir. Üniversitemizin dünyanın önde gelen üniversitelerinden biri olmasına yönelik başta e-üniversite olmak üzere, bilgi ve iletişim teknolojileri alanındaki eğitim, araştırma ve uygulamaların geliştirilmesinde anahtar rol oynamaktır. İlkelerimiz;

1) Disiplinlerarası yaklaşım,

2) Bilişim sektörünün ihtiyacına duyarlılık,

3) Bilginin paylaşımına özen gösterme,

4) Etik ilkelere bağlılıktır.

Temel politikalarımızı ve önceliklerimizi belirtmiş olduğumuz temel ilkeler doğrultusunda oluşturmaktayız.

MİSYONUMUZ

Lisans ve Lisansüstü öğrencilerine ve Üniversitemizin akademik ve idari personeline, Bilgi ve İletişim Teknolojileri konusunda eğitim yolu ile bilgi desteği vermek.

Üniversitemizin çeşitli birimlerinin ihtiyacı olan Bilgi Sistemleri ile Otomasyon Sistemlerinin geliştirilmesine destek olmak.

Ülkemizin bilgi toplumu olma yolundaki çabaları desteklemek üzere Sivil Toplum Kuruluşları ve bilişim sektörü ile işbirliği yapmak ve ortak faaliyetlerde bulunmak.

DÜNYADA VE TÜRKIYE'DE ENFORMATİK BÖLÜMÜ

Murat GEZER, Zeliha KAPLAN ÖZTÜRK

1. Enformatik Nedir?

Enformatik, disiplinler arası bir alandır ve bilgi ile bilgi sistemleri üzerine odaklanır. Dijital çağda verinin rolünün hızla artmasıyla birlikte, enformatiğin kapsamı ve katkılarının anlaşılması da önem kazanmıştır. Bilginin doğası, yapısı, işleme yöntemleri, depolanması, iletimi ve kullanımını içeren konuları kapsar. Enformatik, bilgi bilimleri, bilgisayar bilimleri, bilişim teknolojileri ve iletişim bilimleri gibi çeşitli disiplinleri bir araya getirir.

Günümüzde, enformatik birçok sektörde kritik bir rol oynamaktadır. Bilgi teknolojilerini kullanarak verimliliği artırmayı, kararlar almayı ve çeşitli süreçleri optimize etmeyi hedefler. Aynı zamanda, enformatik modern toplumun vazgeçilmez bir parçasıdır. Bilgi, günümüz dünyasında güç ve zenginlik kaynağı olarak kabul edilmektedir. Enformatik, bilginin etkin bir şekilde kullanılmasına ve yönetilmesine yardımcı olarak, bireylerin, işletmelerin ve toplumların rekabet gücünü artırmaktadır.

2. Dünya'da Enformatik

Enformatik terimi, bilgisayarların kullanıldığı bilgi işleme sürecini tanımlayan Karl Steinbuch ve Helmut Gröttrup tarafından 1957 yılında yazılan bir çalışmada ilk kez kullanılmıştır [1]. Bu terim, 1968 yılında Dresden'de düzenlenen uluslararası bir kolokyumdan sonra, Almanca konuşulan dünyada bilgisayar bilimi için yaygın bir terim haline gelmiştir. İngilizce konuşulan dünyada ise daha çok "bilgisayar bilimi" terimi kullanılmaktadır. Bununla birlikte, İngilizce'de de enformatik terimi, uygulamalı bilgisayar bilimlerinin belirli alanları için kullanılmaktadır, örneğin biyoenformatik veya jeoenformatik gibi.

Bilgisayar Bilimi lisans programları, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nde çok erken dönemlerde ortaya çıktı: 1953 yılında, Cambridge Üniversitesi tarafından "dönüşüm kursu" olarak da bilinen Cambridge Bilgisayar Bilimi Diploma programı başlatıldı. 1962 yılında, Purdue Üniversitesi, Bilgisayar Bilimi alanında tam zamanlı lisans programını sunan ilk üniversite oldu ve B.Sc. derecesi verdi [2].

Avrupada Enformatik alanını ilk benimseyen ülkeler arasında Almanya, Fransa, Belçika ve Hollanda yer almaktadır ve enformatik eğitim programları 1960'lı yıllarda popülerlik kazanmıştır. Örneğin, Fransız bilgisayar bilimcisi Philippe Dreyfus, 1962 yılında "information + automatique" kelimelerinin kısaltması olarak Fransızca "informatique" terimini önermiştir [3].

Almanya'da enformatik eğitimi, 1960'lı yıllarda başlamıştır. Münih Teknik Üniversitesi, Friedrich Ludwig Bauer'in öncülüğünde 1967 yılında ilk enformatik dersini vermiştir. Aynı şekilde, Dresden Teknik Üniversitesi de 1969 yılında Doğu Almanya'da bilgi işlem alanında lisansüstü mühendis yetiştirmeye başlamıştır. Karlsruhe Üniversitesi ve Viyana Teknik Üniversitesi ise 1970 yılında enformatik eğitimi vermeye başlamıştır.

Enformatik, bilginin doğası, yapısı, temsili, işlemesi ve kullanımıyla ilgilenen bir bilim dalıdır. Bu geniş kapsamlı alan, bilgisayar bilimi, yazılım mühendisliği, yapay zeka, veri bilimi, bilgi sistemleri gibi çeşitli alt disiplinleri içerir. Enformatik, hem mühendislik disiplinlerinden, örneğin bilgisayar tasarımı ve geliştirme, hem de matematik-bilimsel disiplinlerden, örneğin algoritmalar ve bilgi teorisi gibi, yararlanır.

Enformatik alanında faaliyet gösteren önemli kuruluşlar arasında Gesellschaft für Informatik (GI), Almanya'nın en büyük enformatik meslek birliği, Association for Computing Machinery (ACM), Amerika Birleşik Devletleri'nin en büyük enformatik meslek birliği ve Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE), elektrik ve elektronik mühendisliği alanında dünyanın en büyük meslek birliği yer almaktadır. Bu kuruluşlar, enformatik alanındaki araştırma, eğitim ve profesyonel gelişim faaliyetlerini desteklemektedir.

3. Türkiye'de Enformatik

Türkiye'de Enformatik bölümlerinin tarihçesi, bilişim teknolojileri alanındaki ilerlemelerle birlikte paralel bir şekilde gelişmiştir. 1990'lı yıllarda, dünya genelinde bilişim teknolojilerine olan ilgi artmış ve Türkiye'de de bu alanda önemli adımlar atılmaya başlanmıştır. Bilişim teknolojilerindeki hızlı ilerlemeler, bilişim sektörünün hızla büyümesine yol açmış ve öğrencilerin bu alana olan ilgisi artmıştır. Bilgisayar kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte, üniversitelerde temel bilişim eğitimi ve uygulama yazılımları konusundaki eksiklikleri gidermek amacıyla Enformatik gibi yeni programlar açılmıştır.

Türkiye'de Yükseköğretim Kurulu, 17 Haziran 1997 tarihinde 97.19.1429 sayılı karar ile tüm üniversite ve yüksek teknoloji enstitülerinde Enformatik Bölümü kurulmasını kararlaştırmıştır. Bu karar doğrultusunda birçok üniversite, kendi bünyelerinde Enformatik Bölümleri açmıştır. İlk olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi bünyesinde kurulan Enformatik Enstitüsü, eleman yetiştirmek amacıyla yüksek lisans programlarından yararlanmıştır [4].

Türkiye Yükseköğretim Kurulu, 1999 yılında Enformatik Milli Komitesi'ni oluşturarak, 1 Mart 2000 tarihli ve 23980 Sayılı Resmi Gazete'de "Enformatik Milli Komitesi Yönetmeliği"ni yayınlamıştır. Enformatik Milli Komitesi'nin amacı, yükseköğretim kurumlarında ile-

tişim ve bilgi teknolojilerine dayalı uzaktan eğitim ve enformatik alanlarında eğitim-öğretim olanaklarının planlanması ve eğitim etkinliğinin artırılması amacıyla üniversitelerle işbirliği içinde araştırmalar, incelemeler ve değerlendirmeler yaparak Yükseköğretim Kurulu'na önerilerde bulunmaktır [5].

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 17 Haziran 1997 tarihli ve 97.19.1429 sayılı kararı ile temel bilgi teknolojilerinin tüm öğrencilere öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu karar gereği, öğrencilerin birinci yılında "Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı" dersini zorunlu olarak alması ve öğrenim süresi boyunca en az bir Temel Bilgisayar Bilimleri dersini seçmesi istenmiştir.

Enformatik Bölümlerinin kurulması kararında, Türkiye'nin her bölgesindeki üniversitelerde okuyan tüm öğrencilerin eşit fırsatlarla ve içerikle temel bilişim eğitimi almasının hedeflendiği belirtilmiştir. Enformatik Bölümünün misyonu, üniversite ve yüksek teknoloji enstitülerindeki tüm öğrencilerin temel bilişim eğitiminden yararlanmasını sağlamak ve mesleki alanda sektöre yönelik öğrencilerin bilişimi rahatlıkla kullanabilmesi için uygulama becerileri kazandırmaktır. Enformatik Bölümleri, üniversite öğrencilerinin yanı sıra, bilgi toplumunun genişlemesine katkı sağlamak amacıyla yetişkinlere, kamu çalışanlarına ve özel sektörün ihtiyaçlarını karşılayacak ara eleman yetiştirmek için temel bilişim eğitimi kursları düzenlemiş ve destek sağlamıştır. Ayrıca, ilköğretim ve orta öğretim kurumlarıyla koordineli çalışarak rehberlik faaliyetlerinde bulunmuştur.

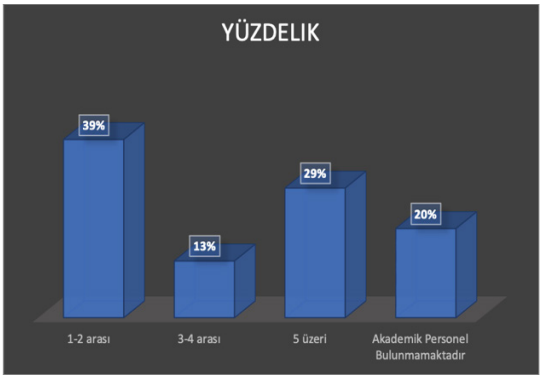
Günümüzde teknolojik gelişmeler ve sektör ihtiyaçları doğrultusunda Enformatik bölümleri program içeriklerini güncellemiş ve disiplinler arası akademik araştırmaları teşvik etmek ve insan kaynağı sağlamak amacıyla bilişim teknolojilerinin çeşitli alanlarıyla bir araya gelerek yapay zeka, veri bilimi, siber güvenlik, biyoenformatik gibi konulara odaklanan tezli/tezsiz yüksek lisans ve doktora eğitimi vermektedir.

Tablo 1'de Türkiye faaliyet gösteren 129 devlet üniversitesinin web sitelerine göre, yaklaşık %43'ünde Enformatik bölümlerinin faaliyet gösterdiği görülmektedir [5]. Bu bölümlerde istihdam edilen akademik ve idari personel sayılarını içeren grafikler ise aşağıda sunulmuştur.

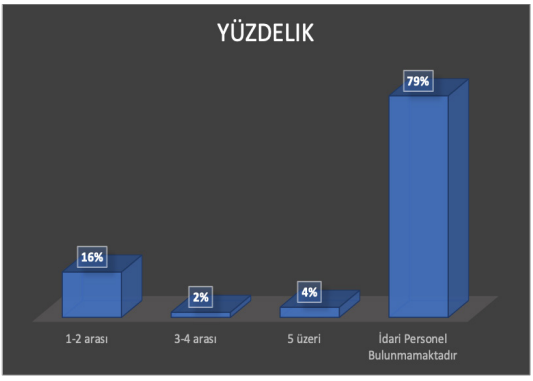
Tablo 1. Türkiye'deki Üniversitelerde Enformatik Bölümü

Adıyaman Üniversitesi
Afyon Kocatepe Üniversitesi
Akdeniz Üniversitesi
Aksaray Üniversitesi
Amasya Üniversitesi
Anadolu Üniversitesi
Ankara Üniversitesi
Artvin Çoruh Üniversitesi
Adnan Menderes Üniversitesi

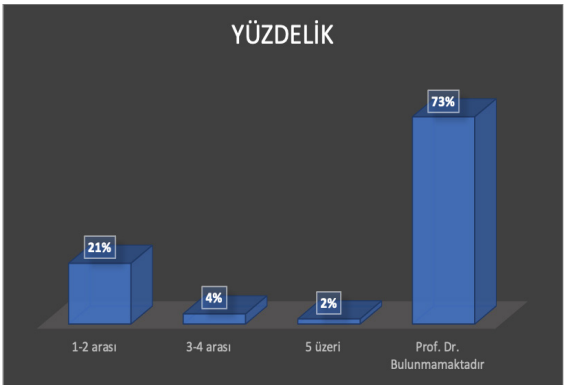
Balıkesir Üniversitesi
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Bingöl Üniversitesi
Bitlis Eren Üniversitesi
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Bursa Uludağ Üniversitesi
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Çankaya Üniversitesi
Çankırı Karatekin Üniversitesi
Çukurova Üniversitesi
Ege Üniversitesi
Erciyes Üniversitesi
Eskişehir Üniversitesi
Fırat Üniversitesi
Gazi Üniversitesi
Gaziantep Üniversitesi
Gümüşhane Üniversitesi
Hakkari Üniversitesi
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
İnönü Üniversitesi
İskenderun Teknik Üniversitesi
Medeniyet Üniversitesi
İstanbul Üniversitesi
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Karabük Üniversitesi
Kastamonu Üniversitesi
Kırıkkale Üniversitesi
Ahi Evran Üniversitesi
Kocaeli Üniversitesi
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Malatya Turgut Özel Üniversitesi
Mersin Üniversitesi
Mimar Sina Güzel Sanatla Üniversitesi
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Munzur Üniversitesi
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Sinop Üniversitesi
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Süleyman Demirel Üniversitesi
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Uşak Üniversitesi
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Yalova Üniversitesi
Yıldız Teknik Üniversitesi
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

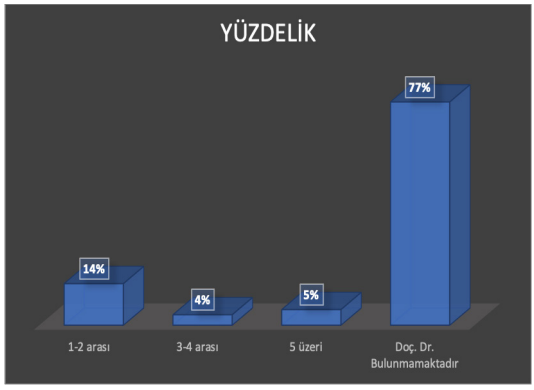
Şekil 1. Akademik personel sayısı (%)

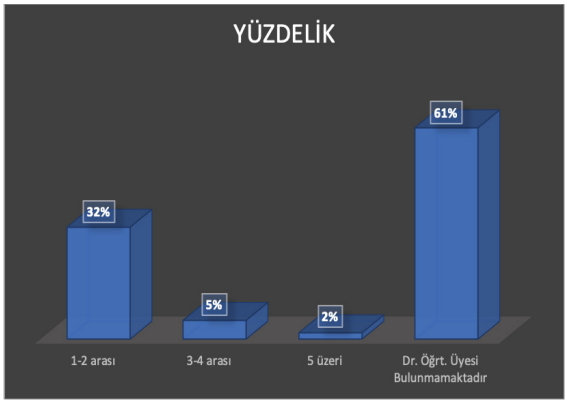
Şekil 2. İdari personel sayısı (%)

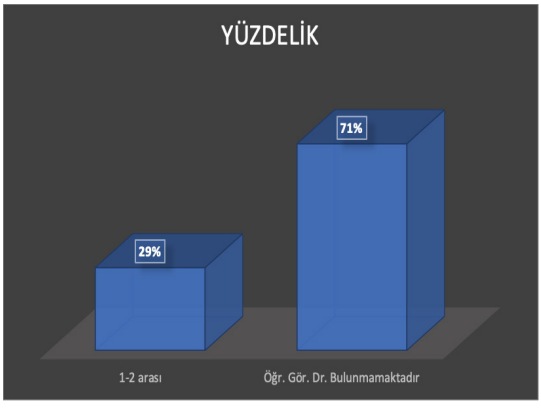
Şekil 3. Prof. Dr. sayısı (%)

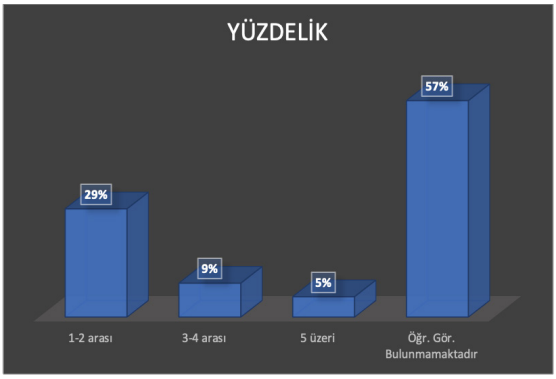
Şekil 4. Doç. Dr. sayısı (%)

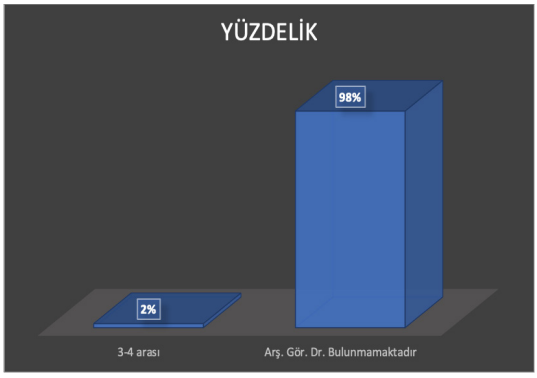
Şekil 5. Dr. Öğr. Üyesi sayısı (%)

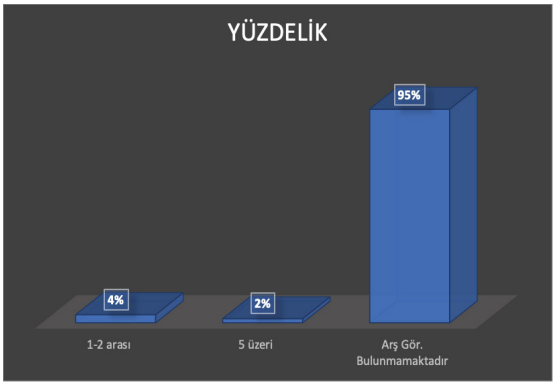
Şekil 6. Öğr. Gör. Dr. sayısı (%)

Şekil 7. Öğr. Gör. sayısı (%)

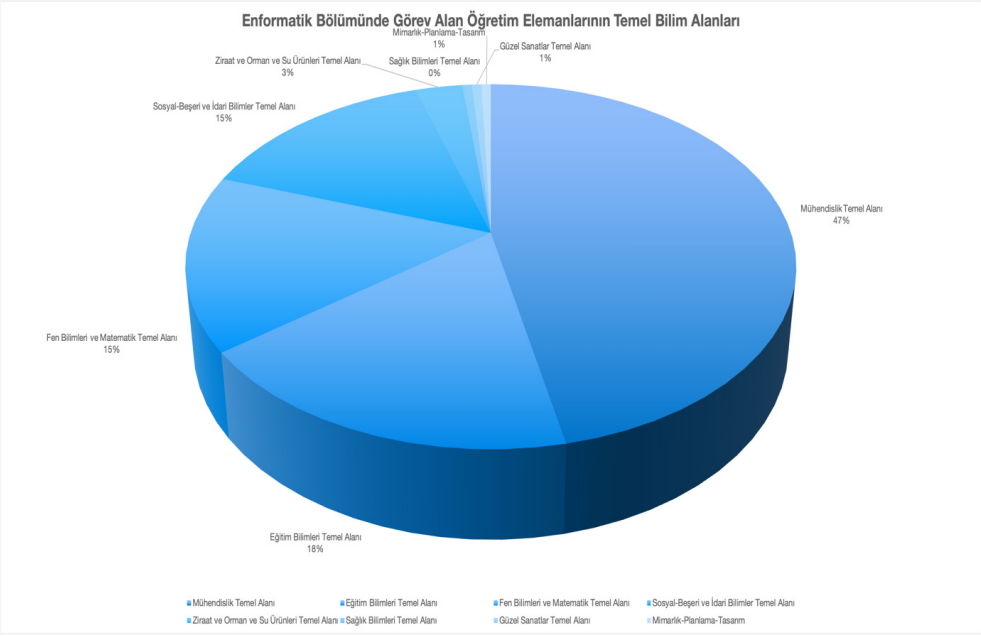
Şekil 8. Arş. Gör. Dr. sayısı (%)

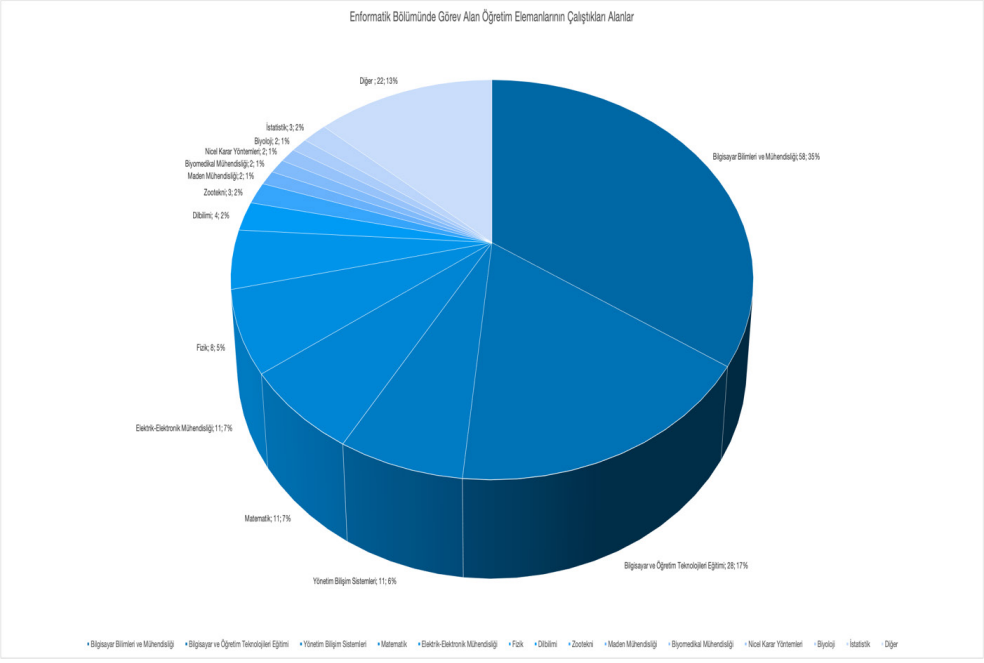
Şekil 9. Arş. Gör. sayısı (%)

Türkiye'deki üniversitelerde Enformatik bölümünde görev yapan öğretim elemanlarının temel bilim alanları, Yükseköğretim Kurulu Akademik Arama sisteminde incelendiğinde, Şekil 10'daki grafiğe göre şu şekilde dağılmaktadır: yaklaşık %47 Mühendislik Temel Alanı, %18 Eğitim Bilimleri Temel Alanı, %15 Fen Bilimleri ve Matematik Temel Alanı, ve diğer

alanlar. Bu öğretim elemanlarının yaklaşık %58'i Bilgisayar Bilimleri ve Mühendisliği, %28'i Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi, %11'i Yönetim Bilişim Sistemleri, geri kalanı ise Matematik, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Fizik, Biyoloji, İstatistik, Dilbilimi, Zootekni, Maden Mühendisliği, Biyomedikal Mühendisliği, Nicel Karar Yöntemleri ve diğer alanlarda çalışmaktadır.

Şekil 10. Enformatik Bölümünde Görev Alan Öğretim Elemanlarının Temel Bilim Alanları

Şekil 11. Enformatik Bölümünde Görev Alan Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Alanlar

4. Sonuç

Enformatik, bilgi teknolojisinin arkasındaki bilimi kapsar. Enformatik bilimi matematik, elektronik, mühendislik, biyoloji, dilbilim ve psikoloji gibi mevcut birçok akademik disiplini kapsar ve ortak bir bilimsel yaklaşımı, ortak mühendislik yöntemleri ve teknolojik gelişme ile pratik uygulamaları bir araya getirerek, kendi metodolojileri ve bakış açıları ile ve teknolojik inovasyonu kolaylaştıran disiplinler arasında bir bağlantı sağlar.

Yapay zeka teknolojilerinin geliştirilmesi ve uygulanmasında; hayatımızın bir çok alanı dijitalleşirken hassas bilgilerin korunmasına yönelik siber güvenlik alanında; sağlık teknolojilerinin gelişmesi ve kişiselleştirilmesi ile sağlık verilerinin yönetilmesi ile sistemlerin entegre edilmesi için sağlık bilişimi alanında; her gün üretilen veri havuzunun analiz edilmesi ve yönetilmesinde; ve birçok alanda enformatik disiplini gelecek için önem arz etmektedir.

Kaynaklar

[1] Steinbuch, K. (1957). Informatik: Automatische Informationsverarbeitung. *SEG-Nachrichten (Technische Mitteilungen der Standard Elektrik Gruppe)–Firmenzeitschrift*, *4*, 171.

[2] Kopp, H. Eine kurze Geschichte unserer Informatik. https://www.oth-regensburg.de/fileadmin/media/fakultaeten/im/veranstaltung/40JahreInf/40_Jahre_Informatik_Text.pdf

[3] Fidelia Ibekwe, Tatjana Aparac-Jelusic, Ernest Abadal. The quest for umbrella terms in informa- tion science. Tracking the origins of informatology and informatics. Conceptions of Library and Information Science (COLIS 10), Jun 2019, Ljubjlana, Slovenia. hal-02401819

[4] www. yok.gov.tr, Yükseköğretim Kurulu

[5] Resmi Gazete, 2000

ÖĞRETİM ÜYELERİNİN ANILARIYLA İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ENFORMATİK BÖLÜMÜ

Bölüm Editörleri

Dr. Zerrin AYVAZ REİS & Dr. Fidan BAYRAKTUTAN

Cumhuriyetimizin 100. yılını kutladığımız 2023 yılı aynı zamanda İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü'nün faaliyete geçişinin 20. yılıdır. Bu vesile ile büyük emeklerle bir araya getirilen bu kitapta, biz de Öğretim Üyeleri Anıları bölümünün editörlüğünü üstlendik. Kronolojik olarak baktığımızda; Prof. Dr. M. Çetin Arıkan Hoca'yla başlayan Enformatik Bölümü'nün günümüze süren yolculuğu, Prof. Dr. Hülya Çalışkan ve Prof. Dr. Sevinç Gülseçen hocaların katılımıyla misyonunu gerçekleştirmek için yolunu planlamıştır. Ekibe dahil olmakla Zerrin Ayvaz Reis için de başlayan ve günümüze kadar devam eden Enformatik Bölümü yolculuğu sürecinde, uzun yıllar ders vererek katkı verdikleri için bizde de iz bırakan öğretim üyelerimizi anmadan geçemeyeceğiz. Prof. Dr. Zuhal Tanrıkulu, Prof. Dr. B. Sıddık Yarman, Prof. Dr. M. Erdal Balaban, rahmetli Doç. Dr. Mustafa Akgül, Prof. Dr. Selim Yazıcı, Prof. Dr. Alptekin Erkollar, Prof. Dr. M. Hakan Satman, Prof. Dr. Mustafa Aksu, Prof. Dr. Seda Tolun Tayalı, Doç. Dr. Hulusi Gülseçen ve Doç. Dr. Zümrüt Ecevit hocalarımızla uzun soluklu yolculuk, bölüm içindeki öğretim elemanlarının akademik kariyer basamaklarındaki yükselişleri ile kendi adlarına açılmış dersleri vermeleri ile devam etmiştir. Prof. Dr. Çiğdem Erol, Doç. Dr. Emre Akadal, Doç. Dr. Murat Gezer ve Dr. Serra Çelik bu ekibin başını çekmişlerdir. Bölümün derslerine başlangıçtan itibaren olmasa da katkı veren Prof. Dr. Alp Baray, Prof. Dr. Nilgün Bozbuğa, Prof. Dr. K. Hüseyin Koç, Doç. Dr. Leyla Türker Şener, Doç. Dr. Nebahat Akgün Çomak, Prof. Dr. Turgay Kalaycı, Dr. Yalçın Özkan ve Doç. Dr. Gizem Parlayandemir hocalarımıza çok teşekkür ediyoruz. Diğer bölümlerin editörleri gibi bizler de Enformatik Bölümünde gerek ders vererek gerekse bölüm faaliyetlerine ve projelerine katkı vererek her zaman yanımızda olduklarını hissettiğimiz uzmanlıkları farklı disiplinlerde olan değerli hocalarımızdan gelen katkıların olduğu bölümün editörü olmanın onurunu yaşamaktayız. Bu bölümle ilgili anı ve düşüncelerini aktaran tüm hocalarımıza katkıları için çok teşekkür ederiz.

Dr. Zerrin AYVAZ REİS & Dr. Fidan BAYRAKTUTAN

Alptekin ERKOLLAR

Yurtdışındaki uzun yıllar yapılan akademik araştırmaları kendi insanımıza ve gençlerimize sunmak amacı ile, İstanbul da bulunduğum zamanlarda çok büyük bir keyifle beraber çalışma fırsatı bulduğum Prof. Dr. Sevinç Gülseçen in başkanı olduğu, İstanbul üniversitesi enformatik bölümündeki öğrencilerle beraber çalışmak fırsatı bulduğum için, bu bölüm ve bölüme destek veren arkadaşlarım için birkaç tecrübemi burada aktarmak isterim.

Yurtdışındaki üniversitelerde görevli olduğum zamanlarda tanık olduğum en önemli unsur, başarıya ulaşmak için, bölüm içindeki çalışanların beraber çalışmaları ve aynı hedeflere ulaşmak istemeleri idi. Bu beraber çalışmadaki en önemli faktör ise bölüm yöneticisinin ileri görüşü, vizyonu ve takım arkadaşlarını motive edebilmesidir ki, bunu da bu bölümde görmek imkanını buldum.

Gerek bölüm başkanının gerekse bölüm çalışanlarının, karşılıklı sevgi ve saygı ortamında, bölüm başkanının belirlemiş olduğu hedefler doğrultusunda beraberce sonuca odaklanmaları ve bu güzel çalışma atmosferini bölümdeki öğrencilerede aktarmaları, bölümdeki çalışmalarım sırasında en çok dikkatimi çeken ve takdir ettiğim unsur oldu.

Yüksek Lisans ve Doktora çalışmaları yapan genç arkadaşlarımla beraberce araştırma yapmak, onların motivasyonları hoca olmanın bilinci ve sorumluluğunda gerçekleştirdiğimiz çalışmalar ve sonuçları da ayrı bir gurur kaynağı olarak ortaya çıkmakta. Çalışmalardaki öğrencilerin not almak için değil, öğrenmek için çalışmalara katıldıkları ve verilen yeni bilgilere olan ilgileri de, ayrı bir güzel anı olmuş idi.

Bu çalışmalardaki birçok genç akademisyenin şu anda, çalışma ve akademik hayatta önemli pozisyonlara gelmiş olmaları, bölüm içindeki çalışmanın, bölüm vizyonunun ve genç akademisyenlere verilen katkının önemini vurgulamaktadır.

Hayatını, dünya üzerindeki birçok üniversitede sorumluluk üstlenmiş ve çalışmalar yapmış bir hoca olarak, İstanbul üniversitesi enformatik bölümünü, başta bölüm başkanı ve tüm çalışma arkadaşlarım olmak üzere, bu güzel çalışma ortamını gerçekleştirdikleri ve yaşattıkları için kutlar, bundan sonraki çalışmaları için başarılar dilerim.

Prof. Dr. Alptekin ERKOLLAR

President ETCOP Institute for Interdisciplinary Research, Austria

E: erkollar@etcop.at

W: www.etcop.at

Çiğdem EROL

Enformatik Bölümünün 20. yılı ve Cumhuriyetimizin 100. Yılına bir iz bırakmak adına hazırlanan kitabımız için anı yazmamı istedi Sevinç (Gülseçen) hoca. Sürekli öteledim, hazır hissetmedim kendimi, 20 yıl geçirdim nasıl özetlerim. Ama artık kaçış yok aldım bilgisayarımı dizime, araştırma görevlisi kadro mülakatındayım yeniden. Ceyda (Cimilli) küt saçları, mavi takım elbisesiyle koridordan geçiyor. İnanılmaz kalabalık. 4 kadro ilanı var ama 20 den fazla başvuru olmuş. İçeride neler soruyorlar merakla sınavdan çıkanlara soruyoruz. Sınava girdiğim oda, koltuklar taptaze bir anı şimdi. Sonrası hep mücadele. Göreve başlıyoruz. Yer yok. Fen Fakültesi bilgisayar laboratuvarında bilgi işlemdeki arkadaşların (Aslı ve Ayşe) küçücük odasına Ceyda ve ben geçici olarak yerleşiyoruz. Oda da aynı anda 4 kişinin hareket etmesi mümkün değil ama biz hevesle çalışıyoruz. Bölümün web sitesini hazırlıyor, Çetin hocaya gösteriyoruz. Bir yandan Visual Basic öğreniyoruz. Dört araştırma görevlisi alınmıştı. Bir kişi MEB de öğretmendi geçişi uzun sürdü, sonra vazgeçti, gelmedi. 3. kişi Fidan, yer yokluğundan evden çalıştı bir süre. Sonra alt kata Çetin hocanın Fizik laboratuvarındaki bir odaya indik üçümüz. Genel Evrak birimi için Visual Basic dilinde program yazıyoruz. Bir yandan sistem analizi için görüşmeler yapıyoruz. Bir yandan yüksek lisans programımız açılmış. Öğrencilerimiz derse geliyor. Biz de onlarla derse giriyoruz öğrenmek için, çünkü hepimiz farklı alanlardanız. Öğrencilerimiz özel sektörde çalışıyor ve biz onlardan programlama öğreniyoruz. Hatta o kadar çok soru sormuşuz ki bir gün yüksek lisans öğrencimiz Şemseddin (Moldibi) bize bir form yazdı, formun adını semseddinin_formu yaptık ve o şekilde paketlemiştik. Genel evrak biriminde programı kullananların haberi yok, ama Ceyda'yla hiç unutmadık bu anı. Gece yarılarına kadar üniversitede çalışıyoruz, Genel evrak programını yetiştirmek için…. Çetin hoca zaten sevmez 5 te çıkanı, memur değil araştırmacıyız der. Bir

gün fazla dalmışız. Çıktığımızda Fen Fakültesi bahçe kapıları kilitlenmişti. Üniversitede kilitli kaldık. Bekçi birkaç binaya birden bakıyormuş. Bekçiyi bulamayınca demir kapıya tırmanıp çıkmıştık gece yarısı üniversiteden. Sabah erkenden iş başı. Hiç yorulmazdık, öğrenme hevesi insanı dinç tutuyor sanırım. Japonların İkigai dedikleri bu olsa gerek…

Bölüm kurulmuş, yüksek lisans öğrencileri var, dersler veriliyor ancak binası yok (Aslında bölüm 1997 yılında kağıt üzerinde kurulmuş, 2003 yılında bizlerle faaliyete başlamış). Çetin hoca strateji geliştirmiş; kendimizi yazın profesörler evinde çalışıyor bulduk. Diğer dönemler restoran olarak hizmet veren bu binanın elektrik ve internet alt yapısı bize uymadığı için özel hatlar çekildi, biz tarihi bir binada çalışıyoruz. Ancak bir sorun var 17.00 bizim mesai bitimimiz değil, ama binadaki diğer çalışanlar 17:00'da çıkıyor ve bizim de çıkmamız gerekiyor. Çalışamayınca, çözüm geliyor. Bölümün şimdiki binasına taşınıyoruz bilgi işlem birimiyle beraber. Sonradan anlıyoruz ki bina verilmesi için bir stratejiymiş tüm yaşananlar. Yeni binada bilgi işlemle beraber keyifle çalışıyoruz. Ceyda, sunucular ve ben aynı odadayız. Bir gün çat diye kapı açılıyor. Gelen rektör Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu, Ne yapıyorsunuz diye soruyor, araştırıyoruz diye anlatıyoruz, biraz şaşkın, biraz tedirgin. Akademik Bilişim Konferansı var Trabzon'da Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde düzenleniyor. Onun için bildiri hazırlıyoruz tam kadro gideceğiz. O sıra Rektör değişiyor ve Çetin (Arıkan) hoca Enformatik Bölüm Başkanlığı ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı görevlerinden istifa ediyor. Bize de yıllık izin alıp konferansa gitmemizi öneriyor. Dediğini yapıyor ve konferansa hep beraber gidiyoruz. Rahmetli Mustafa Akgül hoca ve diğer hocalarımızla tanışıyor, öğreniyor, eğleniyor, sosyalleşiyoruz. Sunum yapanlara sert tepki verenler de var. Bildirimizi sunmak mücadeleye dönüşüyor bir saldırı alacak mıyız acaba ☺) Kazasız belasız kongreyi tamamladık derken hava muhalefeti ve uçuşlar iptal. Ceyda, Mustafa Hoca, Ethem (Derman) hoca, Zeynel (hoca) kalmışız KTÜ misafirhanesinde hocalarla oturduk okey oynuyoruz. Mustafa hoca oynamıyor yanımızda hem bizi seyrediyor hem de kitap okuyor. Hayranlıkla izliyorum, her fırsatta okuyor hoca… Dönüyoruz İstanbul'a; Çetin hoca yok yeni bir bölüm başkanı atanmamış. Biz işe gidip geliyoruz. Hülya (Çalışkan) hoca uğruyor bir gün neden geliyorsunuz kimse yok başınızda diyor. Şaşırıyoruz, bu bizim işimiz. Bir süre sonra bilgi işleme Ahmet (Gökçen) hoca atanıyor başkan olarak. Aynı binadayız, bilgi işlem yayılıyor, biz daralıyoruz mekan olarak, ne de olsa kendi başına kalan araştırma görevlileriyiz. Sonra Sevinç hocanın atandığını öğreniyoruz sevinç içinde. O günden sonra hem mekan, hem bölüm olarak büyümeye başlıyoruz. Doktora programı açmak için başvuru yapıyoruz. Bir türlü sonuçlanmıyor. Araştırma görevlisi 50D kadrosundayız, öğrencilik bitince görev de bitecek, o nedenle doğrudan doktoraya başlamak lazım. Enformatik doktora programının açılışı bana yetişmiyor, biyolojiden devam

ediyorum doktoraya. Biyoenformatik çalışmak istiyorum. O nedenle tez aşamasında Gebze'ye TÜBİTAK MAM'a gidiyorum proje kapsamında her hafta. Yoğun bir tempoda çalışıyoruz. Dersler, projeler, yeni öğrenme alanları,… Doktora programımız açılıyor, ardından uzaktan eğitim tezli yüksek programımız. Uzaktan eğitimle tanışıyorum. Aslında 2004 yılında Future Learning konferansını düzenlerken tanışmıştım. Ancak derinlemesine ilerliyoruz ulusal çalıştaylar, etkinlikler, ülkede bu alanda çalışan neredeyse tüm hocalarla tanışıyorum, onlar tartışırken öğreniyorum. Bir yandan bölümümüz büyüyor akademik personel, idari personel alınıyor. Zaman içerisinde çok talep var öğrenci sayımız artıyor. Yapısal dönüşüm ihtiyacı doğuyor. Fakülte, Enstitü gibi farklı dönüşümler için hazırlıklar yapıyoruz, Üniversitemizde ilgili komisyonlara sunuyoruz. YÖK'e gönderiyoruz. Ama program açmak kadar kolay değil, bir türlü gerçekleşmedi.

Bir süre sonra Enformatik bölümüne kadro verilmemeye başlandı. Üniversitenin Akademik yükseltme ve atama kriterlerini sağlasanız da belirsiz bir nedenle gerekçesiz olarak kadro verilmedi. Artan öğrenci sayısı, kuruluşundan beri üniversitemiz içinden ve dışından hocalarımızın desteğiyle iyi birer eğitim alarak Enformatik'in markalaşmasını sağladı. Günümüzde gerek akademiye, gerek sektöre muazzam bir yetişmiş iş gücü kaynağı sunduğumuzu görüyorum. Özetle onlarca mezunumuz oldu ulusal ve uluslararası. Birçok çalışan, akademik, idari kurum içi ve dışından hocalar. Tek tek yazmaya çekiniyorum. Zaman için de unuttuğum bir isim olursa diye. Hepsinin emeği var netice de ben olmam da. Kimiyle dost olduk, kimiyle ayırdık yollarımızı. Ama hepsiyle paylaştık bilgimizi, emeğimizi, öğrenerek geliştik. Teşekkür ediyorum beraber çalıştığımız herkese, minnetle.

Bir yandan rektörlüğe bağlı bir bölümüz rektörlükte farklı komisyonlarda görevler alıyoruz. Farklı alanlardan hocalarımızla, idari ekiple çalışıyoruz bu komisyonlarda. Üniversitemizi daha iyi tanıyoruz. Farklı kültürler, deneyimler kazanıyoruz. Rengarenk bir mücevher gibi İstanbul Üniversitesi. Ama Bizans etkisi ışıltılarının arasında olan bir mücevher.

Bu yazıyı yazarken biraz yaşlı! (tecrübeli) hissettim kendimi. İnsan yaşamı, doğum ve ölüm arasındaki bir yolculuk. Her gün yeni bir tecrübe. Enformatikteki hikayemde benzer ve dönüp baktığımda anlıyorum ki Enformatik benim hayatım olmuş. Enformatik, sadece bir üniversite binası değil, aynı zamanda bir aile ortamıydı her zaman. Sevinç hocam, Zerrin hocam Akademik anne oldular adeta. Her bir öğrenci, her bir ders, her bir etkinlik, bu kurumun değerli birer parçası, kültürü. Her mezun verdiğimizde, yüreklerimizde gururla bir iz bırakıyor. Zamanın ilerlemesiyle birlikte gördüğümüz değişimler, sadece fiziksel yapılar değil, aynı zamanda burada yetişen bireylerin öğrenme yolculuğundaki evrimi. Yılların getirdiği her anı, biriktirdiğimiz anıların değerini arttırdı. Öğrencilerin başarıları, mezunların sevinç dolu anları

ve buradan çıkan her bir bireyin dünyaya katkısı, bu üniversitenin bir parçası olmanın haklı gururunu taşıdıkça yüreklerimizi dolduruyor.

Bugün, bu anıları bir araya getirirken, geçmişte yaşananlarla gurur duymak ve gelecekteki kuşaklara ilham olacak bu deneyimleri paylaşmak istiyoruz. Bu anı kitabı, sadece geçmişi hatırlamakla kalmayacak, aynı zamanda geleceğe bir armağan olacak. Burada birlikte yaşadığımız her anın değerini anlatmak, benim için büyük bir mutluluk.

Cumhuriyetimiz gibi Enformatik de ilelebet yaşasın!

İstanbul, 11.12.2023

Doç. Dr. Çiğdem EROL

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü

Emre AKADAL

Her akademik birimin kendine has karakteristikleri vardır. Öğrenci, ders, öğretim elemanı ve derslik sayısı sadece bölümün olanakları gibi görülse de aslında tüm akademik süreci etkileyen bileşenlerdendir. Çok fazla öğrencisi olan bir birimde öğrenci başına düşen öğretim üyesiyle görüşme süresi mutlaka düşecektir. Ya da ders sayısının aşırı çok olması, ders dışı akademik etkinlikleri sekteye uğratabilecektir. Birçok meslektaşımdan ve başka birim öğrencilerinden duyduğum şey, çok fazla öğrenci ve ders sayısı sebebiyle öğretim üyesi – öğrenci ilişkisinin sağlıklı olmadığı yönündeydi. Enformatik Bölümü her zaman bu açıdan en iyi ortamı sunan nadir birimlerden biri oldu.

Enformatik Bölümü'nün yalnızca lisansüstü programlara sahip olması ve akademik kadrosunun akademik gelişme motivasyonunun yüksek olması; her bir lisansüstü dersin kendine has bir sinerjiye sahip olması, akademik üretim için en uygun ortamın oluşturulmasını sağladı.

Benim akademisyenlik sürecim Enformatik Bölümü'nde başladı. Her akademisyenin yaptığı gibi ilk deneyimlerimi, bölüm hocalarımın derslerine destek olarak elde ettim. Bu süreçler o günlerde farkında olmasam da akademisyenlik kimliğimi yapılandıran zamanlardı. Çünkü bu süreçlerde öğrenci – akademisyen ilişkisi, dersin en iyi şekilde aktarılması için elden ne geliyorsa yapma, öğrencileri dersin içine çekebilmek için yeni yollar bulma, birlikte akademik çalışma yaparak öğrencilere bu yolu öğretme, akademik iletişimin tüm ayrıntılarını sunma gibi birçok katkıyı da beraberinde getirdi. Bugün, daha fazla öğrenciyle karşılaştığımda da aynı davranışı sergiliyor olabilmem, Enformatik Bölümü'nün sahip olduğu ortamın bana bunu kazandırmasındandır.

Enformatik Bölümü başta olmak üzere birçok birimde, farklı seviyelerde öğrencilere ders verdim. İstisnasız tüm ders verme deneyimlerimin sonunda öğrencilerden hep çok olumlu dönüşler aldım. Şu anda -en azından duyduğum kadarıyla- iyi ders anlatan biri olarak biliniyorsam bunun en önemli sebeplerinden biri ders anlatmayı Enformatik Bölümü'nde öğrenmiş

olmamdır. Bir insan, en sevdiği konuları, kalabalık olmayan ve ilgili bir kitleyle beraber, konforlu bir ortamda çalışır da bunu nasıl kötü yapabilir ki?

Bir akademisyen olarak hayatım boyunca ders anlatacak olmam hatalı bir varsayım olmaz. Ancak diğer bir ayrıntı, ders anlatacak yeni akademisyenler yetiştiriyor olmamdır. Ne mutlu ki öğrendiklerimi aktarabildiğim kişiler oldu, umarım olmaya da devam edecektir. Böylece, artık Enformatik Bölümü'nün yalnızca ders veren bir öğretim üyesi olarak bağlantım devam etse de edindiğim deneyim ve kazandıklarım, benim, dolayısıyla yetiştirdiğim tüm akademisyenlerin hayatını değiştirecektir.

Enformatik Bölümünün 20. yılının kutlandığı bu kitapta yer bulabilmek benim için çok değerli. Yirmi yıl bir yandan çok kısa bir yandan da çok uzun görülebilir. Ancak gerçek şudur ki Enformatik geleceğin teknolojilerini içeren yanıyla uzun yıllarda varlığını sürdürecektir.

Doç. Dr. Emre AKADAL

İstanbul Üniversitesi

İktisat Fakültesi

Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü

Fidan BAYRAKTUTAN

Enformatik "Ailesi" anlatılmaz, yaşanır.

Yine de anılarla anlatmaya çalışacağım bu özel aileyi ve birbirinden değerli aile üyelerini. Herşeyin bir hikayesi vardır. Bu da bizim hikayemiz ve anılarım(ız).

Sene 2003, sıcak bir Haziran ayı.

Mülakat yeri Enformatik Bölümü'nün ilk Başkanı olan Prof. Dr. M. Çetin Arıkan'ın İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Bölümü Katıhal Fiziği Anabilim Dalı'ndaki odasının önü. Bilgisayar bilimleri ile kendi alanı üzerine disiplinlerarası çalışmak isteyen tüm adaylar mülakat sırasını beklemekte. O zamanlar yarı zamanlı olarak çalıştığım Edebiyat Fakültesi Kitaplığı'ndan mülakat için gelmiş ve bekleyen adaylar arasındaki yerimi almıştım. İçeride nasıl bir ortam var, heyecanlanmadan soruları nasıl yanıtlayacağımı düşünürken bir yandan da hepsi birbirinden nitelikli olduğu belli olan mülakat adaylarını kaçak bakışlarla süzüyordum. Aslında bilimin yapıtaşlarından biri olan ama çok da popüler olmayan bir alandan (Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü) geldiğim için alanımı nasıl tanıtacağım ve çalışmalarımı bilgisayar bilimleriyle nasıl ilişkilendireceğimi anlatabilmek konusunda biraz kaygılı hissediyordum. Henüz ders aşamasını yeni bitirmek üzere, çiçeği burnunda bir yüksek lisans tez öğrencisi namzeti olarak, başka alanda çalışan akademisyen hocalarımla ilk kez karşılaşacağım bir mülakat olduğundan da oldukça heyecanlıydım. Daha sonradan mesai arkadaşı olacağımızı bilmediğim, kısa küt saçlarıyla çok havalı, güleryüzlü ve sürekli telefon görüşmesi yapan Ceyda'yı da mülakat sırasını beklerken görüyorum (Adaylar arasından en çok dikkatimi çeken Ceyda olmuştu).

Herkes heyecanla bekliyor. Sonunda sıram geliyor, çok heyecanlıyım. İçeride adaylar için ayrılmış olan koltuğa oturuyorum ve değerli Hocalarım Prof. Dr. M. Çetin Arıkan, Prof. Dr. Hülya Çalışkan vee Prof. Dr. Sevinç Gülseçen ile tanışıyorum. Beklerken duyduğum heyecan oldukça azalmıştı. Hocalarımın enerjisi, önyargısız soruları ve bizlerden beklentileri, bilime ve Üniversitemizi daha da ileriye taşımayı amaçlayan proje planları ile "*az önce heyecanla*

sırasını bekleyen, elleri titreyen kişi gerçekten ben miydim ?" diye soruyorum kendime. *Aynı soruyu mülakat bittiğinde ve dışarı çıkıp kapıyı kapattığımda tekrar sordum. Çok mutluydum.*

Sınav sonuçları açıklandığında ve adımı kazananlar listesinde gördüğümde daha da mutlu olmuştum. Artık öncelikli planım gerekli resmi işlemleri ve prosedürü tamamlayıp, masamın başına geçmek ve bir an önce çalışmaya başlamaktı. Bu aşamada kısmen yanılmıştım, çünkü kağıt üzerinde yeni kurulmuş olan Bölümümüzün fiziksel ortamda henüz bir yeri yoktu. Bu anlamda bir şok yaşadığımı itiraf etmeliyim. Masa başına geçip çalışma hayallerim geçici bir süre için suya düşmüştü.

Yerimiz olmadığı için önce Fen Fakültesi Bilgisayar Laboratuvarı'nda çalışmaya çalıştım. Benden bir hafta önce göreve başlamış sevgili mesai arkadaşlarım Çiğdem ve Ceyda, Bilgisayar Hastanesi'nde çalışan Aslı ve Ayşe Hanımların odasını çoktan "kapmıştı" (J!) (küçücük odada hareket bile edemiyorlardı). Laboratuvar klimalar çalıştığı için çok soğuktu ve güvenlik nedenleriyle verilerimizi kaydedemiyorduk. O yüzden bir süre evden çalışmak zorunda kaldım. Sonrasında Çetin Hocamız sayesinde Katı Hal Fiziği Laboratuvarı'nda geçici olarak ve sonunda hayallerimdeki gibi *"masa başına geçip çalışabileceğim"* bir yerimiz oldu. *Yaz ayına kadar orada çalışabilecektik ama Yaz geldiğinde oradan çıkmamız gerekiyordu. Beklenen Yaz çabuk gelmişti, bir süre Yaz dolayısıyla kapalı olduğu için Profesörler evinde çalışmaya çalıştık. Ancak, gerek bizim çıkış saatlerimiz gerekse anahtar ve güvenlik sorunları riski nedeniyle orada da daha fazla kalamayacaktık.*

Sene 2004, yine sıcak bir Haziran ayı.

Henüz bir "Enformatik Bölümü" tabelası bile olmayan, tadilata ihtiyaç duyan, gerçek anlamda bize verilen ve bize ait olan ilk yerimize, bizim için sonradan anlamı *"yuvamız"* olarak değişecek binamıza taşınıyoruz. O zamanlar Bilişim Ofisi ve Bilgisayar Hastanesi'nin de kalıcı bir yeri olmadığı için, onlar da bizimle taşınıyor. Herşey o kadar profesyonel ve bilimsel planlanmış ki, Enformatik personeli ve bilgisayar/bilişim alanında çalışan komşuları arasında harika bir sinerji oluşuyor.

Haziran ayına kadar, Akademik Bilişim ’04 Konferansı’na katılmış, Üniversitemiz Genel Evrak Yazılımı projesini almış, ilk kez düzenleyeceğimiz Future-Learning Konferansımızın hazırlıklarına başlamıştık. *(Akademik Bilişim ’04 benim için çok özel ve farklı bir deneyimdi. Rahmetli Mustafa Akgül Hocamızla, Ethem Derman, Zeynel Cebeci gibi alanımızda çok önemli ve özel yeri olan hocalarımızla tanıştım. Kar dolayısıyla uçuşlar iptal edildiğinde KTÜ Misafirhanesi’nde okey oynarlarken onları izlemiştim, sohbetleri o kadar eğlenceliydi ki, sanırım dışarıda yağan kar bile, erime pahasına, içeri gelip bize katılmak isterdi. Rahmetli Mustafa Akgül Hocamız kitap okuyarak eşlik ederdi.)*

Ama artık bir yerimiz vardı, halen mobilyalara olan ihtiyacımızı da Yaz dolayısıyla geçici bir süre için kapalı olan Yemekhane’den getirilen masalarımız ve sandalyelerimizle tamamlamıştık. Yüksek lisans derslerimizin verilebilmesi için gerekli olan araçlar da temin edilmeye başlamıştı.

Yerleşme ve gelişme süreci devam ederken, binamız savunmasız olduğundan bir gün işe geldiğimizle bir *sürpriz*le (!) karşılaşıyoruz: Bölümümüze hırsız girmiş. Eşyalarımız yerlerde, bazıları kırılmış, bazıları *kaybolmuş* (!). Böylece binamıza güvenlik görevlisi de veriliyor.

Yazılım geliştirme çalışmalarımız da aralıksız devam ediyor o zamanlar. Zerrin Ayvaz Reis Hocamızın UML dersleri sonrasında alt gruplarla modüller üzerinde çalışıyoruz. Bilişim Ofisi personeli de bizimle çalışıyor.

Taşındığımızda bomboş olan binamız ve Bölümümüz zamanla daha düzenli olmaya başlıyordu. Bu süreç içerisinde ilk Bölüm Başkanımız Prof. Dr. M. Çetin Arıkan Hocamız başkanlık görevinden istifa edince bir süre belirsizliklerle mücadele etmek zorunda kaldık. Tabiiki pes etmedik, çalışmaya devam ettik. Sevinç Gülseçen Hocamızın yeni bölüm başkanımız olarak atanmasıyla umutlarımız yeniden yeşeriyor, çok mutlu oluyoruz. Canla başla çalışıyoruz. Hatta o dönemlerde henüz bir sekreterimiz, hatta bir temizlik görevlimiz bile olmadığı için, elimizde faraş ve süpürge, o işe de el atıyoruz.

Yer, belirsizlik ve ihtiyaç sorunlarımız çözüldükten sonra gerisi çorap söküğü gibi gelmişti. Sonunda yalnızca Üniversitemizin ve Bölüm'ün hedeflerine, çalışmalarımıza odaklanabilecektik.

Sene 2005, yeniden sıcak bir Haziran ayı.

Artık yüksek lisans tezlerimizi teslim etmeye ve savunmaya hazırlanıyoruz. Üçümüz (Ben, Çiğdem ve Ceyda) için de oldukça stresli ve yoğun bir dönem. Binamız da Bölümümüzle ve bizimle birlikte gelişmeye devam ediyor. Taşındığımızda harap durumda olan binamızın dış cephesinde onarım ve bakım çalışmaları *"sessizlik"* (!) içinde sürerken, bir yandan Bölüm işlerimizi yapıyor bir yandan tezlerimizi toparlamaya çalışıyoruz. İnanılmaz sıcak ve gürültülü günlerdi, mesai bitimi sonrasında sessizliğin ortama dahil olmasıyla, binadan ayrılmayıp Bölüm'de çalışmaya devam ediyoruz.

Bu arada, o yaz, halen Bölümümüzde görevli olan Mustafa Bey de katılıyor aramıza.

Tezlerimizi başarıyla savunuyoruz, doktora eğitimimize başlıyoruz. Tabiiki binamız da daha bakımlı ve alımlı, üstelik artık bir tabelamız da var !

İSTANBUL
ÜNİVERSİTESİ
ESKİ
HASTANESİ

Bölümümüzün emekleme döneminin 2005 yılında bittiğini düşünüyorum. Her ne kadar daha kuruluşumuzun ilk yılında Future-Learning gibi uluslararası düzeyde yüksek katılımlı bir konferans düzenlemiş olsak da, bu bizler için yeterli değildi. Daha fazlasını yapmalıydık.

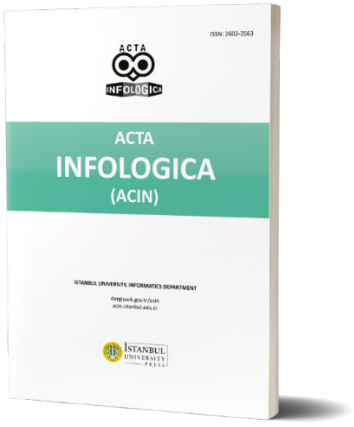
Böylece yine başladık beyin fırtınası toplantılarına. Üniversitemize katkıda bulunacak birçok fikrimiz ve planımız vardı. Bunlardan biri, Kurum İçi Bilgi Teknolojileri Eğitimi idi. Enformatik Bölümü'nün amacı ile doğrudan ilişkili olan eğitimleri Üniversitemiz personeline sunduk. Beni en çok mutlu eden anılar arasında sayabilirim bu eğitimleri.

Ayrıca HAYEF (Eğitim Fakültesi) ve Üniversitemizin diğer akademik birimlerine Bilgisayar dersleri de vermekteydik. HAYEF'de yer sorunu ve saat çakışması olduğu için, asiste etmekte olduğum Bilgisayar dersi için Sınıf Öğretmenliği öğrencilerini gruplara ayırdım ve onları Bölümümüz gibi yeni tomurcuklanmış bilgisayar laboratuvarımızda ağırladık. Biraz yorucu bir deneyim olsa da gün bitiminde öğrencilerin mutluluğunu ve öğrendiklerini gördüğümde herşeyi unutuyordum.

Sonraki yıllarda Uluslararası Akademik İlişkiler Kurulu ve Erasmus Ofisi web sitesi, Erasmus giden öğrenci takip sistemi, Eğitimde Yeniden Yapılanma Bilgi ve İletişim Sistemi (EYYBIS), Fen Bilimleri Enstitüsü Web Portalı (Bilgi Sistemi), Sosyal Bilimler Enstitüsü Web Portalı (Bilgi Sistemi), Avrasya Enstitüsü Web Portalı (Bilgi Sistemi) gibi Üniversitemize katkıda bulunan birçok projeye ve çalışmaya imza attık.

Tabiiki yine daha fazlasını yapmalıydık: Bölümümüzün bilimsel sesi, dergimiz Acta Infologica'yı akademik yayıncılık dünyasına kazandırdık.

2017 yılında (yine bir Haziran ayında) hayatına başlayan dergimizin artık Web of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index (ESCI), TÜBİTAK ULAKBİM TR Index, DOAJ (Directory of Open Access Journals), ERIH PLUS, EBSCO Applied Sciences Source Ultimate, Cabells Journalytic, Gale Cengage, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), OpenAIRE, ResearchBib, ASOS Index dizinlerinde taranan çok önemli dergiler arasında olduğunu görmek göğsümü kabartıyor.

Bir süre için önce Erasmus Ofisi'nde sonra da HAYEF'de görevlendirilmiştim. Bölüm'e geri döndüğümde aramıza sonradan katılan ya da daha önceden tanışıklığım olan bazı mesai arkadaşlarımla birlikte çalışmaktan büyük mutluluk duydum/duyuyorum. Dört arkadaş (Ben, Elif, Zeki, Önay) aynı odayı paylaştık. Bölümümüze görevlendirme ile gelen, aynı zamanda

doktora öğrencimiz Denizhan da yeri olmadığı için bizim odamızda çalışıyordu. Paylaşmak çok güzel. Bu arada, eğer arkadaşlarınız da sizin gibi hayvansever ise bazen sevimli misafirleriniz de olabiliyor.

2020 yılında hepimizin yaşam tarzını derinden etkileyen COVID-19 salgını hayatımıza giriyor.

Bizi durdurabilir mi ? Tabiiki hayır. Uzaktan da olsa, Future-Learning ve ilk kez gerçekleştirilen Tıp Bilişimi Konferansları ile çalışmalarımıza, kurumlararası işbirliklerimize, Üniversitemizi temsil etmeye ve gururlandırmaya devam ediyoruz.

Çok değerli ve rahmetli Hocam, Prof. Dr. Meral Alpay bize "track record"dan bahsetmişti. Hayatımızda karşılaştığımız insanlar ve herşey bizde bir iz bırakır. Ona dair bir izlenimimiz ve anımız olur. Ben, Enformatik Bölümü'nün atmosferinde yaşama şansını elde eden herkeste, gerek akademik bir disiplin olarak gerekse "boyundan büyük" işlerle, yetiştirdiği insan gücü ile Üniversitemize ve Üniversitemiz dışındaki birçok kuruma katkıda bulunmuş olan Bölümümüzün çok önemli izler ve değerler bıraktığını düşünüyorum.

20 yıldan fazla süren, neredeyse çeyrek asıra demir atmak üzere olan bu yolculukta, Enformatik Bölümü, kuruluşundan beri Bölüm'de olan, Bölüm'le paralel olarak birlikte yetişip büyüyen bizler için çok daha farklı ve özel bir anlam taşımakta.

Ülkemizde ODTÜ Enformatik Enstitüsü'nün düzeyine en yakın akademik birim olan, küçük görünen ama potansiyeli çok büyük olan Enformatik Bölümü'müzün ülkemizdeki diğer Enformatik bölümlerinden farkı somut bir şekilde ortadadır. İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü bir ailedir, kültürdür, hatta bir çalışma felsefesidir.

Ailemizin bugünlere gelmesine katkıda bulunan, halen birlikte çalışmakta olduğumuz, yollarımızın ayrıldığı ya da aramızdan ayrılan tüm değerli aile üyelerine teşekkürü bir borç bilirim. Bu özel dünyanın bir parçası olma şansını yakaladığım için her zaman çok mutlu ve gururlu olacağım.

Dr. Fidan BAYRAKTUTAN
İstanbul Üniversitesi
Enformatik Bölümü

Gizem PARLAYANDEMİR

Enformatik bölümünde iki yıldır ders vermenin gururunu yaşıyorum ve bu yıl, bölümün 20. yılını kutlama fırsatına da eriştik. Akademi dünyası için hem enformatiğin hem de disiplinlerarası çalışmaların önemi giderek artmakta, anlaşılmakta; enformatik bilgi çağının temel taşı olarak kabul edilmekte. Bu bağlamda benim de iletişim alanında üreten bir akademisyen olarak yolum bu güzel ve değerli insanlarla kesişti. Bu süreçteki en büyük şansım ise, birlikte projeler geliştirdiğimiz ve dersler verdiğimiz Dr. Serra Çelik oldu. İletişim ve Yapay Zeka konularında yaptığımız ortak çalışmalar, enformatik ve iletişim disiplinlerini bir araya getirerek farklı bakış açılarıyla konulara yaklaşmamıza olanak tanıdı. Serra, bu yolculuğumda sadece bir iş arkadaşı değil, aynı zamanda yol arkadaşım oldu. Hem ona hem de Serra ile yollarımızı kesiştiren ve bize birlikte çalışma yapmak için fırsat sunan ve ilham olan Prof. Dr. Sevinç Gülseçen hocamıza çok teşekkür ediyorum.

Toplumsal cinsiyet alanında da çalışan bir akademisyen olduğum için enformatik alanında toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması noktasında da özel olarak bölümdeki kadın hocalarımızın; ve daha genel olarak sosyal bilimci kimliğimle, yaptıkları ufuk açıcı çalışmalar, bana kattıkları yeni bakış açılarıyla bölümdeki bütün hocalarımızın ve destekleri için idari personelimizin varlıklarına müteşekkirim.

Cumhuriyetimizin 100. yılına denk gelen Enformatik bölümümüzün 20. yılında hep birlikte üretmeye devam etmek dileğiyle.

Doç. Dr. Gizem PARLAYANDEMİR

İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi

Gökhan SİLAHTAROĞLU

Uzun yıllardır akademik iş birliği yaptığım İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında sunduğu yenilikçi çalışmalar, nitelikli eğitim programları ve başarılı tezlerle öne çıkmaktadır. Akademik kadrosu, öğrencilere teorik bilgiyi pratiğe dönüştürme konusunda büyük bir özveriyle çalışmakta ve aynı zamanda disiplinler arası bir bakış açısı kazandırarak kariyerlerine önemli bir avantaj sağlamaktadır. Öğrenciler, ulusal ve uluslararası etkinlikler, konferanslar ve projeler aracılığıyla sektörün güncel gelişmelerini takip etme şansı bulmakta ve sadece akademik bilgi değil aynı zamanda liderlik, problem çözme ve iletişim becerileri gibi önemli yetenekler kazanmayı hedeflemektedir.

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü, yüksek standartları, öğrenci merkezli yaklaşımı ve vizyoner bakış açısı ile geleceğin teknoloji uzmanlarını ve bilişim yöneticilerini yetiştirmektedir. Akademik kadro, öğrencilere bilgi, destek ve deneyim sunarak bölümün başarısını artırmaktadır. Bu sayede, öğrencilere sadece bir üniversite eğitimi değil aynı zamanda ömür boyu süren bir öğrenme deneyimi de sunmaktadır.

Bölüm ile yaptığım akademik iş birliği, sadece akademik alanda değil, aynı zamanda kalıcı dostluklar kurmama da olanak sağlamıştır. Bu aileyi tanımaktan büyük mutluluk duyuyorum. İyi ki varsınız!

Prof. Dr. Gökhan SİLAHTAROĞLU

İstanbul Medipol Üniversitesi

Hayri Şafak URAL

Yıldız Tozu

İşin kolayına kaçtığım sanılmasın**;** bazen söylemek istediklerinizin (farklı bir şekilde de olsa) zaten söylendiğini görebilirsiniz. Bu durumda elbette onu görmemezlikten gelebilir ve değiştirerek kendi görüşünüzü onun üzerinde anlatabilirsiniz. Ben öyle yapmayacağım, İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümünün tanıtımını önce "kendi ağzından" yapacağım. Daha sonra; Enformatik Bölümü Başkanı değerli meslektaşım Prof. Dr. Sevinç Gülseçen'in, bu kurumun kuruluş yılı dolayısıyla benden istediği yazı için günümüzün tanınmış filozoflarından ve aynı zamanda bilişsel bilim (cognitive science) alanında da iyi tanınan Daniel Dennett'ın "İyi Felsefe Nedir?" sorusuna cevap aradığı ve felsefeye yaklaşımını ifade eden sözlerini, duygu ve düşüncelerimi ifade etmek amacıyla paylaşacağım.

İstanbul Üniversitesi'nin en genç bölümlerinden biri olan Enformatik Bölümünün web sitesinde şu bilgilerle karşılaşırsınız: "Enformatik (*informatics*)" kavramı, Türk Standartları Enstitüsü tarafından "bilginin toplanması, depolanması, işlenmesi, organize edilmesi, sınıflandırılması, dağıtılması ve kullanımı için gerekli sistemler ve teknoloji ile ilgili uygulamalar ve araştırmalar yapılan bir bilim dalı" olarak tanımlamıştır. Enformatik aynı zamanda, insanların teknolojiyi nasıl değiştirdikleri ve teknolojinin insanları nasıl değiştirdiği ile ilgilenen bir disiplindir.

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü, T.C. YÖK' ün 17 Haziran 1997 tarih ve 97.19.1429 sayılı kararına dayanılarak 2003 yılında Yüksek Lisans (YL) eğitimine başlamıştır. Bilişim sektörü ve bilişim sivil toplum kuruluşları ile yakın ilişkiler içerisinde olan Enformatik Bölümü, önemli ulusal ve uluslararası toplantıların düzenlenmesini ve ev sahipliğini üstlenmiştir ve üstlenmeye de devam etmektedir.

Bölümün dikkat çekici özelliklerinden birisi derslerin çeşitliliği ve ulaşılmak istenilen hedeflerdir. Bu hedefler içinde elbette öncelik, yukarıda kısaca işaret edilen ve "enformasyon" kavramı içinde yer alan konularda uzman ve yetkin kişiler yetiştirmektir. Bunun için öncelikle ders programının bu hedefe yönelik bir içeriğinin olması gerekir. İ. Ü. Enformasyon Bölümünün bu konuda son derece başarılı olduğu kolayca görülebilir. Bu program, İstanbul Üniversitesinin diğer fakültelerinin sahip olduğu geleneksel zenginlik ve çeşitliliğe ilave olarak diğer üniversitelerden ders seçebilmesine olanak vermektedir. Bunun son derece önemli bir zenginlik olmanın da ötesinde bir akademik birim için hayati öneme sahip olduğunu söylemek gerekir. Çünkü bir bilim dalındaki eğitim elbette öncelikle o alandaki teknik bilgilerin tam ve eksiksiz olarak öğrenilmesini gerektirir. Ne var ki bu yeterli değildir; çünkü yine her disiplin gelişmek, yani yeni bilgilere ulaşmak zorundadır. Bu da ancak bilinen deyimiyle paradigma dışına çıkmayı gerektirir. Paradigma dışına çıkmak, yani yeni bir pencereden bakabilmek için farklı disiplinler ile -ki bunun başımda çok iyi bilindiği gibi felsefe gelmektedir- ilişki kurulması kaçınılmazdır. Bu konuda şimdi yukarıda işaret ettiğim Daniel Dennett'ın söz konusu yazısına[1] göz atalım. Bu yazıda soru ve cevaplar (özetle) şöyle gelişiyor:

Walter Veit: Oxford'daki günlerinizden bu yana felsefe nasıl değişti? O zamanlar sıradan dil felsefesi gerçekten de olmazsa olmazdı. Ancak şimdi sizin yaklaşımınıza benzer bir tür bilimsel felsefe yapma tarzı çok daha popüler hale geldi. Öte yandan, birçok genç filozof bu işe girişmeye çalıştığında, farklı disiplinlerden (bence bunların başında enformatik bilimleri gelmektedir. -Ş. Ural) gelen anlayışları gerçekten bütünleştirmeye ve bunları ana akım dergilere sokmaya çalışan çalışmaları yayınlatmakta da zorlanabilirler

Daniel Dennett: Pek çok ilerleme kaydettik. Sanırım en çok gurur duyduğum şeylerden biri, bugün benden çok daha fazla sinirbilim (neuroscience), 'çok daha fazla bilişsel bilim (cognitive science), çok daha fazla bilgisayar bilimi ve çok daha fazla evrimsel biyoloji bilen, benden daha genç düzinelerce çok iyi genç felsefecinin olması. Gerçekten laboratuvarlarda bulundular, deneyler yaptılar ve benim başlamasına yardımcı olduğum bazı eğilimleri devam ettiren yeni nesil bunlar ve bunu görmekten çok mutluyum ve yayın yapıyorlar, ancak bu hala zorlu bir mücadele ve tabii ki felsefedeki birçok insan için, geleneksel analitik felsefede veya kıta felsefesinde, hala bunu küçümseyen veya bundan korkan insanlar var.

Bu açıklamalardan anlaşılan, felsefenin günümüz bilimleri ile olan ilişkisidir; hem de bu bilimler laboratuvar çalışmasına gerek gösteren özelliğe sahiptirler. DD bir filozof ve bilim insanı olarak bunun altını net bir şekilde çizmektedir. Fakat şöyle bir sorun olduğu görülüyor:

1 Tamamına https://www.psychologytoday.com linkinden ulaşılabilir.

Oxford'da yüksek lisans öğrencisiyken de hatırlıyorum ve orada çok zeki adamlar vardı. Neredeyse hepsi delikanlıydı. Şeytan kadar zekiydiler, çok hızlıydılar, karşıt örneklerde çok iyiydiler ve hiçbir şey bilmiyorlardı. Bilmek zorunda olduklarını da düşünmüyorlardı.

Sadece zekâlarıyla yaşayabilir ve Wittgenstein'larını, Austin'lerini, Ryle'larını ve Russell'larını bilebilirlerdi. Hepsi bu kadardı. Ben de bunların boşa harcanmış hayatlar olduğunu düşündüm. İnsanlar gerçekten yapmaları gerekmeyen bir şeyde çok iyi oluyorlar.

WV: Felsefe yapma biçiminizi tanımlamak için gerçekten güzel bir sözünüz var:

"Ben bir toplayıcıyım, bir saksağanım -bana en heyecan verici ya da düşündürücü gelen parçaları dilimlerim ve yorumun geri kalanını akademisyenlere bırakırım. Husserl'den çok şey öğrendiğimi düşünüyorum, ancak bazı seçkin Husserl akademisyenleri benim okumamın onarılamaz derecede yanlış bilgilendirilmiş olduğunu düşünüyor. Umurumda değil. Zihnin nasıl çalıştığını anlamak için Husserl'e başvurdum ve bu okumadan değerli bir yardım aldım; eğer Husserl'in kendisi benim yorumum karşısında dehşete düşerse, bu Husserl için çok kötü olur. Ona hakkını teslim etmekten mutluluk duyuyorum, ancak Husserlciler benim hediyemi reddetmek istiyorlarsa, bunu yapabilirler."

DD: Evet, bu benim felsefe tarihine karşı tutumumu ifade ediyor. Kant, Husserl, Frege, Platon ya da Aristoteles üzerine uzman olmaya karar veren filozoflara saygı duyuyorum. Bu değerli bir çalışma ve felsefe öğretmenin paradokslarından birini ortadan kaldırmaya yardımcı oluyor.

Bu da bir yerden başlamanız gerektiğidir. Yani büyüklerle başlarsınız ama büyüklerle başladığınızda genç öğrencileriniz büyüklerin ne kadar büyük olduğunu takdir edecek kadar bilgi sahibi olmaz ve büyükler aşırı basitleştirilmiş karikatürize versiyonlara indirgenir. Öğrenciler onları tanıdıklarını sanıyor ve bir daha asla geri dönmüyorlar. İlerleyen yaşlarımda defalarca klasik bir metne geri döndüm ve utanç verici bir şekilde o filozofun gerçek derinliklerini ne kadar az takdir ettiğimi keşfettim.

Bu yüzden tarihçiler, kendilerini belirli figürlere adayan akademisyenler bizi onurlandırıyor ve bu çok önemli. Bu belki felsefi bir rol kadar göz alıcı ya da heyecan verici değil, ancak bilimlerde deneysel bilimin çoğunun Nobel ödüllü, yenilikçi şeyler olmaması gibi çok önemli. Alanı güvenilir kılıyor, boşlukları dolduruyor, hataları düzeltiyor, kontrol ediyor, deneyleri tekrarlıyor ve bu işlerin hepsi iyi, düzgün işler. Entelektüel çabanın gücü, bu işi doğru, iyi ve dürüstçe yapan iyi vatandaşlara bağlı olduğu için yapılması gerekiyor.

Onlara şapka çıkarıyorum ve bazen onların çabaları üzerinde bir tür asalak olduğumu düşündüğümde yüzüm kızarıyor, çünkü smörgåsbord yaklaşımımla içeri giriyorum ve biraz ondan biraz bundan yapıyorum ve bana yeni bir dokunuş olarak gelen bir şey buluyorum, ki bu benim en iyi yaptığım şey. Ancak başkalarının eserlerindeki zaman, dönem, bağlam ve ayrıntılara gerçekten inen akademisyenlerin çabalarını takdir ediyorum.

DD'nin çok sade bir dil ile ifade edilen, günümüzün çok uç noktalara gitmiş olan bilimsel çalışmaların, ama özellikle bu çalışmaları yapan kişilerin felsefe ile ilişkilerine yapılan vurgu aslında her disiplin için geçerlidir. Bu noktada yazının başlığının niçin "yıldız tozu" olduğunun cevabı da kolaylaşmış olmaktadır: tüm fizik nesnelerde karşımıza yıldız tozları çıkmaktadır. Tüm nesnelerin bileşenlerinde bu tozlar/ karbon atomları bulunmaktadır. Fakat bu nesnelerin bir kısmı yıldızlar gibi parlamakta diğerleri sönük, sıradan bir görünüme sahip olduğu görülmektedir. İşte aradaki fark, bilim insanlarının yaptıkları işin felsefesine eğilmeleri sayesinde ortaya çıkmaktadır. Çünkü felsefenin bir özelliği temas ettiği şeyleri parlatmaktır.

Not: Walter Veit'e ait bu yazı, https://www.psychologytoday.com adlı siteden alınmış ve www.felsefearenasi.com.tr editörleri tarafından Türkçeye çevrilmiştir: yukarıdaki yazının Türkçe çevirisinin tamamı felsefearenasi'nın sitesinden (Felsefe Arenası, Felsefe Bilim Düşünce Bloğu

https://www.felsefearenasi.com.tr/

Sitesinden okunabilir. Yazının özgün haline https://www.psychologytoday.com/us/blog/science-and-philosophy/202311/what-is-good-philosophy?fbclid=IwAR0oXmgRSYJ5ip8k-GV2hebAJ8kzP9Refv9tcWAe46rNqCuBKbgRYwKI7xlQ

Sitesinden ulaşmak mümkündür

Prof. Dr. H. Şafak URAL

Mantık Derneği

Hulusi GÜLSEÇEN

Ben Doç. Dr. Hulusi Gülseçen, emekli öğretim üyesi. Enformatik Bölümü ile tanışmama bir anımı anlatarak başlamak istiyorum. Yıl 2005, İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışıyorum. Eşim Prof. Dr. Sevinç Gülseçen ise Enformatik Bölümü Başkanı. 2005-2006 Öğretim yılının başlamasına bir hafta var. Bir akşam eşim eve geldiğimde "Çok zor durumdayım" dedi ve şöyle devam etti, "Bugün Ankara'dan bölümümüzde ders veren hocamız Doç. Dr. Mustafa Akgül üzülerek bu dönem İstanbul'a gelmesi için izin çıkmadığını bildirdi". Ayrıca zamanın az olduğunu, haftaya derslerin başlayacağını söyledi. Mustafa Hoca'nın verdiği bir yüksek lisans ve bir doktora dersini benim verip veremeyeceğimi sordu. Benim de aslında en yoğun olduğum günlerdi; Astronomi Bölümünde verdiğim dersler var, makale çalışmalarım var en önemlisi de üzerinde çalıştığım bir yazılım var, yani kısaca işler başımdan aşkın. Ama istek büyük yerden geldi, gel de reddet. İstemeye istemeye kabul ettim. Bir hafta gibi kısa bir sürede dersleri hazırladım ve kendimi Enformatik Bölümünün sınıfında buldum. Bu vesile ile 2017 yılının Aralık ayında kaybettiğimiz Türkiye'de "İnternetin Babası" olarak bilinen Mustafa Akgül hocamı rahmetle anıyorum.

2022 yılının Ekim ayında emekli olduğumda bile hala üzerimde üç doktora öğrencisi vardı. 18 yıl boyunca hem üniversitede hem evde hep Enformatik Bölümü ile beraberdim. Bu satırları kaleme aldığım şu anda bile, eşim Sevinç Gülseçen, saat 23.45 olduğu halde, bilgisayarında Enformatik Bölümü ile ilgili çalışmalarına devam etmekte.

18 yıl boyunca Enformatik Bölümünde farklı dersler verdim, yüksek lisans ve doktora tezleri danışmanlığı da yaptım. Bu süre zarfında Enformatik Bölümü kendi bilgilerime çok şeyler kattı. Bugüne kadar bölümde yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin konularına bakılırsa Türkiye'nin ihtiyacı olan birçok araştırmaya ışık tuttuğunu görürüz. Ayrıca Enfor-

matik Bölümü yaptığı ulusal ve uluslararası birçok kongre, çalıştay ve toplantılarla gençlere özellikle dijital dünyanın daha iyi araştırılmasına, öğrenilmesine ve öğretilmesine öncülük etmiştir. Enformatik Bölümü, bilimsel çalışmalarda insan makine etkileşmesinin ne kadar önemli olduğunun vurgulandığı ve uygulandığı en etkili merkezlerden biridir. Yaşadığımız dünyada Enformatik Biliminin kullanılmadığı hiçbir alan yoktur, özellikle her şeyin yapay zeka ile çözümlenmeye dayandığı bir dünyada böyle bir merkezin varlığı hayati öneme sahiptir. İşte bu nedenle İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü kurulduğu günden bugüne kadar bu sorumluluğu hakkıyla yerine getirmiştir. Bu başarının kahramanları ise bölümün elemanları ve bölüme destek veren İstanbul Üniversitesi'nin idari ve akademik kadrolarıdır. Hepsine canı gönülden teşekkür eder, başarılarının devamını dilerim. 07.11.2023

Doç. Dr. Hulusi GÜLSEÇEN

Emekli Öğretim Üyesi

İstanbul Üniversitesi

Fen Fakültesi

Astronomi Bölümü

Hülya ÇALIŞKAN

2003 yılında faaliyete geçen Enformatik Bölümü başkanı Prof. Dr. Çetin Arıkan'ın teklifi ile ben de Enformatik Bölümü'nde görevlendirildim, birlikte çalışmalara başladık. O dönemde diğer enformatik bölümlerinin faaliyetlerini inceleyerek neler yapabileceğimiz konusunda araştırmalar yapıp lisansüstü eğitim programını açmak üzere şekillendirdik. Buna yönelik çalışmaları hızlandırdık. Bir yandan da bölüm olarak yardımcı doçent atamalarında üniversitemizin atama koşulu olan bilişim bilgisini ölçme sınavlarının gerçekleştirilmesi görevini de yerine getirdik. Bölüme farklı disiplinlerde yüksek lisans yapan 3 araştırma görevlisi aldık. Bu kişiler Biyoloji alanında Çiğdem Erol, Hukuk alanında Ceyda Cimilli ve Bilgi Belge Yönetimi alanında Fidan Bayraktutan idi. Bilişim konusunda bilgisi de olan bu arkadaşlarımız üniversitemizin çeşitli yazılım ihtiyaçlarına çözüm olacak projeleri de başarıyla tamamlamıştır. Daha sonra yüksek lisans diploma programının açılmasına katkı sağlayacağı düşüncesi ile Sevinç Gülseçen ve Zerrin Ayvaz Reis hocaların da bölümde görevlendirilmesi sağlandı. Enformatik Yüksek lisans programı YÖK tarafından onaylandıktan sonra diğer hocaların da ders görevlendirmeleriyle yüksek lisansı faaliyete geçirdik. İlk mezunlarımızı verdiğimizde öğrencilerimizin doktora eğitimini de Enformatik bölümünden alabilmeleri için gerekli girişimleri yaptık ve Doktora programımız da 2008-2009 eğitim öğretim yılında faaliyete geçmiş oldu. 2003 yılında başlayıp 2010 yılında diğer sorumluluklarım nedeniyle sonlandırdığım Enformatik Bölümü'ndeki çalışmalarım esnasında yüksek lisansta Bilişim Sistemlerine Giriş ve Seminer derslerini, Doktora programında da İnsan Bilgisayar Etkileşimi dersini verdim.

Bugün Enformatik Bölümü'nün 20 yılına baktığımda başlarken bölümün kuruluş aşamasında yer aldığım için mutluluk duyuyorum. İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü'nün daha nice başarılara imza atacağından şüphem yoktur.

Prof. Dr. Hülya ÇALIŞKAN

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Hasan Rıza GÜVEN

2001 yılında İstanbul Üniversitesinden ayrılmış ve Sakarya Üniversitesine rektör yardımcısı olarak atanmıştım. Daha sonra 2009 yılında üniversitemize rektör danışmanı olarak geri dönmek nasip oldu. 2015 yılına kadar devam eden bu görevim sırasında Enformatik Bölümüne idari yönden faydalı olmaya çalışmıştım. Bu bölüme daha sonra da çeşitli görevler yaparak destek verdim. Bu bölüm istanbul Üniversitesinin en önemli birimlerinden biri olup Türkiye'de Enformatik alanındaki çalışmaların öncüsü rolünü üstlenmiştir. Bölümdeki görevim Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği Bölümü Enerji Anabilim Dalından emekli olduğum 2020 yılına kadar devam etti. Bölüm başkanı Prof. Dr. Sevinç Gülseçen'i de Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulundan beri 35 yıldır tanıyorum ve kendisi ile beraber çalışma şansı bulduğum için çok memnunum. Kuruluş yıllarından beri görev yaptığı Enformatik Bölümüne çok değerli katkıları olan hocamızın daveti ile doktora yeterlilik jüri üyelikleri ve danışmanlık görevlerinde bulundum. Özellikle yapay zeka ve makine öğrenmesi konularında çalıştım. Bugün Enformatik Bölümünün Fen Fakültesi bünyesinde Bilgisayar Bilimlerinin kuruluşundaki rolünü görmek de beni ayrıca mutlu ediyor. Daha nice yıllar Enformatik Bölümünün bu başarılı çalışmalarına devam edeceğine ve İstanbul Üniversitesine daha büyük katkılar vereceğine inanıyorum.

Prof. Dr. Hasan Rıza GÜVEN

Emekli Öğretim Üyesi

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Mühendislik Fakültesi

Makine Mühendisliği Bölümü

K. Hüseyin KOÇ

Enformatik Bölümünde SWOT Heyecanı

Yıl 2006, İstanbul Üniversitesi Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Kurulu ve Stratejik Planlama Kurulunda görevlendirilmiştim. O dönemden YÖK'ün Kalite Yönergesi kapsamında tüm birimlerden temsilciler ile ilgili kurullar hem üniversite hem de birimler düzeyinde oluşturulmuştu. Ormancılık Meslek Yüksek okulunda Müdürdüm. Kurul üyeleri olarak çalışmalar hızlı başlamıştı ve çok iyi ilerliyordu. Bir yandan üniversitenin Stratejik Planı için durum analizleri yapıyor, bir yandan kendi birimimiz ve diğer birimlerin (Fakülteler, Enstitüler ve Rektörlüğe doğrudan bağlı Enformatik gibi) çalışmalarına destek oluyor ve zaman zaman toplantılarda moderatörlük yapıyorduk.

Bir SWOT Uygulamasında Enformatik Bölümü personeli ve paydaşlarıyla Fen Fakültesi Kurul Salonunda (Beyazıt) buluşmuştuk. Bölüm Başkanı İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Sayısal Yöntemler Doktora Programından sınıf arkadaşım Sevinç GÜLSEÇEN idi. Birkaç yıldır akademik yoğunluk içerisinde görüşememiştik. Tamamen rastlantısal bir şekilde bu görev bana düşmüştü. Çok mutlu olduğum kadar bir yandan da acemi bir moderatör gibi heyecanlanmıştım. Öyle ya arkadaşımın biriminde çok daha özel bir atmosfer oluşturabilmeliydim. Gerçekten de çok güzel bir tartışma ortamı olmuştu. Birim güçlü yönlerini gururla tanımlarken, zayıf yönlerini çekinmeden tespit etmiş, fırsat ve tehditlerini kapsamlı bir şekilde ortaya koymuştu. Enformatik bölümünü nasıl bir gelecek bekliyordu? Geleceği nasıl daha iyi planlayabilecek ve yönetebileceklerdi? Zira o yıllarda çok alışılmadık sinerjik bir isme ve varlık nedenine sahiptiler. O güne ait resmi olarak sunulan belgede; "ADEK Koordinatörlüğüne: İ.Ü Enformatik Bölümü SWOT Çalışması 13.12.2006 tarihinde, 30 katılımcı ile Fen Fakültesi Kurul Salonunda Gerçekleştirilmiştir. SWOT Sonucu üzerinde uzlaşı sağlanan 17 adet gelişmeye açık alan, 18 üstünlük, 19

Fırsat ve 15 tehdit ifadesi belirlenmiştir" şeklinde özetlenmişti. (Ayrıntılar için bakınız ADEK Kayıtları, 2006).

Aradan geçen 17 yıl geçmiş, bu süreçte geçmişe, Enformatik Bölümü'nde görülen gelişmeye, ürettikleri bilimsel çalışmalara, yetiştirdikleri mezunlara ve eğitim ve öğretimdeki katkılarına baktığımda Üniversitenin özel bir gurur kaynağı olduklarını açıkça söylemeliyim. Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN, Doç. Dr. Çiğdem EROL, Dr. Öğretim Üyesi Zerrin AYVAZ REİS olmak üzere, doktora sınavlarında (TİK Tez Savunma vb.) biraya geldiğim tüm diğer meslektaşlarımla Enformatik benim için bir anlamda bilimsel yönümü sorgulama, tazeleme ve derinleştirme aracı oldu. Bu birimde, "Süreç Yönetimi ve İstatistiksel Kalite Uygulamaları" derslerini vererek Enformatik Doktora Programı öğrencileriyle buluşma fırsatı yakalıyorum. Oluşan dostluk üniversitelerde yatay iletişimin, aidiyet duygusu ve motivasyonun ne kadar önemli olduğunun önemli bir kanıtı.

İstanbul Üniversitesi için bir hayalimiz oluşmuştu. Bir Bütünleşik Kalite Yönetim Sistemi kuracaktık (İÜ-BKYS). Bu sistem akıllı bir Yönetim Bilişim Sistemiyle yönetilecekti. Enformatik bölümü ile de zaman zaman kurumumuz için güzel çalışmalar yaptık. Bu çalışmaların çok önemli bir kısmını sonuçlandırmayı başaramadık. Her durumda İstanbul Üniversitesi'nde 30 yıldan fazla görev yapmış, ADEK, SPK, Yönetmelik ve Yönergeler Komisyonu, Yüksekokul Müdürü, Bölüm Başkanı ve Anabilim Dalı Başkanlığı yapmış ve bugün için İ.Ü-Cerrahpaşa Orman Fakültesinin bir Öğretim Üyesi olarak istediğimizde yapabileceklerimizin farkına varmanın gurunu yaşıyorum.

İstanbul Üniversitesi bizim geçmişten geleceğe bilim köprümüz, Dünyanın en iyi 100 üniversitesi arasında yer alabilecek potansiyele sahip güzide bir kurumumuz. Enformatik Bölümü ise Üniversitenin, sessiz çalışan reklama ihtiyacı olmayan önemli lokomotiflerden biri. Enerjiniz daim, yolunuz açık olsun. Bilgiyi oluşturmaya, paylaşmaya, çoğaltmaya devam edin Enformatik ailesi.

Prof. Dr. K. Hüseyin KOÇ

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Orman Fakültesi

M. Çetin ARIKAN

Enformatik bölümünün faaliyete geçişinin 20. Yılını kutladığımız bu yıl benim için de çok anlamlıdır.

2002 yılında İstanbul Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu beni bölüm başkanı olarak atamış ve Enformatik Bölümü'nün faaliyete geçmesini istemiştir. Fen Fakültesi öğretim üyesi olan Hülya Çalışkan hocaya teklif götürerek birlikte çalışmalara başladık. O dönemde enformatik bölümlerinin faaliyetlerini inceleyerek farklı olarak nasıl bir katkımız olabileceği konusunda beyin fırtınası yaptık ve lisansüstü eğitim programı açılmasına karar verdik. Buna yönelik çalışmaları hızlandırdık. Bu arada yer sorununa Fen Fakültesi Fizik Laboratuvarına ayrılmış bina bölümünün bir kısmını kullanarak geçici çözüm getirmiştik. Enformatik bölümü olarak yardımcı doçent atamalarında üniversitemizin atama koşulu olan bilişim bilgisini ölçme sınavlarının gerçekleştirilmesi görevini de yerine getirdik. Bölüme farklı disiplinlerde yüksek lisans yapan 3 araştırma görevlisi aldık. Bu kişiler Biyoloji alanında Çiğdem Erol, Hukuk alanında Ceyda Cimilli ve Bilgi Belge Yönetimi alanında Fidan Bayraktutan idi. Bilişim konusunda bilgisi de olan bu arkadaşlarımız üniversitemizin çeşitli yazılım ihtiyaçlarına çözüm olacak projeleri de başarıyla tamamlamıştır. Daha sonra Sevinç Gülseçen ve Zerrin Ayvaz Reis hocaları da bölümde görevlendirmek suretiyle yüksek lisans diploma programının açılması sağlanmış ve diğer hocaların da ders görevlendirmeleriyle 2003 yılında yüksek lisans eğitimi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde faaliyete geçmiştir. Elbette bunlar çok kolay gerçekleşmedi, yer sorunu Enformatik Bölümü'nün şimdi kullanımında olan binanın bir katının 2004 yılında bize tahsis edilmesiyle kısmi olarak çözülmüş oldu. 2004 yılında Enformatik Bölüm başkanlığı görevini Sevinç Gülseçen hoca devralmıştır.

Bugün Enformatik Bölümü'nün 20 yılına baktığımda başlarken farklı disiplinleri bir araya getirmeyi düşünmüş olmanın ne kadar doğru bir karar olduğunu bir kez daha görüyorum. El-

bette bunda benden sonra görevi devralan ve 18 yıldır bölüm başkanlığını başarıyla sürdüren Prof. Dr. Sevinç Gülseçen ile Hülya Çalışkan ve Zerrin Ayvaz Reis ile bölümün hem akademik hem idari çalışanlarının emekleri olduğunu görmekteyim. Enformatik Bölümü'nde her geçen gün daha iyi işler yapıldığına ve Türkiye'deki diğer enformatik bölümlerine öncülük ettiğine şahitlik ediyorum. Bu çok güzel bir duygu…. Enformatik Bölümü ile ilgili olarak daha da güzel başarıları duyma heyecanını hep taşıyorum.

Prof. Dr. M. Çetin ARIKAN

Emekli Öğretim Üyesi

İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi

Fizik Bölümü

Mehmet Hakan SATMAN

Ben Enformatik bölümü ve Prof. Dr. Sevinç Gülseçen hocamla nasıl ve ne zaman tanıştığımızı tam olarak hatırlamıyorum, tahminen 2009-2010 yılları olabilir. Bu kurum ve kişi adlarını da birlikte anıyor olmam tesadüf değildir çünkü Sevinç hocamız ile bir grup öğretim üyesinin adları bu kurum ile birlikte anılagelmiştir.

2013 yılının Ekim ayında doçent ünvanı aldığımda Sevinç ve Hulusi hocalarımızın bana bir çiçek yaptırıp göndermesini de unutmayacağım. İşbirliği yaptığı insanların özel günlerini kutlama konusunda ne kadar titiz olduklarını düşünmüştüm, bu yıllar boyu hiç değişmedi.

Zannediyorum ki bir yüksek lisans dersinin sorumluluğunu ilk kez bu bölümde yüklenmiştim. O sıralar yüksek lisans ve doktora öğretimini sürdürüyor olan arkadaşlar şimdilerde ülkemizin çeşitli üniversitelerinin çeşitli bölümlerinde öğretim üyesi olarak çalışıyorlar, onların haberlerini almak oldukça gurur verici. Bazılarının adlarını yeni bölümlerde, bazılarının adlarını ise bilimsel dergi editörlüklerinde görüyorum. Bu bağlamda Enformatik bölümü bilim insanı şekillendirmeyle kalmayan aynı zamanda bu insanların etrafa dağılıp ülkeye de şekil vermesine etki eden bir kurum haline gelmiştir.

İlk doktora tezimi Enformatik bölümünde yazdırmış olmam benim için ayrıca unutulmaz bir anı. Enformatik bölümü olmasaydı ve bana işbirliği yapma fırsatı vermeseydi, doçent olan bir doktora öğrencim olmasıyla her fırsatta övünemeyecektim. Şu anda Enformatik bölümünde ders verecek vaktim maalesef ki yok ancak hala bir çalışkan doktora adayım var. Umarım ileriki günlerde daha çok katkım olur. Ders saatlerim makul düzeye tekrar ulaşırsa soluğu Sevinç hocamın odasında alacağım.

Prof. Dr. Mehmet Hakan SATMAN

İstanbul Üniversitesi

İktisat Fakültesi

Ekonometri Bölümü

Mehmet Selim DERİNDERE

İnsanların öğrenme yeteneği, bir başka deyişle eğitime ayırabilecekleri zihni kapasiteleri, zamanları, öğrenmeyi mümkün kılacak ekonomik koşulları çoğu zaman öğrenme ihtiyacının gerisinde kalmaktadır. Bu durum, özellikle değişimle karakterize edilen, bilginin sürekli olarak arttığı, uygulamada kullanılan bilginin her an güncelliğini yitirme tehdidi ile karşı karşıya olduğu günümüzde özellikle doğru hale gelmiştir. Bu durum karşısında toplumların yöneldiği çözümlerden birisi belki de en önemlisi, bir yandan bilgiyi sürekli olarak üretirken diğer yandan üretilen bilgiyi ihtiyaç sahiplerine veya en azından talep edenlere ulaştırma görevini üstlenen kurumlar, "üniversiteler" olmuştur.

Diğer taraftan, gittikçe artan ihtisaslaşma ihtiyacı, bilginin derinlemesine gelişiyor ve uzmanlaşıyor olması, akademisyenlerin belirli disiplinlerde ve alt disiplinlerde derinlemesine bir akademik bilgiye sahip olmalarına yol açmaktadır. Ancak akademide uzmanlaşma artarken, profesyonel hayatta çok farklı disiplinlerin bir araya gelerek güncel uygulama problemlerine çok disiplinli bakış ve çözümler sunacak bir yaklaşım geliştirmesi gerekmektedir. Bu ise akademide üretilen ileri derecede ihtisaslaşmış bilgi ile profesyonellerin ihtiyaç duyduğu entegrasyon ve çok disiplinli yaklaşımların birbirlerinden gittikçe uzaklaşması riskini beraberinde getirmektedir.

Bu ikilem, ikilemin nasıl aşılabileceğine dair bilgi ve uygulama ihtiyacını ortaya çıkarır. İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü, bu ikilemle nasıl baş edilebileceğine dair örnek uygulamalara ev sahipliği yapmaktadır.

Enformatik Bölümünde, çok farklı disiplinlerden gelen, farklı yaşam tecrübelerine sahip, farklı akademik beklentileri olan birçok öğrencimiz var. Öğrencilerle, onların gerçek hayat problemlerinde karşı karşıya oldukları pratik problemlere, akademik ve bilimsel bir bakış açısıyla nasıl yaklaşabileceğimizi birlikte incelerken, bilginin, ne kadar anlamlı olabileceğini birlikte gördük.

Özellikle Sevinç Gülseçen Hocamızın Bilgi Yönetimi dersiyle başlayan ve daha sonra profesyonel ihtiyaçlar ve ilgili disiplinler etrafında oluşturduğumuz derslerle, iş hayatının çok farklı alanlarından gelen öğrencilerle, profesyonel hayatlarında karşı karşıya oldukları uygulama problemlerinin, akademinin geliştirmiş olduğu bilimsel yaklaşımlarla nasıl ele alınabileceğini inceledik. Gene aynı derslerde öğrenciler tersine yaklaşımla, akademik bilginin gerçek uygulama problemlerini çözmek için nasıl yardımcı olabileceğini tecrübe ettiler.

Bu gelişme yalnızca derslerle sınırlı kalmadı. Enformatik Bölümü ve İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi işbirliği içerisinde yürütülen 3. Tıp Bilişimi Kongresinde öğrencilerimizle birlikte düzenlediğimiz çalıştayla, gerek tıp alanından gerekse farklı mesleklerden gelen profesyoneller ve öğrencilerle, iş ve özel yaşamlarında karşılaştıkları problemlere daha etkili baş edebilmeleri için bilgiyi daha etkili nasıl kullanabilecekleri çalışması yürüttük. Bir akademisyeni, geliştirdiği bilginin, insanların meselelerini çözmek, acılarını azaltmak ve hayatta daha etkili yön bulabilmelerine yardımcı olduğunu görmek kadar mutlu eden çok az şey olsa gerek. Bu mutluluğu birlikte yaşadığımız İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü çalışanlarına ve öğrencilerine ne kadar teşekkür etsem azdır.

Dr. Mehmet Selim DERİNDERE

İstanbul Üniversitesi

Enformatik Bölümü

Natalija LEPKOVA

Collaboration between Department of Construction Management and Real Estate, Faculty of Civil Engineering VilnusTECH, Lithuania and Department of Informatics, Istanbul University, Turkey

This article dedicated to 20th anniversary of the Department of Informatics, Istanbul University.

Prof. Sevinç Gülseçen I have met 15 years ago during the second Future Learning conference in 2008.

Collaboration areas

In this section I would like to underline the main collaboration areas between the departments:

- Conferences (presentations, conference proceedings and scientific committee member)
- Books
- Lectures for students at both universities
- Participation in the PhD committee

The articles prepared together for the conferences are following:

1. Lepkova, Natalija; Rimkuvienė, Silva. The evaluation of survey results about efficiency of e-learning at Vilnius Gediminas Technical University, Lihuania // 2nd international future-learning conference on Innovtions inLearning for the Future 2008 e-Learning. Istanbul, Turkey, March 27-29, 2008: proceedings. Istanbul: Istanbul University, 2008.

2. Lepkova, Natalija; Gulsecen, Sevinc; Rimkuvienė, Silva. The analysis of distance learning initiatives and experience at Vilnius Gediminas Technical University and Istanbul University // Future-Learning: The third 3rd International Conference on Innovations in Learning for the Future 2010: e-Learning (FL2010), May 10-14, 2010.

3. Lepkova, Natalija; Arslan, Vasfiye; Rimkuvienė, Silva; Selçukcan Erol, Çiğdem; Gülseçen, Sevinç. Distance learning in Lithuania and Turkey: a comparative study // FuturE-Learning 2012: 4th International Future-Learning Conference on Innovations in Learning for the Future 2012: e-Learning (Istanbul, Turkey, November 14-16, 2012): proceedings. Istanbul: Istanbul University, 2012.

4. Lepkova, Natalija. Data gathering and analysis of smart house // 8th International Conference on Future Learning and Informatics: "Data Revolution", Muğla, Turkey, 20-22 October, 2020: book of abstracts. Istanbul: Istanbul University Press, 2021.

5. Lepkova, Natalija; Gülseçen, Sevinc; Talan, Tarik. Flipped classroom method application case study analysis // 9th International Conference on Future Learning and Informatics: "Creating A Human-Focused Future", 09-11 November 2022, Ankara, Turkey: book of abstracts. Istanbul: Istanbul University, 2022.

Participation of Assoc Prof Dr Natalija Lepkova in Future Learning coinference 2010 shown in Figure 1.

Figure 1. Participation of Assoc Prof Dr Natalija Lepkova in Future Learning coinference 2010

Assoc Prof Dr Natalija Lepkova was invited to publish a book chapter in a book titled "Who Runs the World: data". The book was published in 2020, Chapter title "Chapter 11. Smart House: Data Gathering and Analysis".

Also Assoc Prof Dr Natalija Lepkova was invited to make a Chapter review in a book "Pandemics and the Critical Role of Knowledge Management".

Very important collaboration pint is lectures for students at both universities.

Prof. Sevinç Gülseçen was giving a lecture for students at Vilnius Gediminas Technical University in 2012 February.

Assoc Prof Dr Natalija Lepkova together with colleagues was giving lectures for students (Masters and PhD) at the Department of Informatics many times: in 2013 November; in 2016 April, 2018 November and more.

In 2022 Assoc Prof Dr Natalija Lepkova was appointed as Co-Advisor for Vasfiye ARSLAN who is a PhD student at the Department of Informatics of Istanbul University by the Executive Committee of the Institute of Graduate Studies in Sciences of Istanbul University.

Happy Anniversary for the Department of Informatics, Istanbul University! ….and for 15 years of our collaboration!

Assoc. Prof. Dr. Natalija LEPKOVA,

Department of Construction Management and Real Estate, Faculty of Civil Engineering,

Vilnius Gediminas Technical University, Vilnius, Lithuania

Nebahat AKGÜN ÇOMAK

Değerli ve Sevgili "Enformatik Bölümü"

20.Kuruluş yıldönümünüz kutlu olsun,

Nice başarılı, bilimsel ve verimli yıllara,

İyi ki varsınız,

İyi ki sizleri tanıdım,

İyi ki hepinizle hep birlikte çalıştım,

İyi ki Sevgili Sevinç Hocam Bölümde bana da yer verdi,

İyi ki bu bölümü kurmuşsunuz,

Günümüz teknoloji çağında, sözlerime kadim kültürlerden gelen, bilge bir söz ile başlamak isterim "bilgi" ve "sevgi" paylaşıldıkça çoğalır, büyür ve yeniden üretilir. Dolayısıyla da, "Enformatik Bölümü" de tıpkı bilgi ve sevginin paylaşıldığı yeniden üretildiği en güzel ve en etkin, diğer bir söyleyişle "Akademik Dünyada" örnek olabilecek bölümlerden bir tanesidir.

Enformatik Bölümü yetkinlik, bilimsellik, hoşgörü ve güler yüzlülük, bütün bölümdeki arkadaşlarımızı tanımlamak için bu sözcükler yetersiz kalabilir. Bölümdeki yetenekli, çalışkan, bilimsel ve değerli arkadaşlarımızı, Bölüm Başkanı Prof. Dr. Sevinç Gülseçen Hocamızın önderliğinde, nice başarılara ve bilimselliğe taşıyacaklardır. Aynı zamanda da, başarılarını, deneyimlerini ve bilimselliklerini genç nesillerle paylaşacaklar, paylaştıkça çoğalacaklar ve aktaracaklardır.

Sevgili Sevinç Hocam, bu bölümde bana da yer vererek "Dijital Öykü Anlatıcılığı" nın önemini vurgulamıştır. Bu bağlamda, günümüzde, Dijitalin yükselişi ile birlikte yeni dene-

yimler, kazanımlar, bellek ya da kolektif bellek, anılar, yaşanmışlıklar anlamlarını yitirmeye başlamıştır. Oysaki öykü kadim kültürlerden itibaren bilgiyi ve iletişimi en iyi anlatma biçimidir. Günümüzde "öykü" nün yerini "bilgi" almıştır. Öyküler, artık teknolojik iletişim araçları ile anlatılmakta ve bilgi olarak sunulmaktadır.

Öykü anlatıcılığındaki yaşamın ortak deneyimlenmesi dijitalde deneyimlenmesine dönüşmüştür. Öykü anlatıcılığı, insanın "sonu görünmeyen uğraşısı olma özelliğini her zaman koruyacaktır. Dijital Öyküler ile dünyanın her yerindeki bireylere ulaşılabilecek, bilgiler, veriler, ileti anında paylaşılabilecektir. Dolayısıyla da, Dijital Öyküler herkesin ortak paydasında buluşacaklar ve öykülerin iletilerini anında paylaşacaklardır.

Sevgili Enformatik Bölümü, hepinizi kutluyorum ve başarılarınızı tebrik ediyorum. Nice 20.yıllara ve nice güzel başarılı, bilimsel çalışmalara. Hepinizi, sevgiyle kucaklıyorum.

İyi ki sizleri tanıdım "bilgi" ve "sevgi" yi sizlerle paylaşma fırsatını buldum.

Doç. Dr. Nebahat AKGÜN ÇOMAK

Galatasaray Üniversitesi

İletişim Fakültesi

Nilgün BOZBUĞA

Öz

İstanbul Üniversitesi öğretim üyeleri ve farklı alanlarda yetişmiş akademisyenler olarak disiplinlerarası çalışmaları yürütebilme inancı ve gayretiyle yola koyulduk. Tıp bilişimi konusunu da bu yaklaşımla ele almak üzere ekip ruhu yaratan akademik çalışmalar planladık. Birbirimizden aldığımız motivasyon ve destek olmasa idi çalışmalarımızı bu noktaya ulaştıramazdık. Emeği ve desteği olan herkese teşekkürlerimizi sunarız.

Anahtar kelimeler: Tıp bilişimi, disiplinlerarası çalışma, motivasyon, endüstri 4.0

Abstract

As faculty members of Istanbul University, we set out with the belief and effort to carry out interdisciplinary studies as academics trained in different fields. We planned academic studies that create team spirit to address the subject of medical informatics with a multidisciplinary approach. We could not have reached this point without the motivation and support we received from each other. We would like to thank everyone who contributed and supported us.

Keywords: Medical informatics, interdisciplinary study, motivation, industry 4.0

1. Tanışma ve Ekip Olma Yolunda Birlikte Çalışma Kararı

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü Başkanı Prof. Dr. Sevinç Gülseçen ile 2019 yılı Haziran ayında ilk kez karşılaştık ve tanıştırıldık. Tanıştığımız andan itibaren ortak çalışma hevesiyle hedefler belirlemeye başladık. İstanbul Üniversitesi öğretim üyeleri olarak, farklı alanlarda akademik grupların disiplinlerarası çalışma yürütebilmesi inancı ve gayretiyle yola koyulduk. Tıp bilişimi konusunu da bu yaklaşımla ele almak üzere, sinerji yaratan çalışmaları hayata geçirme heyecanı ve mutluluğu ile ekip olabilme ayrıcalığını gördük.

Günümüzde teknolojinin ulaştığı düzey, bilgiye ulaşma, iletişim kurma, zaman yönetimi ve gündelik rutini sürdürme biçimlerini hatta düşünce kalıplarını derinden etkilediği ve değişime uğratmakta olduğu düşüncesi, bize yol gösterici oldu. 21. yüzyılla birlikte bireysel ve toplumsal yaşam tarzının, alışkanlıkların ve ihtiyaçların değişimi bağlamında sağlık ihtiyaç ve alışkanlıklarında da çok hızlı bir değişimin yaşanmakta oluşu gerçeği, itici güç olarak bizleri ekip çalışmasına yönlendirdi. Bilgi ve iletişim teknolojilerinde gelişmelerle, dijitalleşmenin yaygınlaşmasının sonucu olarak ortaya çıkan toplumsal yaşam tarzı değişimi ile bağlantılı akıllı sağlık yaklaşımı, tıp ve enformatik alanlarında ortak çalışma platformu oluşturmamız için ilham kaynağı oldu.

Endüstri 4.0 yaklaşımına atıfla tıp ve bilişim alanlarında ortak girişimlerde bulunma fikrini yavaş yavaş hayata geçirmeye başladık. Bilgi toplumu olarak da nitelendirilen sanayi ötesi toplum yapılanmasının sağlık alanında yansımasını, tıp bilişimi perspektifinden yorumlamaya çalıştık. Toplumsal yaşam dinamiklerinin değişimine yol açan dijitalleşme ve mobil toplum örneğinden yola çıkarak, tıp bilişimi alanında yeni kavramları akademik platformda gündeme getirme gayreti ve ekip ruhu ile yol almayı başardık.

2. Birlikte Yol Alma

Dijital çağda bireysel ve toplumsal anlamda sağlık alışkanlıkları ve reflekslerinin değişimini daha iyi anlamak üzere ülkemizde bilişim teknolojisinin dönüm noktalarını araştırmaya koyulduk. Duyduğumuz cesaret ve gayretle ülkemizin bilişim tarihi açısından büyük önem taşıyan ilk bilgisayar sisteminin 1960 yılında girişine atıf oluşturan "**TÜRKİYE'DE İLK BİLGİSAYARDAN TIP BİLİŞİMİNE: 60 YILLIK SERÜVEN**" başlığı altında 2020 yılında İstanbul Üniversitesi'nde e-çalıştay düzenledik ve ülkemize ilk bilgisayar sisteminin giriş tarihi olan 30 Eylül gününü çalıştay tarihi olarak seçtik. Kongre kapsamında düzenlenen "***Türkiye'de İlk Bilgisayar ve Kazanımlar: Tıp Bilişimi ve Tele-Tıp***" başlıklı panelde, geçmişten günümüze tıp bilişiminin gelişim sürecini çeşitli açılardan gündeme getirmeye çalıştık.

Aynı inanç ve motivasyonla başladığımız **TIP BİLİŞİMİ** kitabını, 7 ana bölümde, toplam 42 bölüm ve 3 Ek bölümden oluşmak üzere, 2021 yılında İstanbul Üniversitesi Yayınevinden açık erişimli e-kitap olarak yayına hazırladık (Bozbuğa & Gülseçen, 2021).

30 Eylül - 1 Ekim 2021 tarihleri arasında İstanbul Üniversitesi'nde "**II. TIPTA BİLİŞİM**" Kongresini "**Akıllı Toplum - Akıllı Sağlık**" mottosu ile "**Dijital Sağlık ve Tıpta Yapay Zekâ Uygulamaları**" ana temalarıyla düzenledik. Kongre kapsamında başta tıp, diş hekimliği, eczacılık alanları olmak üzere sağlığın birçok alanında, tıp bilişimi ve klinik yapay zekâ konularını ele alan sunumlar yapıldı. Kongre kapsamında düzenlenen "*Akıllı Toplum, Akıllı Sağlık*" başlıklı panelde geçmişten günümüze akıllı toplum kavramının felsefik, sosyolojik ve teknolojik boyutları tartışıldı.

Tıp bilişimi alanında potansiyel ilginin bilimsel zeminde multidisipliner yaklaşımla kapsamlı bir şekilde arttırılması hedefi ile 2022 yılında **TIP BİLİŞİMİ II** kitabı 2 ana bölümde, toplam 24 bölümden oluşmak üzere İstanbul Üniversitesi Yayınevi tarafından zenginleştirilmiş metin tekniği ile açık erişimli e-kitap olarak yayınlandı (Bozbuğa & Gülseçen, 2022). 2022- 2023 öğretim yılı bahar döneminde Enformatik Bölümü Lisansüstü Eğitimi Doktora programına "Tıp Bilişimi" dersi dahil edildi.

2023 yılında **TIP BİLİŞİMİ III** kitabı "Tıpta Yapay Zekâ" ana teması ile 3 ana bölümde, toplam 28 bölümden oluşmak üzere, İstanbul Üniversitesi Yayınevi tarafından açık erişimli e-kitap olarak yayınlandı (Bozbuğa & Gülseçen, 2023).

Tıpta Bilişim Kongresinin uluslararası platformda düzenlenmesine karar vermemiz üzerine "**IIIrd INTERNATIONAL CONGRESS ON MEDICAL INFORMATICS**" başlıklı kongre, 28 - 30 Eylül 2023 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nde "**Hyperconnectivity: The Blurring of the Distinction Between Reality and Virtuality**" (Gerçeklikle Sanallık Arasındaki Ayrımın Bulanıklaşması) ve "**Digital Transition Onlife to Online: The Blurring of the Distinction Between Human and Machine**" (İnsanla Makine Arasındaki Ayrımın Bulanıklaşması) ana temalarıyla düzenlendi. Kongre kapsamında düzenlenen "*Uniqueness in AI-Based Creation Processes*" (*Yapay Zekâ Tabanlı Yaratma Süreçlerinde Benzersizlik*) başlıklı panelde yapay zekânın sanat etkinliklerinde yaratıcılığa katkısı farklı boyutlarıyla tartışıldı.

3. Akademik Ortamımızda Tıp Bilişimi

Günümüzde üniversitelerin belirlenmiş tematik alanlarda, protokollerle yapılandırılan akademik gruplarla disiplinlerarası çalışmalarını ve kümülatif araştırmalarını mükemmeliyet merkezleri üzerinden yürütmesi beklenmektedir. "Araştırma Üniversitesi Modeli" olarak da adlandırılan üçüncü nesil üniversitelerde, 21. yüzyılda bilgi toplumuna uygun yeni eğilimlerin yüksek öğretimdeki yansıması olarak nitelikli eğitim ve araştırma yanında, dijital dönüşümün de desteklenmesi görüşü ağırlık kazanmaktadır. 26 Eylül 2017 tarihinde bu yaklaşımla belirlenen ilk 10 üniversite arasında yer alan İstanbul Üniversitesi de "Araştırma Üniversitesi" olarak ilan edilmiştir.

Bu bağlamda araştırma üniversitesi akademisyenleri olarak alanlarımızı geliştirme ve bilime katkı sağlama amaçları doğrultusunda, disiplinlerarası özel alan odaklı faaliyetlere ev sahipliği yapmaktan büyük mutluluk duyduk.

4. Son Söz

Sağlık, statik değil dinamik bir süreç olarak, içinde bulunulan dönemin ve toplumun değişim ve dönüşümlerinden doğrudan etkilenmektedir. Günümüzde küresel boyutta artan sağlık hizmeti

talebinin karşılanması amacıyla tıp alanında yürütülen etkinliklerin multidisipliner anlayışla, bilgi ve iletişim teknolojilerin desteklediği alanlara genişletilerek taşınması gereği doğmuştur. Sağlıkta dijitalleşme süreci yalnızca teknolojik bir gelişme değil, sağlık konseptinde köklü değişikliğe yol açan çok boyutlu, çok katmanlı bir dönüşüm halini almaktadır. Bilgi toplumuna ve bilgi ekonomisine geçiş sürecinde bilişim teknolojilerinin giderek sağlık sisteminde geniş yer tutması, sağlık alanında küçümsenmeyecek değişimlere ve dönüşümlere neden olmaktadır.

Günümüzde dijital davranış modellerinin gelişme potansiyeliyle birlikte yapay zekâ uygulamalarının sinerji yaratan kullanımı, tıp bilişimini ayrı bir disiplin olarak şekillendirmektedir. Tıp bilişimi sağlık kuruluşlarıyla sınırlı olmayan, bilimsel, teknik, ekonomik, yasal ve sosyal boyutları olan, her geçen gün boyutları genişleyerek etkin koordinasyon gerektiren bir alan olarak sağlığı derinden etkilemektedir. Bu anlamda yürütülen bütüncül etkinlikler, "Tıp Bilişimi" akademik çalışmaları olarak Enformatik Bölümümüzün önderliğinde sürdürülmektedir.

Ne mutlu bizlere, araştırma üniversitesi kimliği taşıyan İstanbul Üniversitesi akademisyenleri olarak ekip ruhu ve disiplini ile akademik destek ve işbirliği içerisinde çabamızı sürdürmekteyiz. Çabalarımızın gerçeğe dönüşmesinde büyük emeği ve desteği olan, başta İstanbul Üniversitesi olmak üzere katkı sağlayan herkese teşekkürlerimizi sunarız.

Kaynaklar / References

Bozbuğa, N., Gülseçen, S. Tıp Bilişimi. İstanbul, İstanbul Üniversitesi Yayınevi, İstanbul, 2021. E-ISBN 978-605-07-0773-1

Bozbuğa, N., Gülseçen, S. Tıp Bilişimi II. İstanbul, İstanbul Üniversitesi Yayınevi, İstanbul, 2022. E-ISBN 978-605-07-1041-0

Bozbuğa, N., Gülseçen, S. Tıp Bilişimi III. İstanbul, İstanbul Üniversitesi Yayınevi, İstanbul, 2023. E-ISBN 978-605-07-1309-1

https://iupress.istanbul.edu.tr/tr/book/tip-bilisimi/home

https://iupress.istanbul.edu.tr/tr/book/tip-bilisimi-ii/home

https://iupress.istanbul.edu.tr/tr/book/tip-bilisimi-iii/home

https://tiptabilisim.istanbul.edu.tr/tr/content/tip-bilisimi-calistayi

https://tiptabilisim.istanbul.edu.tr/tr/content/ii-tipta-bilisim-kongres

https://tiptabilisim.istanbul.edu.tr/tr/duyuru/book-of-abstracts

https://yok.gov.tr/arastirma-universiteleri

Prof. Dr. Nilgün BOZBUĞA,

İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi,

Kalp ve Damar Cerrahisi Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

E-mail: nilgun.bozbuga@istanbul.edu.tr

Orhan TORKUL

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü 20. Yılını Kutlarken

Kuruluşunun 20 yılını kutlamakta olan ve bu süre içerisinde birçok ulusal ve uluslararası başarılara imza atan İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölüm Başkanlığı ile bu yirmi yıl içerisinde yollarımız birçok defa keşişmiş olmasından dolayı büyük bir mutluluk duymaktayım. Bu kesişmeler içinden benim açımdan en unutulmaz olan ise İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölüm Başkanlığı'yla birlikte organize etmiş olduğumuz ve endüstri 4.0'ın üniversitelere ve eğitime uyarlanması konusunda emin adımlar atarak sağlam bir vizyon ve doğru bir yol haritası oluşturabilmek için fikir alışverişinde bulunabildiğimiz ve ileriye yönelik çalışmaların başlangıcını yaptığımız 19 Ocak 2017 yılında gerçekleştirmiş olduğumuz "Yeni Nesil Bilişim Uygulamaları için Güçlerimizi Birleştiriyoruz: Endüstri 4.0'ın Üniversite ve Eğitime Uyarlanması" çalıştayıdır. Bu amaçla kısa sürede çok sayıda toplantılar gerçekleştirdik. Bu toplantılar sonucunda da "YAZSUM- Yapay Zeka Yaz Okulu" etkinliğini gerçekleştirme kararını aldık ve Sakarya Üniversitesi Kültür ve Kongre Merkezinde 6-8 Eylül 2017 tarihleri arasında ilk etkinliğimizi İstanbul Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi'nin değerli akademisyenlerinin ve sektör temsilcilerinin yapmış oldukları sunumlarla 5-7 Eylül 2018 tarihleri arasında ikinci etkinliğimizi ülkemizdeki birçok üniversiteden birçok öğrencinin geniş kapsamlı bir katılımı ile gerçekleştirdik. Ülkemizle birlikte tüm dünyayı etkisi altına alan COVİD -19 pandemisi nedeniyle 2019 yılında gerçekleştiremediğimiz etkinliğimizin üçüncüsünü İstanbul Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi iş birliği ile 8-10 Eylül 2020 tarihleri arasında çevrimiçi olarak gerçekleştirdik. COVİD-19 pandemisinin etkisinin sürmesi nedeniyle 1-3 Eylül 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak dördüncüsü düzenlenen etkinliğimizi İstanbul Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi'ne ek olarak Hindistan CT Üniversitesi ve Pakistan Lahore Teknoloji Üniversitesi'ni de ekleyerek uluslararası boyuta taşıyarak devam ettik. Bu etkinliklerde yapılan sunumlardan Sakarya Üniversitesi Yayınevi bünyesinde "Mühendislikte

Yapay Zeka Uygulamaları" isimli üç adet elektronik kitap yayınlanmıştır. Kurulduğu günden bu yana gerçekleştirmiş olduğu ulusal ve uluslararası faaliyet ve başarılarla adını Türk Yüksek Öğretim alanına altın harflerle yazdırmayı başaran İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölüm Başkanlığı'nın kuruluşunun 20. Yılını kutlar ve başarılarının artarak devam edeceğine ilişkin duygularımı paylaşmaktan mutluluk duyarım.

Saygı ve sevgilerimle

Prof. Dr. Orhan TORKUL

Sakarya Üniversitesi

Selim YAZICI

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü

Enformatik bilim alanı, son dönemin parlayan yıldızlarından. Sektör bağımsız olarak, birçok alanda çözümün yaratılmasında değerini yavaş yavaş bulmaya başladı. İstanbul Üniversitesi de ülkemizde kurulan ilk Enformatik Bölümleri arasında yer almıştır. 2003 yılında Yüksek Lisans eğitimlerine başlayan İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü ve değerli öğretim üyeleri ile tanışmam 2007 yılına kadar uzanır. Dönemin Bölüm Başkanı Prof. Dr. Sevinç Gülseçen Hoca ile bir görüşmemizde, 2004 yılında yayınladığımız "E-Öğrenme: İnsan Kaynakları Eğitiminde Stratejik Dönüşüm" başlıklı kitap ile ilgili sohbet etmeye başladık. 2000'li yılların başında E-Öğrenme (E-Learning) oldukça popüler bir kavramdı. Şirketler bu konuda araştırmalar yapıp, kurum içinde uygulanabilirliğini ve verimliliğini sorgulamakta ve bu konudaki araştırmalara öncülük yapmaktaydılar. Benim Doktora Tezim de "Öğrenen Organizasyonlar" üzerine olduğundan konuya hızlıca adapte olmuş ve bu konuda keyifli araştırmalar gerçekleştirmiştim. Sohbet sırasında kendisi ile konunun Enformatik ile kesişimini tartışmaya başladık ve sonrasında bu konu hakkında bir ders tasarlayarak, vermek isteyip istemediğimi sordu. Biraz düşündükten sonra 2008 Güz Yarıyılında Yüksek Lisans Programı için "E-Öğrenme: Teori ve Uygulamaları" başlıklı bir ders tasarlayarak Enformatik Bölümünde vermeye başladım.

Derslerimde teoriyi pratik ile desteklemeyi ve proje odaklı öğrenme yöntemini kullanmayı verimli bulmaktayım. Bu derste de aynı yöntemle dersi işlemeye başladım. Konu sektörde de çok yeni olduğundan öğrencilerle sektörlerde gördüğüm problemler üzerine projeler geliştirmeye başladık. O dönemde gündemde olan birçok eğitimin (örneğin İş Sağlığı ve Güvenliği) E-Learning ortamında verilebilmesi için projeler geliştirdik. Sonrasında müşteriler için

ürünlerin kullanımına yönelik "Müşteri Bilgilendirme E-Öğrenme Portalı" geliştirdik. Üstün zekalı çocuklara yönelik e-öğrenme uygulamaları geliştirdik. Bu projeleri çeşitli konferanslarda sunduk, bazılarını da akademik dergilerde yayınladık.

Sonrasında üniversitemizde Uzaktan Eğitim Programları gündeme geldi. 2011 yılında, sanırım üniversitede açılan ilk Uzaktan Eğitim programlarından biri olan Enformatik Bölümü Uzaktan Eğitim Programında, aynı dersi dönemin uzaktan eğitim teknolojilerini kullanarak vermeye başladım. Bu deneyim, aslında gelecekte yaşayacağımız (Pandemi döneminde) deneyimin öncüsü olacaktı benim için.

Enformatik Bölümü ile iş birliğimiz sadece ders vermenin ötesinde, bilimsel anlamda düzenlenen etkinliklerle de devam etti. 2004 yılından beri Bölüm tarafından düzenlenen "Future Learning" Konferansı'nda hem organizasyonda ve hem de Bilim Kurulunda yer alarak katkıda bulundum. Ayrıca bölümde düzenlenen birçok konferansta da sunumlar yaparak öğrencilerimiz ve akademisyenlerle bilgi paylaşımında bulunma fırsatı yakalamış oldum. O günlerde benim dersimi alan öğrencilerden bazıları, bugün meslektaşım olarak çeşitli üniversitelerde dersler vermektedir.

Prof. Dr. Selim YAZICI

İstanbul Üniversitesi

Siyasal Bilgiler Fakültesi

İşletme Bölümü

Selma KARABEY

İ.Ü. Enformatik Birimi İ.Ü. Akran Eğitimi Projesine Büyük Destek Oldu!

Sene 2006; İstanbul Tıp Fakültesi'nden bir grup eğitimci ve öğrenci bir proje hazırlayarak BAP'a başvurduk. Proje içeriğinde enformatik desteğine de ihtiyacımız olduğu için acaba bu desteği üniversitemizin öz kaynakları ile nasıl sağlarız diye arayışa girdik ve yollarımız Enformatik Bölümü ve sevgili Zerrin Ayvaz Reis ile kesişti. Zerrin Hanım projeyi ilk günden benimsedi, o dönemde Enformatik Yüksek Lisans programında öğrencilikleri devam eden İrfan Şimşek ve Burak Şişman da sürece dahil oldu. Proje; yoluna çok daha güçlenerek güvenle devam etti.

Bu yazıda hem gençlerle çalışan sivil toplum örgütlerinden hem de üniversitemizin çeşitli birimlerinden birçok güzel insanı bir araya getiren Akran Eğitimi Projesi'nden etkinlik fotoğrafları eşliğinde söz etmek istiyorum.

Proje No: 557/14082006

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ AKRAN EĞİTİMİ PROJESİ:

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SAĞLIKLI YAŞAM BİLİNCİNİN GELİŞTİRİLMESİ KESİN RAPOR

Proje Yürütücüsü: Prof. Dr. Selma KARABEY
İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi
Halk Sağlığı Anabilim Dalı

Yardımcı Araştırıcılar:

Adı ve soyadı	Ünvanı / Görevi	Birimi
Ayşen Bulut	Prof. Dr.	İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi A.D.(2008'de emekli oldu)
Hacer Nalbant	Uzman Sosyolog	İ.Ü. Çocuk Sağlığı Enstitüsü
Pınar Kılıçer	Uzman Psikolog	Anima Danışmanlık
Nazan Önoğlu	Uzm. Öğrencisi	İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Halk Sağlığı A.D.(2008'de ayrıldı)
İlker Kayı	Uzm. Öğrencisi	İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Halk Sağlığı A.D.
Serap Bulduk	Araştırma Görevlisi	İ.Ü. Florence Nightingale Hemşirelik Y.O.
Selda Seçginli	Araştırma Görevlisi	İ.Ü. Florence Nightingale Hemşirelik Y.O.
Talat Parman	Doç. Dr.	İ.Ü. Çocuk Sağlığı Enstitüsü
Zerrin Ayvaz Reis	Yard. Doç. Dr.	İ.Ü. Enformatik Birimi
Candan Çelik	Dr.	İ.Ü. İletişim Fakültesi

MAYIS 2009

1

Neden Akran Eğitimi Projesi'ni Yürüttük?

Ergenlik ve gençlik dönemleri bedensel, duygusal ve sosyal olarak hızlı bir değişim süreci içerdiği için genç insanların geniş bakış açılı bir sağlık desteğine sanılandan daha çok gerek-

sinimleri bulunmaktadır. Gençler arasında önlenebilir erken ölüm nedenleri olarak intiharlar, kazalar, şiddet ve gebeliğe bağlı komplikasyonlar belirlenmektedir. Ülkemizde nüfusun dörtte birinden fazlasını 15-24 yaş grubu oluşturmaktadır. Son yıllarda yapılan araştırmalar daha bilgili olmaları beklenebilecek üniversite öğrencileri arasında bile cinsel sağlık/üreme sağlığı bilgilerinin çok yetersiz olduğunu göstermektedir.

Genç insanların davranışları üzerinde akran grubunun büyük etkisi bulunduğu için bu projede gençlerin bilgilendirilmesi için akran eğitim yöntemi seçildi. Projenin amacı tıp ve hemşirelik öğrencilerinin sağlıklı yaşam, cinsel sağlık ve üreme sağlığı alanlarında bilgi ve beceri açısından desteklenerek, olumlu davranış geliştirmelerinin sağlanmasıdır. Projenin bitiminde eğitim almış olan gençlerin riskli davranış sıklığının azalması, güvenli davranış sıklığının artması hedeflendi. Bunun için İstanbul Tıp Fakültesi ve Florence Nightingale Hemşirelik Yüksek Okulu öğrencileri arasından gönüllülerden oluşan öğrenci grubuna 6 tam gün süreyle eğitim becerileri kazandırmak amacıyla eğitici eğitimleri yapıldı. Akran danışmanlığı hizmetini başlatmak için de akran eğitimciler arasında gönüllü olan gruba 3 tam günlük danışmanlık eğitimi verildi. Eğitim almış olan akran eğitimciler hem kendi okullarında, hem de okulları dışında başka gençlere çeşitli eğitim etkinlikleri yürütmüşlerdir. Proje etkinlikleri 2006-2008 arasında iki yılı aşkın bir sürede gerçekleştirilmiştir.

Neden Akran Eğitimi Modelini Benimsedik?

Genç bir insanın davranışları üzerinde akran grubunun büyük etkisi bulunmaktadır. Bu durum hem riskli hem de güvenli davranışlar için geçerlidir. Akran eğitimi, meslek, yaş, sosyo-kültürel vb açıdan benzer özellikler gösteren grupların yine bu gruplara ait eğitimciler tarafından eğitilmesine verilen isimdir. Grup üyelerinin bilgi, tutum, inanç ve davranışlarını etkilemek için uygulanır. Çeşitli davranış teorilerinden temel almış olup, HIV önleme programlarında dünyanın birçok bölgesinde uygulanmaktadır. Gençler, seks işçileri, erkeklerle ilişkisi olan erkekler, askerler, işçiler gibi pek çok grupta akran eğitimi çalışmaları yürütülmektedir. Bu eğitimler daha çok, kondom dağıtımı, danışmanlık-test, cinsel yolla bulaşan infeksiyon (CYBİ) hizmetlerini de içeren geniş kapsamlı önleme programlarının bir parçası olarak uygulanmaktadır (1). Akran eğitimleri beyin fırtınası, küçük grup tartışması, olgu çalışması, canlandırma, küçük yarışmalar gibi katılımlı yöntemlerle yürütülür (2).

Eğitimin etkili olabilmesi için akran eğitimcilerinin grup üyeleri tarafından kabul gören ve lider özellikli kişiler arasından seçilmesi, konuyla ilgili yeterli bilgiye sahip olması, geliştirilmeye çalışılan olumlu davranışlar konusunda kendisinin örnek olabilmesi gerekir. Akran

eğitimcisi, eğitim ve malzeme açısından desteklenmeli, süpervizyonu yapılmalıdır. Ayrıca akran eğitimcisinin grup üyeleriyle sürekli bir iletişim içinde olması önemlidir.

Neden Tıp ve Hemşirelik Öğrencilerini Seçtik?

Tıp ve hemşirelik öğrencileri genç yaş grubunda bulundukları için cinsel sağlık, üreme sağlığı ve madde kullanımı gibi risklere açıktır. Öte yandan akran eğitimcisi olarak önemli bir potansiyel oluşturmaktadırlar. Çünkü meslek seçimleri nedeniyle bu konularla daha yakından ilgilenmeye açıktırlar. Öğrencilik yıllarında genelde sağlıklı yaşam, özelde de cinsel sağlık/üreme sağlığı alanlarında çok yönlü bir eğitim aldıkları takdirde hem bireysel olarak karşılaşacakları risklerden korunmaları, hem de geleceğin sağlık çalışanları olarak bu alanlarda edindikleri bilgileri ve olumlu tutumu ileride sunacakları sağlık hizmetlerine yansıtmaları beklenir.

Tarih boyunca CYBİ üzerinde süregelen yaftalama eğilimleri, HIV/AIDS salgının ortaya çıkmasıyla had safhaya ulaşmıştır. Yaftalama ve ayrımcılık, önleme çalışmalarını altını oyan önemli bir engeldir. Bu hastalıkları sadece belli gruplara mal etmek, insanların kendilerini risk altında görmemesine, dolayısıyla korunmasız davranışlara kolaylıkla girebilmesine zemin oluşturmaktadır. Başta HIV/AIDS olmak üzere CYBİ'yi "başkalarının hastalığı" olarak yorumlamak, "bana bir şey olmaz" düşüncesini doğurmaktadır. Ayrıca hasta kişilere karşı da ayrımcı eğilimlere yol açmakta, en temel insan haklarında (sağlık, eğitim, çalışma vb) önemli ihlallere yol açmaktadır. Bunu önlemek için gerekli yasal düzenlemeler bulunmakla birlikte, günlük yaşamda asıl etkili olan, toplumlarda "rol modeli" olacak kişilerin ayrımcılığa karşı tutum ve davranışlarıyla insanlara örnek oluşturmasıdır. Bu noktada sağlık çalışanlarının sorumluluğu büyüktür. Sağlık çalışanları kendi mesleksel uygulamalarında ayrımcı olmayan bir tutum içinde olursa, bunun etkisi dalgalar halinde topluma yayılacaktır. Sağlık çalışanlarının mezuniyet öncesi ve sonrası eğitimlerinde bu konulara yeterince yer verilmeli, bulaşma yolları ve korunma yöntemleri öğretilmeli, CYBİ' den korkarak değil, akılcı önlemlerle korunulabileceği vurgulanmalıdır.

Projenin Amacı ve Kapsamı Neydi?

Projenin amacı; tıp ve hemşirelik öğrencilerinin sağlıklı yaşam, cinsel sağlık ve üreme sağlığı alanlarında bilgi ve beceri açısından desteklenerek, olumlu davranış geliştirmelerinin sağlanmasıdır. Projenin bitiminde eğitim almış olan gençlerin riskli davranış sıklığının azalması, güvenli davranış sıklığının artması hedeflenmiştir.

Projenin temelini tıp ve hemşirelik öğrencilerinin cinsel sağlık/üreme sağlığı alanındaki gereksinimlerinin belirlenmesi ve gereksinimler doğrultusunda akran eğitimi ve danışmanlığı

hizmetlerinin geliştirilmesi oluşturmuştur. Böylece cinsel sağlık/üreme sağlığı başta olmak üzere öğrencilerimizin sağlıklı yaşam becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Proje İstanbul Tıp Fakültesi (İTF), Cerrahpaşa Tıp Fakültesi İngilizce Bölümü (CTF) ve Florence Nightingale Hemşirelik Yüksek Okulu (FNHYO)'nda yürütülmek üzere planlanmışken, CTF ile gerekli işbirliği sağlanamadığı için İTF ve FNHYO ile devam edilmiştir. Projenin başlangıç tarihi Ocak 2007, bitiş tarihi Aralık 2008 olarak planlanmıştır. Ancak değerlendirme aşamasının beklenenden fazla zaman alması nedeniyle altı aylık ek süre kullanılmış, proje kesin raporu Mayıs 2009'da tamamlanmıştır.

Proje başladıktan sonra projenin etkili iletişiminin sağlanmasında İletişim Fakültesi (İF)'yle işbirliğinin yararlı olacağı düşünülerek eğitici eğitimlerine bu okuldan da öğrenci katılmasına karar verildi. İF'den eğitici eğitimine katılan 4 öğrenciden ikisi daha sonra projenin tanıtım filmlerinin hazırlanmasında doğrudan görev alarak önemli katkı sağladılar. Bu iki kişiden birisi akran danışmanlığı eğitimine de katıldı. Proje içeriğinde web sayfası ve dijital görseller geliştirilmesi de hedeflendiğinden projeye üniversitenizin Enformatik Birimi'nden bir öğretim üyesi ve iki araştırma görevlisi etkin bir şekilde katılarak önemli katkılar sağladılar.

Projenin Çıktıları Neler Oldu?

Proje etkinlikleri ile 34 akran eğitimci yetiştirilmiş olup, yapılan değerlendirmelerde akran eğitimciler edindikleri bilgi ve becerilerden kendi kişisel yaşamlarında yararlandıklarını ifade ettiler. Ayrıca akran eğitimciler, çevrelerindeki arkadaşları tarafından hem okul, hem de yurt ve sosyal çevrelerindeki arkadaşları için bilgi kaynağı oldular. Akran eğitimcilerimizden bazıları İç Anadolu'da Demirciler Kasabası'nda ve SHÇEK'e bağlı Beyoğlu Rotary Çocuk Evi'nde ergenlere yönelik eğitim çalışmaları da yürüterek, kazanmış oldukları eğitim becerilerini toplum yararına da kullandılar.

Proje kapsamında hazırlanmış bulunan eğitim modülleri, broşür ve afişler hem proje süresince hem de sonrasında gençlere yönelik düzenlenen eğitimlerde kullanıldı.

Resim 1a. Proje Afişi

Resim 1b. Proje Afişi

Projenin gereksinim belirleme aşamasında yaptığımız anket sonuçlarında öğrencilerimizin psikolojik destek hizmetine gereksinim duydukları anlaşıldığı için, İTF Dekanlığı tarafından İÜ Rehberlik, Danışmanlık ve Sosyal Destek Birimi Çapa Kampüsü'nde hizmet vermek üzere 3 psikolog görevlendirildi. Bu psikologlardan özellikle birisi proje ekibiyle yakın işbirliği içinde çalışarak, hem sohbet toplantılarına kaynak kişi olarak katılmış, hem de ihtiyaç halinde klinik danışmanlık hizmeti vermiştir.

Akran eğitimci olan öğrencilerimiz projede edindikleri bilgi ve becerilerden hekim ve hemşire olarak devam ettikleri meslek yaşamlarında da yararlanmaya devam ediyorlar. Çevrelerindeki diğer meslektaşlarının genelinden farklı olarak hasta ve danışanlarıyla daha katılımlı ve yatay hiyerarşi gösteren bir etkileşim içinde oluyorlar.

Sonuç Yerine

Proje final raporunda da belirtildiği gibi projenin etkilerini değerlendirmek için gerçekleştirilen araştırmanın bulguları bize net olarak gösteriyor ki; akran eğitimi gençler arasında sağlık bilincini gerçekleştirmek için yararlı bir yöntem olmakla birlikte, tek başına yeterli değildir. Üniversitemizde öğrencilerin bedensel, ruhsal ve sosyal konularda tıbbi hizmet ve danışmanlık alabileceği, "genç dostu" yaklaşımıyla çalışan bir gençlik hizmet ve danışmanlık merkezinin bulunmaması önemli bir eksiktir. Böyle bir merkezin varlığında merkezle yakın işbirliği içinde çalışacak akran eğitimci ve akran danışmanlar çok daha etkili çalışabilirlerdi. Hem projenin başında hem de sonunda öğrencilerimizin yarıdan fazlası depresif sorunlar belirtmiş olup, etkili bir sosyal ve psikolojik desteğe gereksinimleri bulunmaktadır.

Yine bu proje başından sonuna bize şunu gösteriyor: İstanbul Üniversitesi bilimsel açıdan yetkin çok çeşitli birimleri bünyesinde barındıran köklü bir kurum. Eğer iyi bir eş güdüm ile birimler arasında işbirliği oluşturulduğu takdirde öğrencilerimizin bedensel, sosyal ve ruh sağlıklarının korunup geliştirilmesine ilişkin çok değerli etkinlikler ve hizmetler gerçekleştirilebilir.

İ.Ü. Akran Eğitimini özel kılan bir başka nokta ise projenin yürütülmesinde üniversitemizin Bilimsel Araştırma Proje Birimi, Enformatik Birimi, İletişim Fakültesi olmak üzere, üniversite dışından da çok sayıda kurumdan ve her yaştan çok sayıda kişiden değerli katkılar aldık (Bkz. Resim 1). Yani proje tam bir imece usulüyle yürütüldü. Projenin tüm etkinliklerinde sabah erken saatlerden akşamın geç saatlerine dek günlerce kamerasıyla kayıt alan, bunları montajlayarak CD'lere kaydedip, eğitim kaynağı olarak gençlerle paylaşan, tüm bunları da tamamen gönüllü olarak yürüten Aslan Ayvaz'ın adını özellikle vurgulamamız gerekiyor. Kendisini saygıyla ve minnetle anıyoruz.

Resim 2. Akran Eğitici Eğitimi Programlarına katılan öğrencilere verilen katılım belgesi

Projenin eğitim etkinliklerinden birkaç fotoğrafı aşağıda görebilirsiniz.

,

Kaynaklar:

1. Peer education and HIV/AIDS: Concepts, uses and challenges. UNAIDS Best Practice Collection Key Materials, Geneva,1999
2. Akran eğitimi Eğitimci eğitimi rehberi. Y-Peer ve UNFPA, Ankara:Semih Ofset; 2004.

Prof. Dr. Selma KARABEY

İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Halk Sağlığı A.D.

Serra ÇELİK

Yirmi yaş, insan için enerjisinin yüksek ve yolunu bulma aşamasında buhran yaşayabileceği bir dönem. Bir akademik birim için ise yirmi yıl kültürünün yeni yeni oturduğu, yönünü sağlamlaştırdığı bir dönem. Benim şansım Enformatik Bölümü'nün ikinci 10 yılına, yani kuruluş karmaşası ve zorluklarının aşıldığı dönemine denk gelmem oldu. Anı olarak açıkçası bir şey yazmak istemem zira çok var ve anı olarak bende yer edenler anlatılası özellikte değil. "Orada olmalıydın" tarzı çünkü kusura bakmayınız :)

Enformatik Bölümünde çalışmak nasıl peki? Hem akademik birim gibi hem de değil! İçine girince alışıyorsunuz. Çoğunlukla lunaparkta bir hız trenine binmek gibi. Farklı akademik yapısıyla, özellikle çok disiplinli çalışma özelliği ile birçok alanda bilgi sahibi olabiliyorsunuz. Buna paralel olarak da farklı alanlarda çalışan akademi ve iş dünyasından kişilerle projeler üretebiliyorsunuz. Bu açıdan bana "farklı disiplinden kişileri anlama" yetisi kazandırdı. Sadece Yüksek Lisans ve Doktora öğrencilerimiz olduğu için onlarla ilişkilerimiz öğrenci-öğretmenden ziyade beraber öğrenenler kıvamında. Bu da en sevdiğim Enformatik yönlerinden biri.

Belki kısa bir yazı oldu ama inanın gayet kendi cümlelerimle herhangi bir Yapay Zeka (YZ) gereci kullanmadan yazdım ;) Birkaç seneye bu özellik muhtemelen kalmayacak. Yazmak için YZ kullanmamak belki de tercih sebebi dahi olmayacak. Çok hızlı gelişmelerin yaşandığı bir alanda/bölümde çalışıyor olmak da bu noktada sürekli genç kalmamızı sağlıyor. Yani öyle umut ediyorum.

Emojisiz üç paragraf yazmanın bana verdiği ızdırap ile satırlarımı sonlandırıyorum,

İyi ki varsın Enformatik!

Dr. Serra ÇELİK

İstanbul Üniversitesi

Enformatik Bölümü

Sevinç GÜLSEÇEN

Enformatik Ailem

Çok özellikli bir varlık olan verinin (data) henüz Fen Fakültesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü öğrencisiyken önemini fark etmiştim, uzay ancak ondan gelecek veri ile anlaşılabilirdi. Verinin işlenerek anlamlı hale yani günümüzde daha da paha biçilmez değeri olan bilgiye nasıl dönüştürüleceğini ve doğru karar alma sürecinde ne kadar kritik rol oynadığına ise Sayısal Yöntemler alanında yüksek lisans ve doktora eğitimim sırasında farkına vardım.

Doktoramı tamamladığım 1993 yılından İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü'nün kuruluş tarihi olan 2003 yılına kadar geçen 10 yıllık sürede ise veri-enformasyon-bilgi ilişkisinin önemini araştırmak ve anlatmak ile geçti ama bunun daha da etkili olması için ekipler ya da birimler ve kurumsal yapılar gerekliydi, aynen Enformatik Bölümü gibi.

Enformatik Bölümü! Daha düne kadar "*üniversitemizin en yeni bölümü*", "*üniversitemizin en genç bölümü*" derken bir baktık ki 20 yıl geçmiş! Bu sıfatların yanı sıra bölümümüzün bir sıfatı daha var: üniversitemizin en dinamik bölümü. Bölümümüz bu özelliğini hem uğraşı alanından hem de bölüm personelinin müthiş enerjisinden almaya devam etmektedir.

Kurucumuz ve değerli hocamız Prof. Dr. Çetin Arıkan çekirdek kadroyu bir araya getirdiğinde oluşan motivasyon ve birliktelik ruhu bugüne kadar azalmadı, tam aksine artarak devam etti. O zamanlar bendeniz, Zerrin Ayvaz Reis Hoca ve Hülya Çalışkan hoca iyi üç arkadaştık. Enformatik Bölümü bizi kardeş gibi yakınlaştırdı. Aramıza zaman içerisinde katılan genç arkadaşlarımız da çocuklarımız ve kardeşlerimiz gibi oldu. İlk asistanlarımız olan Çiğdem

(Selçukcan Erol), Ceyda (Cimilli Akaydın) ve Fidan (Bayraktutan) sayesinde Enformatik Bölümü kısa sürede üniversite çapında tanınan, kendisine ihtiyaç duyulan bir bölüm haline gelmeye başladı. Genel Evrak Bürosu, Uluslararası Akademik İlişkiler Başkanlığı, İdari Mali İşler Daire Başkanlığı, İç Denetim Şube Müdürlüğü ve diğer birimlere hizmet götürdük. Daha sonraları ise bölümümüz sadece kurum içinde değil kurum dışında bile neredeyse markalaşarak "Enformatik Enstitüsü" (olmadığı halde ama öyle çalıştığı için) olarak anılmaya başlandı. Yeni genç arkadaşlar katıldıkça hem enerji hem sinerji hep arttı.

Önce Yüksek Lisans programımızı daha sonra da Doktora programımızı Fen Bilimleri Enstitüsü Enformatik Anabilim Dalı altında açtık. İlk yüksek lisans ve ilk doktora öğrencilerimiz geldiğinde heyecanımızı bir görecektiniz! Yeni bir motivasyonla derslere ve işlere sarıldık, bu kez öğrencilerimizin de istekli ve gönüllü olanlarını projelerimize, seminer programlarımıza ve diğer çalışmalarımıza da katarak ekibimizi daha da büyüttük ve büyük bir aile olma yolundaydık artık. Bugün çok sayıda mezunumuz İstanbul Üniversitesi de dahil İstanbul'un ve ülkemizin dört bir yanındaki üniversitelerde – Gebze Teknik Üniversitesi, Haliç Üniversitesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi – Cerrahpaşa, Marmara Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Işık Üniversitesi, İstanbul Gedik Üniversitesi, İstanbul Medipol Üniversitesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, İstinye Üniversitesi, Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Mardin Artuklu Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi – öğretim üyesi ve öğretim elemanı olarak görev yapmakta ve mezun oldukları İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü'nü en iyi şekilde temsil etmekteler ve kalplerinin hala bizimle olduğundan eminim.

Bize enerji ve güç veren bir grup değerli insan var ki onların desteği olmasaydı öğrencilerimiz de bu kadar nitelikli yetişemezdi - üniversitemizin çeşitli birimlerinde ve diğer üniversitelerde görev yapan hocalarımız. Onlar da bizleri kırmayıp anılarını bu kitabımızda paylaştılar. Bu grupta yer alan ve artık aramızda olmayan ama çok büyük katkı ve destek veren sevgili Mustafa Akgül hocamızı anmadan elbette devam edemem. Hocamız, bıkmadan usanmadan neredeyse her hafta Ankara'dan gelerek Türkiye'de Internet yapılanması ve kullanımının yaygınlaşması ile ilgili bilgi ve tecrübelerini öğrencilerimizle paylaştı ve derslerde onlara unutulmaz anlar yaşattı. Vefatının 6. Yılında kendisini saygıyla anıyorum.

Bir gelenek haline gelen "çay simit" ve "çekirdek çitleme" toplantılarımız uzun yıllar devam etti ve sadece ekibimizi değil, bize destek veren hocalarımızı, arkadaşlarımızı iş birliği yaptığımız birimlerin yöneticilerini İstanbul'un tarihi mekanlarında ve güzel sohbetlerde

buluşturdu. Bu toplantılarda bilimsel tartışmalar, en güncel teknolojik gelişmelerle ilgili değerlendirmeler ve elbette keyifli sohbetler hiç eksik olmadı.

Uluslararası işbirliklerimiz elbette uluslararası konferanslarımız sayesinde başlayıp gelişti. Erasmus değişim programı ile pek çok Erasmus partnerimiz oldu. 2010 yılından itibaren, aralarında Vilnius Gediminas Technical University, Adam Mickiewicz University, University of Luxembourg, Czech University of Life Sciences Prague gibi saygın kurumların da bulunduğu birçok üniversite ile öğrenci ve öğretim üyesi hareketliliği kapsamında iş birliği gerçekleştirmeye devam ediyoruz.

Bölümümüzde 20 yıl boyunca, hiçbir olayda bizi yalnız bırakmayan Mustafa beyimiz ve idari personelimiz bize her zaman destek olan, bizimle sevinen bizimle üzülen sırdaşlarımız oldu – ilk bölüm sekreterlerimiz sevgili Nurgül, Sevilay, Fevziye Hanım, Zehra, İnci Hanım, şimdi uzaklarda olan Yiğit, Nesim Bey, Sevgili Sibel, Süleyman Bey. Onların hakkını hiçbir zaman ödeyemeyiz, sağ olsunlar var olsunlar!

Enformatik ekibimiz ile daha neler yapmadık ki, 2004 yılında başlayıp 2022 yılına kadar dokuz kez gerçekleştirdiğimiz, bir marka haline gelen ve uluslararası düzeyde de ilgi uyandıran Future-Learning konferanslarımız; "güçlerimizi birleştiriyoruz" sloganı ile Sakarya Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi ile ortaklaşa düzenlediğimiz Yapay Zeka Yaz Okulu'muz, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ile gerçekleştirdiğimiz etkinliklerimiz, Tıpta Bilişim konferanslarımız, Veri Bilimi Seminerlerimiz, ICSFI ve IMISC konferanslarımız.

Yirmi yıllık süre içerisinde elbette zorlandığımız, üstesinden gelemediğimiz ve bizi çok üzen ya da çok yoran olaylarla da karşılaştık. Bunların bir kısmının çözümünde üst yönetimimiz, üniversitemizin deneyimli bürokratları ve idari personelimizin desteğini aldık, kendilerine de minnettarız. Bir kısım olayı ve problemi de "ailece" çözdük. Bu anlamda hiçbir zaman desteğini esirgemeyen çok kıymetli bölüm arkadaşlarım ve meslektaşlarım Dr. Öğr. Üyesi Zerrin Ayvaz Reis, Doç. Dr. Çiğdem Erol, Doç. Dr. Murat Gezer, Dr. Öğr. Üyesi İnci Zaim Gökbay, Dr. Fidan Bayraktutan, Dr. Serra Çelik, Dr. Mehmet Selim Derindere ve Öğr. Gör. Zeliha Kaplan Öztürk'e içtenlikle teşekkür ederim. İyi günümde ve kötü günümde hep yanımda oldular.

Enformatik ailemizi seviyorum!

Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN

İstanbul Üniversitesi

Enformatik Bölümü

Sevinç HATİPOĞLU

İstanbul Üniversitesinde Erasmus Programı ve Enformatik Bölümü

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü öğretim elemanlarıyla tanışmam, 2006 yılında İstanbul Üniversitesi Uluslararası Akademik İlişkiler Kurulu'ndaki görevim sırasında başladı. Bu tanışıklık, sağlam temellere oturan bir dostluğun da başlangıcı oldu ve şu an için "iyi ki başladı" diyebileceğim bir deneyimdi.

Üniversitenin uluslararası ilişkilerini ve özellikle de Erasmus Hareketliliği Programı'nın tüm süreçlerini düzenleyen, yürüten ve değerlendiren Uluslararası Akademik İlişkiler Kurulu ve Erasmus Biriminin, haftalık yapılan kurul toplantıları Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN ve daha sonraları Doç. Dr. Çiğdem EROL hocalarımızın katılımıyla çalışma ortamı hem disiplinler arası bir yapıya büründü hem de renklendi. Birlikte süreçlerin etkili bir şekilde yönetilmesi için büyük çaba sarf etmemizin yanı sıra, birlikte keyifli anlar da yaşadık. Türkiye'nin farklı yerlerinde düzenlenen Erasmus toplantılarına katılıp üniversitemizde düzenlenen Erasmus toplantılarında da aktif rol aldık. Özellikle Erasmus Programı çerçevesinde gelen ve giden öğrenci süreçlerini takip etmek adına Kurulda yaklaşık 2 yıl boyunca da Araş. Gör. Dr. Fidan BAYRAKTUTAN'ı da dahil ederek bir ekip olarak çalıştık.

Erasmus Programı çerçevesinde gelen ve giden öğrenci sayısındaki artışlarla birlikte, başvuru, seçim, yerleştirme ve öğrenci kabul süreçlerini manuel olarak düzenlemek ve takip etmek giderek daha karmaşık bir hal almaya başladı. 2009 yılında Erasmus Kurum Koordinatörü olarak atanmamın ardından, bir otomasyon sisteminin kurulması fikrini Sevinç GÜLSEÇEN hocamızla görüşmeye başladık. Hocamız, "Sistem Analizi ve Tasarımı" dersi kapsamında, Yüksek Lisans öğrencileriyle bu tür bir sistemi kurgulayabileceğimizi belirtti. Bu noktada, zorlu ve uzun soluklu bir süreç başlamıştı; ancak hepimizin yüksek motivasyona sahip olması, bu sürecin keyifli ve öğretici bir deneyim haline gelmesini sağladı.

Kalabalık bir grupla, öncelikle her hafta düzenli aralıklarla yoğun bir toplantı süreci başladı. Değerli görüşleriyle Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesinden tanıdığım Dr. Öğr. Üyesi Zerrin AYVAZ REİS hocamız da bu toplantılara katıldı. Toplantılarda Erasmus süreçleri detaylı bir şekilde anlatıldı, analizler ve tasarımlar yapılarak nasıl bir programa gereksinim duyulduğu tespit edildi. Bu süreçte bir prototip oluşturuldu ve Şubat 2010 yılında sistem üzerinden öğrenci başvuruları almaya başlandı.

Bu süreçte, Doç. Dr. Murat GEZER, Doç. Dr. Elif KARTAL, Dr. Öğr. Üyesi Zeki ÖZEN ve Reyhan YILMAZ'ı anmamak olmaz. Süreci başta ekip arkadaşlarıyla kurgulayan ve daha sonrasında tek başına süreçleri takip eden Dr. Öğr. Üyesi Şahin AYDIN'a, devamlı aramalarıma ve otomasyon sistemiyle ilgili bitmek bilmeyen isteklerime büyük bir sabırla kulak verip gerçekleştirmeye çalıştığı için teşekkür etmek istiyorum.

Aradan geçen yıllarda unvanlar, görevler ve görev yerleri değişti ancak değişmeyen hepimizin çalışma azmi ve dostluklarımız. Umarım hep birlikte daha uzun yıllar bir arada olur ve yeni projelere yelken açarız.

Enformatik Bölümünün 20. yılını kutlarım.

Prof. Dr. Sevinç HATİPOĞLU

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi

Sushil SHARMA

My name is Sushil Sharma, and I am an associate provost and Graduate Dean at Texas A&M University. Merhabalar…

Prior to joining A&M, I worked for 22 years at Ball State University. I started as a faculty member, rose to become department chair, executive director for MBA and associate dean. The Ball State had a long relationship with Istanbul university. We used to have an exchange of students and faculty. As part of those faculty exchange opportunities, I met Dr. Sevinc, Dr. Balaban, Dr. Zerrin, Dr. Irfan, Dr. Kartal, Dr. Ozen, Dr. Sara [Dr. Serra Çelik], Dr. Murat, Dr. Onay and many others.

Dr. Sevinc visited Ball State University a couple of times, and I also got an opportunity to visit the department of informatics, Istanbul university on a number of occasions. I lectured many times to master and Ph.D students. I am still connected with many of those students. The unique thing about the informatics department has been that the department works more like a family. Faculty, staff and students are very highly committed to advance the department.

I also attended all 5 Future Learning conferences, a few in person and a few virtually. The conferences were organized very well. The participants had a very high appreciation of those conferences. I also attended other conferences on MIS and others topics.

My pleasure to congratulate the entire team of department of Informatics at the Istanbul University for its success and excellence. Your Ph.D students have grown as matured successful faculty in the same university or in many other universities and organizations. I enjoy listening about their success. Although, I gave few lectures and met many of these students during conferences, but I always feel as if those are my students.

A little about Dr. Sevinc – Dr. Sevinc and I worked for some research work and co-authored books, research papers, chapters, and conference papers. She is a great researcher and always has a great attitude to collaborate. We still chat occasionally and in every of her

conversations, she keeps repeating the same question – how informatics department advance can. What more could we do in the department so that we become the center of excellence. To me, she breathes, eats and sleeps only for her department and its growth.

I can keep going on and on for hours mentioning the various accolades and accomplishments of the department of informatics. However, considering the time constraint, I would like close my remarks and once again congratulate the entire informatics department team to celebrate the great success of 20 years of informatics department. I wish I could have joined on this occasion and offered a toast of celebration. My best wishes for its future growth and excellence. I will be planning a trip to Istanbul soon. Based on the love and affection that I have received from many many students, faculty and staff at Istanbul university, I consider all of them as my extended family and Istanbul as my second home. I hope to see many of you in person soon.

Teşekkürler…

Prof. Sushil SHARMA

Texas A&M University

Şükrü Alp BARAY

Benim İnformatik Bölümüyle tanışmam İstanbul Üniversitesi'nin EYYBİS (Eğitimde Yapılanma ve Yenilenme Bilgi Sistemi) çalışmalarının başladığı dönemde Mühendislik Fakültesi Temsilcisi olarak Beyazıt'taki toplantılara katılmamla başladı. Bölüm Başkanı Sevinç Gülseçen Hoca ile tanışmam çok eskilere dayanıyor. Doktorasını İÜ İşletme Fakültesi'nde yaparken tanışmıştım. Araya yıllar girdikten sonra, eski bir dost ile karşılaşmam bana çok iyi geldiydi. Zerrin Ayvaz Reis Hoca ile ilk kez Beyazıt'ta tanıştığımı hatırlıyorum. Daha sonra, Prof. Dr. Zeynep Çiğdem Kayacan başkanlığında, Prof. Dr. Feyza Darendeliler yönetiminde çalışmalar sürdükçe dostluklar da pekişti ve gelişti. "Hadi kurucuya gidelim" ile devam eden günlerden birinde konu kalite çalışmaları ve konusuna geldi. Sevinç Hoca'nın bana "Bizdeki doktora dersinde kalite anlatsana" teklifi ile başlayan yeni dönem ben emekli olana kadar devam etti.

Her hafta Cuma sabahları evden metro ile yirmi beş dakikada derse gitmek bana çok keyifli geldiydi. Kendi kendime dedim ki "Sevinç bana teşekkür edene kadar ben buraya gelip gideyim" Tabii, bu arada İÜ İnformatiğin efsane Araştırma Görevlileri kadrosu ile tanışmış oldum. Önay, Elif, Zeki üçlüsüne Serra, Emre ve Şebnem de eklenince ekip tamam oldu. Derse gittiğimde Çiğdem'in güler yüzü ile "hocam buyurun çay içelim" davetleri zaman zaman ıhlamur ya da kahve içelime de dönüşüyordu. Derken Murat ile fotoğraf sohbetleri başladı. Zeki ile Fenerbahçe Galatasaray rekabeti atışmaları bir başka tatlı idi. Bir gün instagramda bir baktım ki Zeki ikimizin olduğu bir fotoğrafı koyup "benim ilerideki halim" diye yazmış. Sahiden de benziyormuşuz..

Önay'ın doktora tez danışmanlığım ve öğretmenler günü olan 24.Kasım'da tezini savunup doktor ünvanını alması benim için çok güzel bir anı idi. Bu arada, tezini verdikten sonra instagram ve facebook'ta yazdıklarından sonra Önay'ın çok iyi bir yazar olabileceğine dair düşüncem hala daha iddia ettiğim bir konudur.

Elif'in doktora tez jürisinde vardım. Erdal Balaban Hocamızın yönettiği tezinin savunmasını bugün gibi hatırlıyorum. Notları sisteme her girişinde sorun yaşayan biri olarak Serra başta olmak üzere o zamanki tüm araştırma görevlisi arkadaşların başına dikilmişliğim vardır.

Ben İÜ İnformatiğe derse giderken, bölüm, güçlendirme çalışmaları nedeniyle iki kere yer değiştirdi. İkisinde de tüm araştırma görevlisi arkadaşlar bana derslerimde yardımcı olmak üzere canla başla çabaladılar.

Zaman geçti, ben emekli oldum, adını saydığım arkadaşların bazıları başka üniversitelere bazıları da başka fakültelere geçtiler, ünvanlar aldılar. Hiçbirini unutmam mümkün değil. Zerrin Hoca her zamanki kibarlığı, nezaketi ve düzgün cümleleri ile hafızama kazınmış durumda.

Bu bölümde bana çalışma zevkini tattıran değerli arkadaşım Prof. Dr. Sevinç Gülseçen'e içtenlikle teşekkür ediyorum. En sıkıntılı anlarında bile gülen yüzü ve derse gelen hocalar için her zaman hazır bulundurduğu simit menüsüyle bendeki yeri her zaman ayrı olacaktır.

Yolum ne zaman Beyazıt'a düşse andığım bu kişilerin simaları tek tek gözümün önünden geçmekte. Hepsine yaşamlarının bundan sonraki dönemlerinde sağlık, mutluluk ve başarı diliyorum.

25.10.2023

Prof. Dr. Ş. Alp BARAY

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Mühendislik Fakültesi

Endüstri Mühendisliği Bölümü

Turgay KALAYCI

Enformatik Bölümü 20 yaşında…..

Enformatik Bölümünde yaklaşık 2015 yılından itibaren 5-6 sene “Bulanık karar verme” dersini verdim. Bu süre içinde takriben 2 sene Covid 19 pandemisinden dolayı dersi online olarak vermek zorunda kaldık. Enformatik Bölümünde ders verdiğim için mutluyum. Zevkle ve heyecanla ders yaptım. Derslerimi aksatmamaya özen gösterdim. Burada Sayın Prof. Dr. Sıddık Yarman hocama teşekkür etmeden geçemeyeceğim. Enformatik bölümünde Sıddık hocamın Stokastik Süreçler dersine kendisinden izin alarak katılıyordum. Sayesinde sayın hocamdan çok değerli pozitif katkılar aldım.

Sizinle bir anımı paylaşmak isterim. Pandemiden önceki yıllara rastlayan, Pakistan Keşmir bölgesinden gelen bir öğrencim vardı. Çok zor şartlar altında o bölgeden Türkiye’ye gelmiş ve Enformatik bölümünde öğrenci olmuş. Derse etkin katılım gösteren altyapısı bilgi dolu, harika bir gençti. Onunla Enformatik’de çok güzel dersler yaptık. Başarılı bir öğrenciydi.

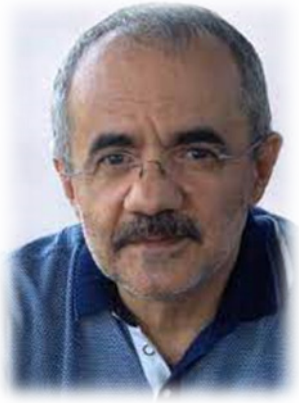
Enformatik Bölümüne nice 20 yıllar temennisiyle başarılar diliyorum.

28.11.2023

Prof. Dr. Turgay KALAYCI

Emekli Öğretim Üyesi

Yalçın ÖZKAN

Akademik yaşantımda öne çıkan önemli bir kilometre taşı İstanbul Üniversitesi'dir. Bu üniversite, öğrencilik ve öğretim üyeliği rolleriyle benim için özel bir anlam taşımaktadır. Yüksek lisans ve doktora eğitimimi bu köklü kurumun sınıflarında tamamladım. 2009-2013 yılları arasında, Uluslararası Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde görev alırken, aynı zamanda İstanbul Üniversitesi'nin Enformatik bölümünde ders vermeye başladım.

Enformatik bölümünde geçirdiğim süre içinde, Veri Tabanı Yönetim Sistemleri ve Veri Madenciliği dersleriyle öğrencilerime bilgi ve deneyimlerimi aktarma şansı buldum. Bu süre zarfında, öğrencilerimle olan etkileşimim benim için son derece keyifli oldu. Enformatik bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmanın onurunu hep taşıdım. Bu bölümün öğrencileri arasında yetenekli bireyler bulunuyordu ve onların şu anda akademik dünyada, özel ve kamu sektörlerinde başarılı pozisyonlarda görev yapmaları beni gururlandırmaktadır.

Enformatik bölümünde ders verdiğim bu dönemde ve sonrasında, Doç. Dr. Çiğdem Erol hocamla birlikte, alanımıza değer katan iki önemli yayın projesini hayata geçirdik. İlk proje, "Biyoenformatikte DNA Mikrodizi Veri Madenciliği" başlığını taşıyordu ve genetik araştırmaların veri madenciliği yöntemleri ve makine öğrenmesiyle nasıl birleştirilebileceği konusunu ele alıyordu. İkinci kitabımız ise "Kanser Biyoenformatiğinde Yapay Zeka" başlığını taşıyordu ve kanser tanıları üzerinde makine öğrenmesi yöntemlerinin etkilerini incelemekteydi.

Şu anda Enformatik bölümünde ders vermiyorum, fakat tüm akademisyen arkadaşlarımla olan ilişkilerim devam ediyor. Geçmişte yaşadığım bu kritik dönem, akademik kariyerimde iz bırakmıştır. Enformatik bölümü, anılarımda bilgi ve deneyimlerimi zenginleştiren ve formasyonumu şekillendiren bir akademik merkez olarak kalacaktır.

Dr. Yalçın ÖZKAN

İstinye Üniversitesi

İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi

Zerrin AYVAZ REİS

Enformatik Bölümü ile 2003 yılında başlayan ilişkim Sevinç Gülseçen hocanın "Zerrin Enformatik Bölümünde Yüksek Lisans programı açıldı orada ders vermek ister misin? " sorusuyla başladı. Büyük bir heyecanla "Evet" dediğimi bugün gibi hatırlıyorum. Hemen ardından bölüm başkanı Prof. Dr. M. Çetin Arıkan hocayla tanışmak üzere o zaman bölümün faaliyet gösterdiği Fen Fakültesi Fizik Laboratuvarı kısmına gitmiştik. Bölümde Çetin hocadan başka Hülya Çalışkan hoca da vardı, ayrıca bölüm sekreteri Nurgül Yüce ve bölüme yeni alınmış asistanlar olan Ceyda Cimilli, Çiğdem Selçukcan ve Fidan Bayraktutan ile tanıştım. İnsan evindeyken nasıl rahat hissederse, Enformatik Bölümü de kendimi öyle hissettiğim bir yerdi, orada sıcacık bir aile ortamı havası vardı. Hocalar, çalışanlar ve öğrenciler değişmiş olmakla birlikte bu sıcak aile ortamı 20 yıldır hiç değişmedi.

Yüksek lisans öğrencilerimiz de çok farklı disiplinlerden gelmişti. İlk yüksek lisans tez öğrencim olan Sertan Kolat İktisat diploma programı mezunuydu ve yazılım sektöründe çalışıyordu. "Web tabanlı uygulamalarda otomatik güvenlik denetim yazılımlarının iyileştirilmesi" başlıklı tezi ile 2006 yılında yüksek lisans programından mezun olan ilk öğrencimiz olmuştu. Doktora programında ilk danışmanlığını yaptığım öğrencim olan Sezer Köse Biber, çalışkanlığı ve disiplinli çalışmaları ile beni her zaman kendine hayran bırakmıştır. Sezer 2014 yılında tamamladığı "Yaratıcılığı Geliştirici Etkinliklerle Desteklenen Web Tabanlı Öğrenmenin Öğrencilerin Başarı ve Yaratıcılığına Etkisi" başlıklı tezi ile 2015 yılında Tez kategorisinde Nafi Atuf Kansu, Eğitbilim Araştırmaları Ödülünü almıştır.

İş tatmini derler ya… Enformatik Bölümü bu duyguyu doyasıya yaşadığım yer oldu. İlk yüksek lisans ve doktora öğrencilerimin olduğu, ilk proje çalışmama (Prof. Dr. Selma Karabey hocanın yürütücülüğünü yaptığı Akran Eğitimi temelli projesi) araştırmacı olarak katıldığım, ilk güdümlü proje (Eğitimde Yapılanma ve Yenilenme Bilgi Sistemi projesi) yürütücülüğünü

yaptığım bölümdür. Bu çalışmalar sayesinde İstanbul Üniversitesinin hem üst yönetimi hem de her kademe çalışanları ile birlikte çalışma fırsatım oldu. Bu sayede pek çok yeni dostluklarım doğdu.

Bölümde ders veren hocalarımız da farklı disiplinlerin hocalarıydı. Enformatik Bölümü'nün en güzel yanlarından biri de öğrencisi olduğunuz, bilgileriyle yoğrulduğunuz hocalarınızla aynı kulvarda bu sefer yeni öğrencileri yetiştirmek üzere çalışıyor olmaktı. Lisans eğitimim esnasında öğrencisi olduğum Prof. Dr. İ. Müfit Giresunlu, yüksek lisans eğitimim esnasında öğrencisi olduğum Prof. Dr. M. Erdal Balaban, doktora eğitimim esnasında öğrencisi olduğum Prof. Dr. B. Sıddık Yarman hocalarımla bu yolu yürümek çok güzeldi.

Bir başka güzel duygu da; yetişmesine katkı verdiğimiz öğrencilerimizin Enformatik Bölümünde devam eden akademik kariyerlerinde ilerleyişlerine, başarılarına şahit olmaktır. Bu kişileri anmadan geçemeyeceğim. Şimdi benim gibi İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa'da Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi BÖTE (Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi) Bölümü öğretim üyesi olan, lisansüstü eğitimlerini Enformatik Bölümünde tamamlayan öğrencilerim Doç. Dr. İrfan Şimşek ve Doç. Dr. Burak Şişman hocalarımız yüksek lisans ve doktora diploma programlarında ders vermektedir. Öğrencilerimin aynı benim yaşadığım gibi hocalarımla aynı kulvarda yürüyor olması büyük bir onur. Yine Enformatik Bölümünün araştırma görevlileri iken lisansüstü eğitimlerini Enformatik Bölümünde tamamlayan Doç. Dr. Emre Akadal, Doç. Dr. Elif Kartal ve Doç. Dr. Zeki Özen şimdi İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde Yönetim Bilişim Sistemleri bölümünde akademik kariyerlerine devam etmekteler, Emre hocamız halen Enformatik lisansüstü diploma programlarında ders vererek desteğe devam etmektedir. Aynı tedrisattan geçen Doç. Dr. Fatma Önay Koçoğlu ise şimdi artık Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde Mühendislik Fakültesinde Yazılım Mühendisliği Bölümünün öğretim üyesi ve Fakültenin dekan yardımcısı olarak kariyerine devam etmektedir. Aynı şekilde bölümün asistanı olan ve lisansüstü eğitimini Enformatik diploma programlarında tamamlayan Doç. Dr. Şebnem Özdemir şimdi İstinye Üniversitesi İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi'nin Yönetim ve İletişim Sistemleri Bölüm Başkanı olarak görev yapmaktadır. Tüm bu kişiler yürüdükleri akademik yolda başarılı çalışmalar yaparak bilime katkı vermekteler, bu başarılarıyla da bizleri onurlandırmaktadırlar.

Enformatik Bölümü ile ilgili anılarım bu kadar mı? Elbette "Hayır". Bölüm olarak gerçekleştirdiğimiz, öğrencilerle hocaları ve bölüm çalışanlarını kaynaştıran, gelenek haline gelmiş olan Gülhane'de Çay & Simit partisi yapma günlerini iple çekerdik. Gülhane parkında başlayan restorasyon çalışmaları nedeniyle bu etkinliğimiz daha sonra başka mekanlarda devam etmiştir. Bunun yanı sıra, bölüm başkanı Sevinç hocanın vizyonu ile alanın önde gelen STK'ları

ile işbirlikleri yapıldı, bunların içinde yer almaktan çok mutlu oldum. TBD (Türkiye Bilişim Derneği) ile 2004 yılında başlatılan 2008 yılından sonra da TBV (Türkiye Bilişim Vakfı) katılımı ile devam ettirilen uluslararası Future Learning Konferansı uzaktan eğitim kavramına yeni bir bakış getirmiştir. Konferans, uzaktan eğitimin sadece Radyo, Televizyon ve posta yoluyla değil internet teknolojilerinden yararlanarak web ortamında da gerçekleştirilmesi konusuna ve bu amaçla gerçekleştirilen yeniliklere dikkat çeken, 2 yılda bir gerçekleştirilen konferansın günümüze kadar devam etmesini büyük emeklerle gerçekleşmektedir. Yeri gelmişken, konferansın gerçekleştirilmesinde emeği geçen herkese, başta Sevinç Gülseçen hocamız olmak üzere, Dr. Aydın Kolat ve özellikle bayrağı devralan genç ekibe minnettarlığımı ifade etmek isterim. Future Learning konferansı sayesinde yurt dışından pek çok akademisyen ile başlayan iletişim zamanla dostluğa ve birlikte çalışmalar yapmaya vesile olmuştur. Bunlar arasında benim için unutulmaz olan Litvanya'dan Vilnius Gediminas üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Natalija Lepkova, ABD Muncie'den Ball State Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Sushil Sharma, Slovakya Ruzomberok'dan Catholic Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Jan Guncaga ile oluşan dostluklardır.

Öte yandan İnet-D (İnternet teknolojileri Derneği) etkinliği olan, Türkiye'de İnternetin Babası" olarak tanınan Doç. Dr. Mustafa Akgül'ün yönetiminde Türkiye'nin farklı şehirlerinde gerçekleştirilen Akademik Bilişim Konferanslarına 2004 yılından itibaren bölüm olarak yine hem hocalar hem öğrencilerle birlikte katılmak, öğrencilerimizin akademik çalışmalarının ilk basamaklardaki heyecanlarına şahit olmak çok güzeldi. 2004 yılında Trabzon'da gerçekleştirilen Akademik Bilişim Konferansının bendeki anısı ise; meteorolojinin uyarısına rağmen Şubat ayında gerçekleştirilen etkinlik için açılış konuşması esnasında, vali Aslan Yıldırım "korkmayın buraya kar yağmaz, yollar kapanmaz" demesine rağmen konferans bitişindeki yoğun kar yağışı nedeniyle Sümela manastırına yapmak istediğimiz ziyareti yarı yolda kesip dönmek zorunda kalmıştık. Bu önemli tarihi mekanı görememenin üzüntüsü yanı sıra uçak seferleri 1 gün iptal edilmişti, ertesi gün seferler gecikmeli olarak yapılmıştı. Enformatik Bölümünün desteği ile Prof. Dr. Erdal Balaban hocamızın yönetiminde 2015 yılında TOVAK (Türkiye Toplum Hizmetleri Vakfı) ile gerçekleştirilen "R ile Veri Madenciliği Yaz Okulu" veri madenciliği konusunda hem bilgilendirici hem de sosyal aktiviteleri ile (özellikle dersler bittikten sonra akşam üstleri mavi bayraklı Turunç kıyılarında yüzmek çok keyifliydi) eğlenceli zamanların yaşandığı bir etkinlik olmuştu. Şimdi rahmetli olan TOVAK'ın kurucu başkanı Prof. Dr. Tahir Özgü hocamızla tanışma şerefine ulaşmıştım. Enformatik bölümü işbirlikleri bununla kalmamış, 2017 yılında Sakarya Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Orhan Torkul ve ekibi ile "Yapay Zeka Yaz Okulu" etkinliği gerçekleştirilmiştir. Bu etkinlik

için başlatılan işbirlikleri zaman içinde Kocaeli ve Yalova Üniversitelerinin de katılmasıyla artmıştır. Sakarya'da her yıl yüz yüze gerçekleştirilen etkinlik pandemi sürecinde doğal olarak online yapılmıştır. Enformatik bölümünün 2020 yılında gerçekleştirdiği Tıp Bilişimi Çalıştayı ile İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Nilgün Bozbuğa Hoca ile başlayan çalışmalara temel olmuştur. Bu etkinlik sonraki yıllarda Tıpta Bilişim konferansı olarak düzenlenmeye başlamıştır. Bilgiye ve üretmeye olan arzusu ile yorulmadan çalışan Nilgün Hoca hepimiz gibi beni de yeni alanlarda çalışmaya teşvik etmiştir. Teşekkürler Nilgün Hocam.

Enformatik bölümünde gerçekleştirilen her etkinliğin yorucu bir hazırlık süreci olmakla birlikte etkinlik bitip görev tamamlandıktan sonra verdiği mutluluk, doyum hissini sözcüklerle ifade etmek yetersiz kalıyor.

Burada tek bir gerçek var; birlikte el ele verilerek yapılan çalışmaların sinerjisi hep yüksek olmuş ve her zaman bağlarımızı kuvvetlendirmiştir. Enformatik ailesinin bir parçası olmaktan çok mutluyum. Bu fırsatı veren herkese başta bölüm başkanı hocalarımız olmak üzere teşekkür ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Zerrin AYVAZ REİS

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Zeynep Olcay SOLAKOĞLU

İÜ Enformatik Bölümü'nün 20. Yaşı Kutlu Olsun

Benden İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümünün 20. Yaşı için yazı istendiğinde ekiple ne zaman ve ne gerekçe ile tanıştığımızı hatırlamaya çalıştım. Yaptığımız ortak işleri hatırlıyorum kuşkusuz. Ne verimli işler çıkarmış olduğumuzu (bir bölümü tamamlanamasa da..) yazacağım. Ama tanışma anımızı hatırlayamadım bir türlü. Sonra düşündüm ki Sevinç Gülseçen, Zerrin Ayvaz Reis, Murat Gezer, Çiğdem Selçukcan, Serra Çelik ve öğrenim süreçleri içinde tanıştığım tüm öğrenme ekibini aslında hep tanıyor gibiydim. Birlikte çalıştığımız her aşamada kendimi hep "evimde" hissettim.

Büyük bir lisansüstü öğrenci sayısıyla, çok disiplinli ve henüz sınırlarını oluşturmamış bir alanda bilgi ve bilgiyi üretecek yeni insan gücü yetiştirirken özgür bir bilimsel tartışma ortamını sağlayabilmek İÜ Enformatik bölümünün en önemli başarısı bence. Bu ortama her girdiğimde bu "özgürce tartışabilen ekip" duygusunu yaşadım.

İstanbul Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ekibi olarak İÜ Enformatik bölümüyle ilk çalışmamız tıp fakültesinin mezuniyet öncesi eğitimindeki bazı tıbbi becerilerin öğrenimi için dijital ortamda kullanılabilecek eğitim malzemesinin hazırlanmasıydı. Bu çalışmayı bir ölçüde başardık, şu anda öğrencilerimiz öğrenme sistemi üzerindeki videolara erişerek beceri eğitimleri için destek alabiliyorlar. İkinci önemli çalışmamız bir akıl yürütme sınavını elektronik ortamda yapmaya dönük bir proje idi. Bu çalışma aslında son aşamaya kadar gelmişti ama son evrede çıkan bazı aksilikler e CORE yazılımının kullanımına engel oldu. İki ekibin tanışıklıkları ile İTF 1. Sınıf öğrencilerine temel yazılım becerilerini korona salgınına kadar dört yıl boyunca seçmeli ders olarak ulaştırabildik. Ekip içindeki Çiğdem Selçukcan ile 2017'den bu yana 1. ve 2. Sınıf öğrencilerine Yapay Zeka ve Tıp içeriğini kapsayan bir içerik sunuyoruz.

Öğrenme malzemesinin, kapsamının ve çağın gerektirdiği öğrenme alanlarının değişimi giderek bilginin ve verinin her alanda doğru biçimde elde edilmesini ve işlenmesini gerek-

tirecek. Geleceğin öğrenme ortamlarını tartışmaya açan, iki yılda bir yapılan ve 2022 de dokuzuncusu gerçekleşen Future Learning konferansları, bu ekibin gelecek vizyonlarının genişliğini gösteriyor.

Tanıştığımızdan bu yana akademik olarak ekibini büyüten, üretken çalışmalarını güçlü bir ortak akılla yürüten İÜ Enformatik ekibine nice 20 yıllar diliyorum. Ancak eminim bu ekip genişleyip gelişerek bu ruhla çok daha uzun yıllar üretken ve canlı bir bilim odağı olmayı sürdürecek.

Prof. Dr. Zeynep SOLAKOĞLU

İstanbul Tıp Fakültesi

Temel Tıp Bilimleri Bölümü

Zuhal TANRIKULU

Enformatik Bölümü'nün kuruluş sürecinde "Yönetim Bilişim Sistemleri" dersinin tanımını yaparak ve içeriğini oluşturarak bu dersi yarı-zamanlı öğretim üyesi olarak vermeye başladım. Dersin içeriğini sürekli güncelleyerek kesintisiz bir şekilde dersi açmaya devam ettik. Yönetim Bilişim Sistemleri konuları ve Enformatik alanıyla bağlantısı gün geçtikçe daha da önem kazandı. Ders vermenin yanı sıra Bölümün ilk doktora tezlerinden birini hazırlayan Merih Meriç Aykol'un danışmanlığını yürüttüm, bu tezden uluslararası bir makale de yayınladık; diğer başarılı tez çalışmalarıyla birlikte Enformatik Bölümü akademik ilerlemesini sürekli güçlenerek sürdürdü. Süreç içinde tez jürilerinde yer aldım, ayrıca doktora yeterlilik komite üyesi olarak görev yaptım ve birçok yeterlilik sınavında jüride yer aldım. Birlikte projeler geliştirdik. Şimdi böyle alt alta yazınca tam zamanlı öğretim üyesiymişçesine Enformatik Bölümü'yle bağlarım oluştuğunu görüyorum. Bu bağın oluşmasında Enformatik Bölümünün bütün üyelerinin ve öğrencilerinin içtenlik ve akademik dinamizminin etkisi çok büyük. Hepsini sevgiyle kucaklıyorum ve başarılarının devamını diliyorum.

Prof. Dr. Zuhal TANRIKULU

Boğaziçi Üniversitesi

Zümrüt ECEVİT SATI

ENFORMATİK AİLESİ İLE BİRLİKTE ON DÖRT YIL

Yolumuz on dört yıl önce kesişti Enformatik Ailesiyle. Benim için akademik, bilimsel çalışma ve işbirliğimizden önce başlangıç noktasındaki duygularımı paylaşmak istiyorum. Kızım İpek ile aynı yaşta hemen hemen Enformatik Ailesiyle birlikteliğimiz. Kızım ile beraber büyüdü Enformatik Ailesi ile çalışmalarımız.

Sevinç Hocam sizinle ders vermek üzere tanıştığımız ilk toplantımız daha dün gibi. Kucaklayıcı, açık, destekleyici, paylaşımcı, yol gösterici ve her yönüyle içten ilginizi unutmam mümkün değil. İlk anda ne hissettiysen öyle kalması hiç kolay bir şey değildir. Ama Sevinç Hocam işte tam da öyle kaldı benim için. Sevinç Hocamı gördükten sonra hiç kopamadım kopmak da istemedim bu güzel aileden. Öyle başladı ilk adımım bu güzel aileye.

Enformatik Ailesinin kendine özgü yönlerinden en önemlisi her bir çalışanın bölüme kattığı değerdir. Çiğdem Hoca her konuda bölümün organizasyonunda üstlendiği rolleri yerine getirmedeki azmi, yardımseverliği ve disiplini ile her an yanımızdadır. Ne zaman bir konuda desteğe ihtiyacım olsa ilk aradığım arkadaşımdır.

Enformatik Ailesi denince ilk akla gelen hocalarımdan biri de Zerrin Hocamdır. Her zaman o tatlı tebessümü, yardımsever ve yol gösterici yönüyle yanımda olmuştur. Birlikte birçok çalışmada, TİK'te, yeterlilikte yer aldığım değerli hocamdan çok şey öğrendim.

Hulusi Hocam, sakinliği, hoşgörülü yaklaşımı, deneyimlerini paylaşma ve çalışma azmi ile örnek aldığım hocamdır.

Serra Çelik heyecanı, günün bir adım önünde olma isteği, öğrenciliği, asistanlığı ve şimdi hocalığı ile bölümün gücünü artırmaktadır.

Bu 14 yıldaki adımlarda hocalıklarını yapma mutluluğunu yaşadığım Zeki Özen, Elif Kartal, Önay Koçoğlu, Emre Akadal ve Şebnem Özdemir'i anmadan geçemem. Her birinin ayrı ayrı başarılarından büyük gurur duyuyorum. Bu aile Türkiye Enformatik Camiasına çok değerli akademisyenleri, girişimcileri, bürokratları, araştırmacıları ve veri bilimcilerini kazandırmaktadır.

Enformatik Ailesinin olmazsa olmazı Mustafa Bey, demlediği çaylar kadar her ihtiyacımızla hala ilgilenmeye devam etmektedir. O güzel enerjisi bölümün her noktasına işlemiştir. Olmadığında bile var olan biri gibidir.

Sibel Güveli, öğrencilerimizin ve bizlerin en büyük destekçilerindedir. Her konuyu takip eder, bilgi verir ve en iyi şekilde yürümesi için büyük çaba sarf eder.

Enformatik Ailesi ile attığım ilik adımları paylaşmak istiyorum: İlk doktora dersimi bu bölümde verdim; ilk konferans organizasyon üyeliğimi burada gerçekleştirdim; ilk konferans bildirileri kitabı editörlüğümü burada yayınladım; ilk yurt dışı ders verme deneyimini Sevinç Hocam ile Polonya'da University Katowice'de yaşadım; ilk TUBİTAK projesi başvurumu yaptım; ilk Ar-Ge projemi gerçekleştirdim; ilk İSTKA projesinde Sevinç Hocam ile birlikte görev aldım.

Bir de unutmamam gereken Doktora Yeterlilik sınavlarımız. İlk fitili Çiğdem Hoca ateşler. Yeterlilik listesini paylaşır, sorular, evraklar, imzalar. Bu döngüyü her seferinde titizlikle takip eder. Bunları da Enformatik Ailesinde öğrendim. Yeterlilik denilince Rıza Hocadan söz etmemek olmaz. Bir sınav zamanında nasıl bitirilir ve nasıl soru sorulur yeterlilik deneyimime önemli bir katkı sağlamıştır.

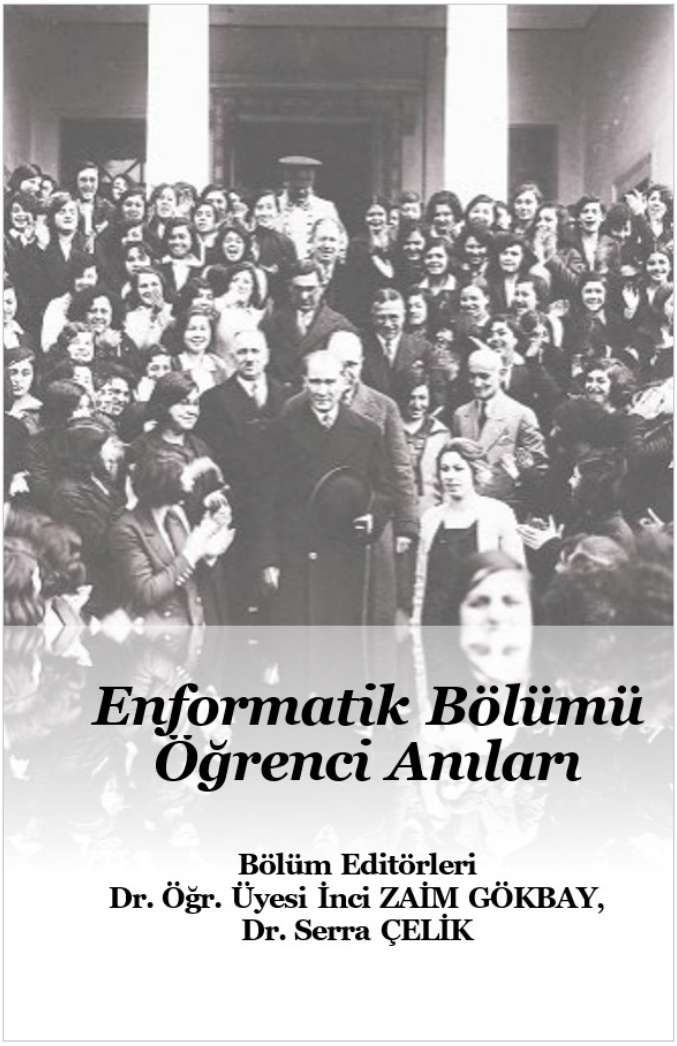
Bu ilklerimle beraber değerli Enformatik Ailesi'nin bana kattıkları birlikte öğrenme, akademik gelişimimdeki dinamizm ve yeni fikirleri uygulamamdaki desteklerinin ayrı bir yeri vardır.

Doç. Dr. Zümrüt ECEVİT SATI

İstanbul Üniversitesi

Siyasal Bilgiler Fakültesi

ÖĞRENCİLERİNİN ANILARIYLA İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ENFORMATİK BÖLÜMÜ

"*Ülkemizi gerçek hedefe, gerçek mutluluğa kavuşturmak için iki orduya ihtiyaç vardır: Biri vatanımızı kurtaran asker ordusu, diğeri ulusumuzun geleceğini yoğuran irfan (bilim, kültür) ordusudur.*"

M. Kemal ATATÜRK

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü'nün kuruluşunun 20. Yıl kutlaması için büyük emeklerle bir araya getirilen bu kitapta, öğrenci ve mezunlarından gelen değerli katkıların olduğu bölümün editörü olmanın bize büyük bir onur ve keyif verdiğini söylemek isteriz. Öğrenci ve mezunlarımızdan gelen birbirinden değerli içerikleri okurken yüzümüze yansıyan sevgi dolu gülümseme umarız bölümü okuyacak siz değerli okuyucumuza da geçer. Tüm bölüm öğrenci ve mezunlarına anılarıyla bizlere yaşattıkları ve kattıkları için teşekkür ederiz.

Kelimelerin anlatamayacağı duyguları yaşadığımız bölümü Robert Frost'un Gidilemeyen Yol şiirinin son dizeleriyle açmak

sarı bir ormanda ikiye ayrıldı yolum,
ikisinden birden gidemediğim ve yoldaki
tek yolcu olduğum için üzgün, uzun uzun
baktım görene kadar birinci yolun
otlar çalılar arasında kıvrıldığı yeri;

sonra öbürüne gittim, o kadar iyiydi o da,
ve belki çimenlik olduğu, aşınmak istediğinden
gidilmeye daha çok hakkı vardı; oysa
oradan gelip geçenler iki yolu da
eş ölçüde aşındırmıştı hemen hemen,

iç geçirerek anlatacağım bunu ben,
nice yaşlar nice çağlar sonra bir yerde:
bir ormanda yol ikiye ayrıldı, ve ben –
ben gittim daha az geçilmişinden,
ve bütün farkı yaratan bu oldu işte.

Robert Frost

ve Öğrenci Anıları bölümünü, Cumhuriyetimizin 100. Yılını kutladığı bu yılın anlamına uygun olacağını düşündüğümüz üzere M.Kemal ATATÜRK'ün öğütleriyle geleceğe yürüyen bilim yolunda atan her kalbe armağan etmek isteriz

"*Ülkemiz içinde uygar düşüncelerin çağdaş ilerlemelerin bir an yitirmeksizin yayılması ve gelişmesi gerektir. Bunun için bütün bilim ve fen adamlarının bu konuda çalışmayı bir namus borcu bilmesi gerekir."*

M. Kemal ATATÜRK

Endüstri Devrimi, özellikle Avrupa ve Kuzey Amerika'daki kırsal, tarıma dayalı toplumları sanayileşmiş, kentsel toplumlara dönüştüren bilimsel ve teknolojik gelişme dönemini ifade etmektedir. Gerçekleşen her endüstri devrimi sosyokültürel ve sosyoekonomik yapının değişmesini, üretim teknolojilerinin gelişmesini, insan kaynaklarının, haklarının ve yaşam koşullarının dönemin sanayi gelişimlerine paralel evirilmesini, tüketimin çeşitliliğinin ve hızının artırılmasına zemin sağlamıştır.

Dünya üzerinde endüstride yaşanan gelişmeler incelendiğinde her devrimin insanlığın çalışma koşullarını ve yaşam tarzını temelden değiştirdiği görülmektedir. Tarihsel süreçte birçok kaynakta 18. yüzyılın ortalarında buhar gücüyle makineleşen üretimin başlangıcı birinci endüstri devrimi olarak tanımlanmaktadır. 19. yüzyılın ortalarında makinelerin enerji kaynağının buhardan, kimyasal ve elektrik enerjisi ile yer değiştirmesi ve seri üretim yapısına evirilmesiyle ikinci endüstri devrimi yaşanmıştır.

1970-2010 yılları arasındaki dönem içerisinde elektronik ve bilgi teknolojilerinin gelişimi, üretimde otomasyon dönemini başlatmıştır. Üretimin otomasyonu ve sayısallaşması olarak da tanımlanan bu dönem üçüncü endüstri devrimini ifade etmektedir. Üçüncü endüstri devrimi; elektronik, bilgisayar, mikro elektronik, fiber optik, lazer, haberleşme, nükleer, biyotarım, genetik ve birçok alandaki gelişmeleri kapsayan, önemli gelişmelerin hızlanmaya başladığı sürecin bir ifadesidir. Bowonder ve ark.[2], bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan en büyük gelişimlerin sebepleri arasında; bellek ve fonksiyonel devrelerin mikro minyatürleştirilmesi, artırılmış akıllı işlevler, farklı sistemlerin birbiriyle bağlanabilmesi, taşınabilirlik ve kablosuz sistemler, paralel mimariyi destekleyebilen dağıtılmış sistemler, birlikte çalışabilirlik, açık sistem ara yüzü, donanım veya yazılım aracılığıyla sistemlerin birleştirilmesinin yer aldığını

2 Bowonder, B., Miyqake, T., & Singh, T. M. (1993). Emerging trends in information technology: Implications for developing countries. International Journal of Information Management, 13(3), 183-204

savunmaktadır. Abell[3], 1950'li yıllardan günümüze bilgisayarlarla ilgili gelişmelerin alan yazında yer aldığını ileri sürerken, 1980'ler sonrasından bugüne enformasyon alanındaki çalışmaların alan yazında hızla artış gösterdiğini belirtmiştir. Abell çalışmasında 2000'li yılların sonunda alan yazında enformasyona ilişkin çalışmaların bilgisayar alanındaki çalışmalardan daha fazla olduğunun altını çizmiştir.

Yaşanan bütün bu gelişimler, teknolojik alt yapısıyla fiziksel ve sanal eksenlerin arasındaki sınırları kaldırmayı hedefleyen dördüncü endüstri devriminin yaşanmasının zeminini oluşturmuştur. Günümüzde dünya bütünsel olarak olmasa da; akıllı, taşınabilir, hatta giyilebilir cihazların, özellikle Covid-19 döneminde temelleri atılarak üzerinde çalışmaların başladığı meta evrenlerin yer aldığı Endüstri 5.0 devriminin içindedir.

Toplumları derinden etkileyen üç dalgadan bahseden Toffler'a[4] göre birinci dalga; avcı-toplayıcı toplumun yerine geçen tarım toplumudur. İkinci dalga ise toplumsallığın önemli unsur olduğu sanayi toplumudur. Son olarak Toffler üçüncü dalgayla sanayi sonrası döneme denk gelen bilgi toplumuna işaret etmektedir. İçinde bulunduğumuz bu dönemde "bilgi" ve anlamlı olarak bilgiyi değerlendirebilmek en önemli unsur haline gelmiştir. Toffler'da bilgi toplumunun en temel karakteristik özelliğinin her anlamda bilginin gücün belirleyicisi olmasına dikkat çekmektedir.

Enformatik kelimesi Latin köklü Latin root informationem'den gelmektedir[5]. Alan yazına 1956 yılında Alman bilişimci Karl Steinbuch ve mühendis Helmut Gröttrup tarafından, Quelle posta siparişi yönetimi için geliştirilen veri işlemenin en eski ticari uygulamalarından biri olan Informatik-Anlage ile kazandırılmıştır[6]. Türk Dil Kurumu Enformatik kelimesini bilginin altında bilişim ismiyle tanımlamaktadır. Bu tanıma göre "İnsanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişiminde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimi; enformatik." bilişimdir.

Türkiye'nin dünya tarihinde bilişim gelişimleri içeresinde yer almasına ilişkin girişimler, 3 Şubat 1993 tarihinde, dönemin Başbakanı Süleyman Demirel'in başkanlığında gerçekleştirilen Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) toplantısında, 2003 yılına kadar olan on yıllık dönem için, bilim ve teknolojide izlenecek yeni bir politika belirlenmesiyle başlamaktadır. Bu toplantıda alınan karar tasarıları TÜBİTAK tarafından "Türk Bilim ve Teknoloji Politikası:

3 Abell, A. (2000). Skills for knowledge environments. Information Management, 34(3), 33-41.

4 Toffler, A. (1980). The Third Wave. New York: William Morrow and Company. *Inc. Toffler The Third Wave*.

5 https://www.etymonline.com/word/informatics

6 Kaminski, June, et al. "Comprehensive Examination Two." (2007).

1993-2003”[7] başlığını taşıyan bir dokümanla Yüksek Kurul’un onayına sunulmuştur. Dokümanda ana amaç; ülkeyi bilim ve teknoloji bakımından ileri ülkeler düzeyine getirmek, başka bir deyişle, dünya teknolojisine yetişmek olarak ifade edilmiştir. Raporda Ar-Ge yatırımlarının yapılmasından bu konuda uzman işgücünün yetiştirilmesine alt alanlarıyla sektörlerin ihtiyaçlarına kadar ayrıntılı başlıklar bulunmaktadır. Bu kapsamda Türkiye’nin başlıca üniversitelerinde özellikle bu alanda nitelikli iş gücünün geliştirilmesi yönünde eğitim içerikleri oluşturulmaya ve özel uzmanlık alanını kapsayan bölümler konuyla ilgili eğitim vermeye başlamıştır.

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü T.C. YÖK’ün 17 Haziran 1997 tarih ve 97.19.1429 sayılı kararı gereğince kurulmuş ve 2003 yılında da Fen Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yüksek lisans eğitimi, 3 yıl sonra da doktora eğitimi vermeye başlamıştır. Kurulduğu günden bugüne; disiplinler arası yaklaşım, bilişim sektörünün ihtiyacına duyarlılık, bilginin paylaşımına özen gösterme, etik ilkelere bağlılık vizyonuyla üniversitenin ilgili bölümlerine, sektöre nitelikli hizmet vermekte ve iş gücü yaratmaktadır.

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü, teknolojinin büyük hızla ilerlediği günümüzde yaşanan değişimlere hızla ayak uyduran akademik personeli, eğitim içerikleri ve alt yapısıyla; her yıl farklı disiplinlerden, geleceğe birbirinden farklı açılarda yön vermeyi amaçlayan gençlere kucak açarak yoluna devam etmektedir. Enformatik Bölümü kurulduğu ilk günden bugüne, “Ülkemizin bilgi toplumu olma yolundaki çabaları desteklemek üzere Sivil Toplum Kuruluşları ve bilişim sektörü ile iş birliği yapmak ve ortak faaliyetlerde bulunmak” misyonuna dayanarak sürdürdüğü bilimsel araştırma, proje, araştırma-geliştirme, kongre, konferans ve birçok faaliyetinde öğrencilerinin de yer almasını teşvik etmeyi hedeflemektedir. Misyonuna uygun bu hedefine ilişkin özverili çalışmalarını bölümüzün kurulduğu ilk yıl bizimle birlikte bu yolculuğa çıkarak her daim yanımızda olan yüksek lisans programı mezunumuz *Emir AKAYDIN* tarafından şöyle dile getirilmiştir;

“İstanbul Üniversitesi Astronomi ve Uzay Bilimleri mezunuyum. İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü’nün ilk öğrencilerinden birisiyim. Bilişimci olduğum, çocukluğumdan beri bilgisayar programlama ile uğraştığım, hatta bunu üniversite yıllarımın öncesinde yarı profesyonel olarak yapıp, bu işten para kazandığım halde itiraf etmek gerekirse, 2003 yılında öğrencisi olana dek “Enformatik” kelimesinin anlamını dahi bilmiyordum. Bölümün bana verdiği ilk kazanım Enformatik kavramıyla beni tanıştırması olmasıdır. Enformatik, ilerleyen yıllarda sık sık sektörde de karşıma çıktı.

7 TÜBİTAK, “Türk Bilim ve Teknoloji Politikası:1993-2003”, https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/btyk/2/2btyk_karar.pdf

Astronomi Bölümü'nden değerli hocalarım Sevinç Gülseçen ve Hülya Çalışkan ile daha lisans öğrencisiyken bilgisayar üzerine akademik çalışmalar, teknik bilgi alışverişi yapmıştık. Bu paylaşımlar, ilgi alanımı keşfetmeme ve lisans tezimi, Sevinç Gülseçen danışmanlığında C++ üzerine hazırlama fırsatı bulmama vesile oldu. Yüksek lisans eğitimine devam etmeyi planladığımda, ilgi ve kendimi geliştirmek istediğim alana daha fazla destek olacağı konusunda iyi bir öneride bulunarak, Astronomi alanının yanı sıra o yıl ilk kez kurulan Enformatik yüksek lisans programı konusunda beni bilgilendirmişlerdi.

Tabii benim ilk sorum "Hocam, Enformatik ne demek?" oldu. Sorumun cevabı, yeni kurulan bu bölümün ilgi alanlarımı geliştirme konusunda bana daha fazla destek vereceğine ikna olmama neden oldu ve Enformatik Bölümü'nde yüksek lisans yapmaya karar verdim.

Bölümün kuruluş senesi olmasının avantajlarını da dezavantajlarını da yaşadım. Elbette ki bu yazıyı kaleme aldığım 2023 senesindeki kadar oturmuş bir yapı yoktu, seneler içerisinde bölüm çok büyüdü, ilerledi. Ancak bölümde öğrenci statüsünde olmama rağmen sıfırdan bir şeyleri ayağa kaldıran bir ekibin parçası olmak da ayrıca keyifli ve gurur vericiydi.

Öncelikle Enformatik Bölümü'nün bana öğrettiği ilk şey işin yalnızca o alanda sahip olunan eğitim ve sayısal zekada bitmediğini tecrübe etmem oldu. Çünkü o dönem bölümün araştırma görevlilerinden Ceyda Cimilli ve Çiğdem Selçukcan, Hukuk ve Biyoloji Bölümü'nden gelmekteydi. Biri "Bilişim Hukuku", diğeri "Biyoenformatik" çalışmak üzere bölümde araştırma görevlisi olarak başlamışlardı. O yıllarda Visual Basic 6.0 ile üniversitenin evraklarının tutulması ve takibi için "Genel Evrak" isimli bir proje geliştiriyorlardı. Biz de öğrenciler olarak yer yer projeye destek verdik. Astronomi Bölümü mezunu olarak burada kazandığım asıl tecrübe "bilgisayar programcısı" titri açısından "alaylı" diye tabir edilebilecek birisi olarak, programcı olmak için asıl gereken şeyin sayısal zekanın yansıra sistematik çalışma disiplinine sahip olmak olduğunu anlamam oldu. Elbette ki temel bir eğitime sahip olmak gerekiyordu. Yoksa ortaya kod kalitesi açısından iyi bir sonuç çıkmıyor, proje büyüdükçe de işler sarpa sarıyordu. Ancak projeye odaklanmış, yabancı kaynakları araştırmak konusunda dil sıkıntısı çekmeyen, akademik disipline sahip kişiler bir araya geldiğinde normal eğitim alanlarının dışına çıksa da, birçok konuyu ve kavramı o anda öğrenip uygulamak zorunda kalsalar da bu işi başarabiliyorlardı. Bu örnek, alaylı bir bilgisayar programcısı olarak kendi eksiklerimi kapatmak için bana ilham kaynağı oldu.

Enformatik Bölümü'nde aldığım eğitim bilişim alanında bana yön gösteren ve içeriğiyle bilgi birikimi edinmemi sağlayan tek eğitim oldu. Hayatım boyunca hiç ek bir kurs/sertifika programına katılmadım. Enformatik Bölümü'nde farklı lisans bölümlerinden mezun olup bir

araya gelmiş akademisyen ve öğrencilerin el ele verip projeleri başarıyla bitirebilmesini gözlemlememem bana en çok değer katan tecrübe oldu. Bu sayede derhal eksiklerimi ortaya koydum. Mühendislik okumamıştım. Elektronik/donanım konusunda bilgim yok denecek kadar azdı. Programlama ile ilgili onlarca derin ana başlık benim onları öğrenmemi bekliyordu. Enformatik Bölümü içerik itibariyle bana bunları öğretmedi. Ancak bunları öğrenmem için bana gereken bakış açısını kazandırdı ve ilerleyen yirmi senelik dönemde bu eksiklerimi kapattım, kapatmaya devam ediyorum."

Öğrencilerimizden Emrah AYDEMİR ise Enformatik Bölümüne kabul edildiği güne dair anılarını şööyle paylaşmaktadır;

"Elazığ ilinden İstanbul'a taşınmış ve bir vakıf üniversitesinde çalışıyordum. İstanbul'u gezmek denince akla ilk gelen Eminönü, Sultanahmet ve Beyazıt meydanı gibi yerleri dolaşmaya başlamıştım. Tarihi İstanbul Üniversitesi kapısını görünce içimden "Bu üniversitede okumak gurur verici olurdu. Keşke doktorayı burada yapabilseydim ama nerdeee" diye düşünmüştüm. O sıralarda yüksek lisans tezim bitme aşamasındaydı. Çalıştığım birimdeki bir hocam da "İstanbul Üniversitesi doktoralı olmak başkadır." diyerek beni bu tür düşüncelere itse dahi beni almayacakları düşüncesinden kendimi alamıyordum. Aslında çalışkanlığımdan ve daha önceki başardıklarımdan, aldığım ödüllerimden vs. hiç şüphem yoktu ama yine de bir tanıdık olması gerektiği fikrinden kendimi alamıyordum. Kısa bir zaman sonra yüksek lisans tezim bitmişti. Yazılım, bilişim sistemleri, bilgi yönetimi alanlarında çalışmalarımın olması beni yine bu alanda doktora yapmaya teşvik ediyordu. Bu tür doktora programlarını araştırırken İstanbul Üniversitesinde Enformatik alanında doktora programı olduğunu görürken içimde bir kıpırdanma oldu. Fakat hemen sonrasında aşırı başvuru olacağı, kendimi ve çalışmalarımı anlatsam dahi bölümle doğrudan ya da dolaylı bir bağım olmayınca mümkün olmayacağı düşüncesiyle tekrar bir ümitsizlik geldi. Yıldız Teknik Üniversitesinde doktoraya başlayan bir arkadaşım İstanbul Üniversitesinde çalışıyordu. Bana üniversitenin ve hocaların kişinin akademik geçmişi ve çalışkanlığı dışında hiçbir ölçütünün olmadığı ve benim de bu ölçütleri rahatlıkla sağladığım konusunda motive etti. Başvuru tarihleri o sırada açıklanmıştı. Ben de başvuru öncesinde CV ve yapmış olduğum çalışmalara yönelik kısa bir bilgilendirme hazırlığı yapmıştım. Başvurularda mülakat yapılıyordu ve bu mülakatlarda doktora yapmaya aday olan kişiler değerlendiriliyordu. Nihayet ön başvuru sonuçları açıklanmıştı ve mülakat için değerlendirmeye alınacaklar listesine girmiştim. Aslında bu bile benim için çok sevindiriciydi. Fakat bu durumu doktoraya alınarak taçlandırmak ne güzel olurdu. Başvuru günü gelmişti ve ben takım elbise giyip tıraş olmuş bir şekilde başvuruya elimde jüri sayısınca CV dosyası alarak gitmiştim. Diğer adaylarla birlikte bir salonda sıramızın gelmesini bekliyorduk. Fakat diğer adaylara baktığımda takım

elbise giyen yalnızca birkaç kişi gördüm. Birçoğu rahat tavırlarıyla ve rahat giyimleriyle dikkat çekiyordu. Tabi ben bu durumu şaşkınlıkla karşılasam da daha sonralardan anlayacaktım ki bu üniversitede ve bu bölümde asıl dikkat edilen bireyin kendisi ve çalışkanlığıydı. Değerlendirme için benim adım çağrılmıştı. O ana kadar kısmen olan heyecanım birden tavan yaptı. Odaya ilk girdiğimde kendimi tanıtmam istenmişti fakat sesim titriyordu. Bu durumu gayet normal karşılayan jüri başkanı Prof. Dr. Sevinç Gülseçen ve diğer hocalar ilk başlarda beni rahatlatacak konuşmalar ile ilerlediler. Sonrasında beni tanımaya, yaptığım çalışmaların detayı ile ilgilendiler. Yaptığım çalışmaları anlattıkça onların yüzünde bir memnuniyet sezdiğimi düşünüyordum. Tabi diğer adayların durumunu bu sırada bilmiyordum ama değerlendirmem sonrası akşamı iple çekiyordum. Akşam 17.00'da açıklanacağı söylenmişti. Tüm öğleden sonrasını aklımdan geçirdiğim türlü senaryoları değerlendirmek ile geçirdim. Akşam ismimi kabul edilenler arasında görünce önceki kuruntularımın ne kadar boş olduğunu gördüm. Tarihi İstanbul Üniversitesi kapısının kampüsünde ders işleyip işleyemeyeceğimi merak etmeye başlayınca Bilişim Hukuku derslerinin Hukuk Fakültesinde yani tarihi kapının arkasında olduğunu görünce ayrı bir gurur ile derslere gidip geldim. Şimdilerde doçent olarak Sakarya Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemlerinde çalışıyorum ve İstanbul Üniversitesi Enformatik mezunu olmanın gururunu hep omuzlarımda taşıyorum."

Enformatik bölümü 20 yıllık yolculuğunda farklı disiplinlerden mezun olmuş ama hayalleri daha çok küçük yaşlarda enformatik alanına katkı sağlamak olan birçok meraklı araştırmacıya yolculuklarında eşlik etmiş ve destek olmuştur. Farklı sektörlerden, disiplinlerden gelen öğrencilerimiz bölümümüzün eğitim içeriklerinden, akademik araştırmalarına birçok alanda bakış açımıza bizim onlara sağladığımız gibi katkıda bulunmuştur. Öğrencilerimizden Veli Özcan BUDAK, bilginin peşinden koşarken bölümle yolunu birleştirmiş, bölümde öğretim elemanlarıyla birlikte gerçekleştirdiği bilimsel çalışmalarıyla kariyerini akademiye taşımıştır. Kendisi bilgiye olan tutkusuyla başlayan hikayesini şöyle anlatıyor;

"İlk bilgisayarını 2000 yılında almış ve bilgisayarla bir şeyler yapmaktan oldukça zevk alan biri olarak, lisans eğitimimi bilgisayarın merkezinde olduğu bir bölümde tamamlamıştım. Sonrasında, iş hayatına ilk girişimin bir üniversitenin Bilgi İşlem Daire Başkanlığında olması elbette ki benim yeteneklerimi daha iyi keşfetmem ve geliştirmem noktasında önemli bir rol oynamıştı. Zaten bilişim sektöründe çalışan biri olarak; beni tanımlayan, yeteneklerimi daha doğru yönlendirebileceğim, bilişim alanında kendimi güncelleyebileceğim bir bölümde, akademik bir kariyere adım atmak istemiştim. Bu isteğim, beni hem yüksek lisans hem de doktora seviyesinde eğitimimi tamamladığım ve bu süreçte inanılmaz zevk aldığım enformatik bölümünün bir parçası yaptı.

Yüksek lisans sürecine başlamadan önce çalışmayı düşündüğüm birkaç konu bulunmaktaydı. Bugün düşündüğümde, önceden planladığım bu konuların yetersiz olduğunu anlıyorum. Yüksek lisans eğitimim sürerken bölüm içindeki değerli hocalarımın hangi konuya yönelmem konusunda benimle fikir alışverişinde bulunmaları, tanışmadığım başka hocalarımla ve yönlendirilmeyi düşündüğüm konuda çalışma yapan başka arkadaşlarımla iletişim kurmamı sağlamaları, yüksek lisansımın başarılı bir şekilde tamamlanmasında en kritik noktada yer alır. Öyle ki, yüksek lisans sürecinde çalıştığım konuyu doktora sürecimde başka bir çalışma alanıyla birleştirerek yürütmem ve bu süreci de başarılı bir şekilde tamamlamam, bu iş birliği ortamının önemini ve değerini bir kez daha göstermiştir. Sonucunda ise akademik kariyer yolunda hedeflediğim noktaya gelmemi sağlamıştır. Bu süreçte rol alan tüm değerli hocalarıma ve arkadaşlarıma ne kadar teşekkür etsem azdır.

Enformatik Bölümündeki öğrencilik sürecimde asla unutamadığım diye tek bir olayı ifade edersem, geçirdiğim onca güzel yıla ve bu yılların bana kattığı güzelliklere haksızlık etmiş olurum. Enformatik Bölümünde eğitim görmek elbette ki önemli. Ama bence daha da önemlisi bu ailenin sosyal bir parçası olma şansını yakalamaktı. Bölümde tanıdığım tüm öğretim elemanları, öğrenci arkadaşlarım ve tabi ki bölümde emek veren tüm değerli çalışanlar, harika bir enerjiyle bu aile ortamının oluşmasının sebebidir. Eğitimimi sürdürmek adına farklı bir şehirden geliyor olmama ve çoğu zaman yorgun olmama rağmen, bu ortamın sıcaklığı beni her seferinde mutlu ve motive etmişti. Ne diyebilirim ya da nasıl tek bir cümleye dökebilirim ki… Her şeyiyle dolu dolu harika bir altı yıl geçirdim ailemle ve son nefesime kadar da hep kalbimde olacak.

Enformatik Bölümü sayesinde, mesleki olarak hedeflediğim noktaya ulaştığımı ifade edebilirim. Doktora eğitimimi tamamlamam sonrasında bir devlet üniversitesinde Dr. Öğr. Üyesi olarak çalışma fırsatını yakalamam, Enformatik Bölümünün beni hedeflerim doğrultusunda oldukça doğru yönlendirdiğini gösteren sanırım en önemli çıktıdır. Kişisel açıdan baktığımdaysa, eğitim aldığım değerli hocalarımla ve beraber eğitim gördüğüm arkadaşlarımla oluşturduğumuz sıcak aile ortamı beni özellikle sosyal açıdan oldukça geliştirdi. Bunun dışında, bölümün temelinde "bilgi" kavramının olması ve bu kavramın öneminin öğrencilere sürekli olarak aktarılması da yine bana seviye atlattı diyebilirim. Çünkü bu kavramın öneminin algılanması demek bence hayata ve olaylara daha şüpheci ve sorgulayıcı bakmak demektir. Bu bakış açısının da zaten gelişimin özünü oluşturduğu kanaatindeyim."

Milletlerin kalkınması kadının eğitim düzeyiyle paraleldir. Tarih boyunca kazanılan her zaferde kadın ve erkek omuz omuza mücadele etmiştir ve bugünün koşullarına evrilerek yine birlikte geleceği inşa etmek için beraber kalkınmaya katkı sağlamalıdırlar. Dünya tarihine

adını ilk kadın bilgisayar programcısı olarak yazdıran Lovelace, Babbage'a gönderdiği yazışmalarda Bernoulli sayılarını hesaplamak için Analitik Motor'un algoritmasını tanımlamıştır. Ada Lovelace'ın yazdığı bu algoritma, bilgisayar için yazılmış ilk algoritma olarak kabul edilmiştir. Bu yüzden de Ada ilk bilgisayar programcısı olarak kabul edilmiştir. Enformatik Bölümü de kurulduğu günden günümüze kadınların bilişim alanında akademideki etkisinin arttırılmasında öğrencilerini teşvik etmektedir. Mezunumuz Gökçe KARAHAN ADALI bölümümüzde geçirdiği eğitim dönemini şöyle anlatmaktadır;

"İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü 20. yılını kutlarken, bu programın bir parçası olmak ve bu yılların içerisinde yer alabilmiş olmak benim için büyük bir onur ve mutluluktur. Bilişim alanında gözlenen yükseliş, sektörün bu alanda mezunlara duyduğu ihtiyacın artması beni bu alanda doktora eğitimi yapmaya yönlendirmişti. Akademik kariyerimi bu alanda ilerletmenin çok doğru bir karar olacağını düşünmüştüm. Bu sayede Enformatik Ailesi ile tanışma fırsatını 2012 yılında yakaladım. O zamanki heyecanımla, zorlu dört senenin nasıl geçeceğini düşünürken kendimi sıcacık bir aile ortamında bulmuştum. O zamandan bugüne kadar da hala kedimi bu aileye ait hissetme duygusunu bir an bile kaybetmemiş olmak benim için büyük bir mutluluk. Ekip olmak, iş bölümü yapmak, sorumluluk alıp ciddi işlere eğlenerek beraberce imza atmaya başlamak enformatik ailemin bana bıraktığı en güzel mirastır.

Belki de son ama en kıymetli öğrencilik yıllarımı bu sıcacık çatı altında tamamlamış olmanın benim için büyük bir şans olduğunu düşünmekteyim. Öyle ki doktora eğitimim süresince hepsi birbirinden değerli hocalarımdan ders alabilme şansını elde etmiş olmak, akademik kariyerimde önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bunların başında benim için her zaman rol model olmuş kıymetli tez danışmanım Prof.Dr. M. Erdal Balaban'dan aldığım Proje Yönetimi dersini unutmam mümkün olamaz. Hocamızın derse her seferinde son derece donanımlı gelmesi, her dersin "case"ler projeler ile dolu dolu geçmesi benim akademik kariyerimde nasıl ilerlemem, öğrencilerimle nasıl bir ilişkide olmam gerektiği konusunda ilham veren en büyük noktalardan birisi olmuştur. Ders sonunda sorumluluk alarak ekip olarak düzenlediğimiz konferans ve bu ekibin başında olmuş olmak benim için asla unutulmayacaklar arasındadır. Prof. Dr. Sevinç Gülseçen ile sıcacık bir masa etrafında beyin fırtınası şekliden geçen ve sizi sürekli düşünmeye, üretmeye yönelten Bilgi Yönetimi dersimiz ise asla unutulmayacaklar arasındadır. Bu ders kapsamında hocamızın kıymetli destekleri, sınıfça yapılan toplantılar, düzenlemeler, fikir alışverişleri sonucu çıkardığımız kitap benim için ilk eser olma özelliğinde olup, beni bu yolda çok heyecanlandırmış ve cesaretlendirmiş bir dönüm noktasıdır.

Eğitim hayatımız süresince ve sonrasında her zaman kıymetli desteklerini bizden esirgemeyen başta değerli Bölüm Başkanımız Prof. Dr. Sevinç Gülseçen olmak üzere, tüm kıymetli

hocalarıma sonsuz minnetlerimi sunar, ileriye doğru daha birçok öğrencinin hayatına dokunmaya devam edip, başarılarına katkıda bulunmaya devam edecek olan Enformatik Aileme daha nice başarılara imza atmaya devam edeceği 20 yıllar dilerim."

"Dünya üzerinde gördüğünüz her şey kadının eseridir"

M. Kemal ATATÜRK

Microsoft CEO'su Nadella, 2018 yılındaki keynote konuşmasında[8] *"Bilgi işleme bu kadar yaygın ve dünyamızın içine bu kadar gömülü hale geldikçe başarılı olmak için her kurumun, her organizasyonun benim teknoloji yoğunluğu olarak tanımladığım şeye sahip olması gerekecek."* ifadesine yer vermiştir. Covid-19 pandemisinde yaşanan gelişmeler, pandemi sürecinde ve sonrasında bilginin mevcudiyeti ve işlenmesiyle elde edilen sistemler ve uygulamalar günümüzün en ileri ekonomilerinin temeli haline gelmiştir. Günümüzde bilişim sektöründeki ve ondan beslenen tüm çalışma alanlarındaki avantaj, genellikle teknolojik yeniliklerde kullanılan bilginin rekabetçi kullanımıyla belirlenmektedir. Bu durum bilginin, milletlerin güç, ve zenginliklerinin belirlenmesinde önemli hatta temel direği haline getirmiştir. Enformatik Bölümü, ülkelerin gelişmişliğinin, milli gücün, teknolojik gelişimle olan ilişkisinin öneminin bilincinde iş gücünün yetişmesine önem vermektedir. Eğitim müfredatında; sağlık enformatiği, biyoenformatik, bilgi yönetimi, makine öğrenmesi, öğrenme algoritmalarına yönelik matematiksel alt yapı içerikleri, insan-bilgisayar etkileşimi, nesnelerin interneti, insan beyni ve makine öğrenme felsefesi gibi farklı disiplinlerden gelen öğrencilerimizin gelişimine destek olma amacında geniş kapsamlı ve özelleşmiş alanlarda içeriklere sahip dersler yer almaktadır.

Test mühendisliği alanında mesleki kariyerini sürdüren öğrencimiz Kerem HANCI, Enformatik bölümünün kariyerine ve kişisel gelişimine kattıklarını şöyle ifade ediyor;

"Test mühendisliğine ilk başladığımda sektör çalışanlarının aynı kavramı farklı tanımlamalar için kullandığını fark ettim ve bu durum beni çok rahatsız etti. Bu bilgi kirliliğinin önüne geçmenin en etkili yolunun iş hayatına akademinin katkıları ile devam edilmesi olduğuna karar verdim ve üniversitelerin yüksek lisans bölümlerini araştırmaya başladım. Başvuruların çoğunda spesifik alanlar için öğrenci kabulü yapılıyordu fakat yazılım testi özelinde bir program bulamadım. Araştırmaya devam ederken Enformatik Bölümümüzü fark ettim ve müfredatını inceledim. Verilen dersler ve çalışma konusu seçimindeki özgürlük, bir

8 (https://news.microsoft.com/en-gb/2018/11/07/microsoft-ceo-satya-nadella-on-fuelling-tech-intensity-in-the-uk/)

test mühendisi olarak tam bana göre idi ve Enformatik Bölümünde yüksek lisansa kabul alıp eğitimimi 3 yıl içerisinde tamamladım.

Yüksek lisansta edindiğim deneyimler ve hocalarımızın yaklaşımları benim bölüme hızlıca ısınmamı sağladı ve başka okullarda arayışlara girmeden doktorama da aynı bölümde devam etmeye karar verdim. Başlangıçta doktora gibi bir hedefim yoktu ama hocalarımızın çalışma alanlarında bizi özgür bırakması, desteklemesi, interdisipliner bir alan olmamızdan dolayı farklı kaynaklardan beslenmemiz doktora eğitimi için "Neden olmasın?" dedirtiyor.

Doktora eğitimimde de hem ders döneminde hem yeterlilik döneminde hem de tez döneminde çok yapıcı ve etkili bir süreç geçirdim. Bugün baktığımda gönül rahatlığıyla "İyi ki buradayım." diyorum. Hem yüksek lisans hem doktora tez dönemleri biraz sıkıntı olur genel olarak, öğrenci tam olarak ne istediğine karar veremez. Bu noktada bölümümüzdeki hocalar hiç bilmediğimiz perspektiflerden bakmamızı sağlayarak tez konularımızı belirlememizde kolaylık sağladılar. Yüksek lisans tezimi mesleğime çok farklı bir açıdan bakarak yaptım.

Aynı şekilde çalışmak istediğim alanda dış faktörler kaynaklı doktora tezimi yapamadığımı anladığım dönemde, aldığım dersler bana yeni konu belirlemede çok yardımcı oldu. Süreç yönetimi ve proje yönetimi almasaydım doktora tezimi sanırım bu kadar rahat yapamazdım.

Enformatik Bölümünde unutamadığım iki olay yaşadım. Bunların ilki kullanılabilirlik kapsamında bütün sınıf bir araya gelip Sevinç Hocamız editörlüğünde bir kitap yazmış olmamız. Çok güzel bir çıktı oldu. Her bir arkadaşımız kullanılabilirliği farklı düzlemlerde incelediler ve sundular. İkincisi ise, Makine Öğrenmesi dersinde sadece 12 derste her bir teknikle ilgili bir uygulama yapıldı. Okul arkadaşlarımla birlikte dersi kolayca özümsememiz ve uygulamamız kayda değer ve çok keyifli bir süreçti.

Enformatik Bölümünde edindiğim bilgilerle sektördeki bilgi kirliliğini biraz olsun kendi adıma bertaraf edebiliyorum. Ayrıca, yaptığım işe bakış açım fazlasıyla değişti. Test mühendisliğinin farklı uygulamalardan beslenebildiğini, çok farklı uygulamalar yapıldığını keşfettim. Bölümümün bu bakış açısını kazanmamda bana çok katkısı oldu."

Enformatik Bölümü'nün eğitimde hedeflediği önemli ayırt edici özelliği; eğitim içeriklerinin ve öğretim elemanlarının, öğrencilerinin mesleki yaşamlarında gerçekleştirecekleri disiplinler arası iş birliklerinde konuyu farklı bakış açılarıyla yorumlayabilme kapasitesine sahip olabilmelerine destek olacak esneklik ve deneyimde olmasıdır. Bu farklılık zaman zaman bölüm bünyesinde yer alan laboratuvar olanaklarının ders kapsamında kullanılmasıyla ortak yürütülen bir akademik çalışma, bazen sektörle iş birlikleriyle yapılan projeler, bazen de öğrencilerin hiç

ummadıkları bir pencereden konuya bakmalarını içeren uygulamalarla gerçekleştirilmektedir. Doktora öğrencimiz Serdar ÖZTÜRK bölümle tanışma hikayesini, ders içeriklerinin kendisine kazandırdığı bakış açısını ve sürdürmekte olduğu tez çalışmasını şöyle anlatıyor;

"Bilgi sistem subayı olarak gerçekleştirdiğimiz yazılımların veri tabanı tasarımlarına da eşlik ediyorduk. Tez çalışmamı veri tabanı teknolojilerinin tamamı ilişkisel veri tabanı yönetim sistemlerinden oluşan kurumuma (TSK) farklı bir bakış açısı getirmek ve katkı sağlamak maksadıyla, güncel bilişim konularından ilişkisel olmayan (NoSQL) veri tabanı yönetim sistemlerinin incelenmesi konusunda yaptım. Mesleki terfi süreciyle birlikte daha fazla yönetim ve idari pozisyonlarda iş yapmaya başladığımda hızla gelişen veri bilimi dikkatimi çekti. Veri biliminin çok farklı alanlarda kullanılabilen esnek bir seçim olduğu kanaatine vardım. Sağlık, eğitim, askeri, ekonomik vb. hemen her alanda çok sayıda veri üretilmektedir. Üretilen verilerden anlamlı sonuçlar çıkarabilmek, mesleğim gereği oldukça önem atfedilen karar verme konusunda biz idareciler için oldukça faydalı olabileceğini düşündüm. Mesleğimle de ilişkili olacak şekilde veri bilimi ve yapay zekâ alanında yapılmış çalışmalara destek vermek niyetiyle enformatik alanında doktora yapmaya karar verdim.

Enformatik bölümünde yapmakta olduğun doktora esnasında, 6 Sigma Yaklaşımı ile Web Arayüz Tasarımlarının Kullanılabilirlik Analizi, derin öğrenme ile plaka tanıma sistemi, olasılık teorileri gibi farklı birçok alanda çalışmalar yaptık. Makine öğrenmesi kavramı üzerine aldığımız eğitim ve yapılan çalışmalar makine öğrenmesi algoritmalarının günümüzde ne kadar ilerlediği konusunda farkındalık yarattı. Olayları yorumlamada bana geniş bir bakış açısı kazandırdı. Makinelerin kendilerine öğretilenlerle, verilen komutları yapmanın ötesinde öğrenme başarısı göstermesi ve objektif kararlar verebilmesi, farklı araştırma konularında bu algoritmalardan faydalanılabileceği değerlendirmesi yapabilmemizi sağladı. Bugün üzerinde çalıştığım doktora tez çalışmamda; topladığımız çok sayıda veri ile bu algoritmalar kullanılarak ülkelerin milli güçlerinin değerlendirmesi üzerine çalışıyorum.

Doktora oldukça meşakkatli bir süreç. Farklı bir alanda çalışmak durumunda olanlar için bu zorluğun daha da arttığını düşünüyorum. Kalan değerli zamanınızdan feragat etmeniz gerekmekte. Bu zor süreç, kişisel ve mesleki anlamda saygınlığınızı arttırdığını düşünüyorum. Siz bilimin ışığından yürüdükçe fikirlerinize daha fazla değer verilmekte. Kişisel tatminin (kendini gerçekleştirme) hiç olmadığını düşünmüyorum. Ancak benim adıma en çok motive eden kısmın; faydalı olmak, bilimsel miras bırakmak ve çocuklarınız başta olmak üzere örnek olabilmek olduğunu düşünüyorum. Eğitim alanında uzatılan öğretmenlik yaşı, doktoranın gelecek nesillere faydalı olmaya yönelik fırsatı tanıyabilmesi açısından benim için çok değerli olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim.

Enformatik Bölümünde geçirdiğim ders aşamasında anlatmadan geçmek istemediğim bir deneyimi yaşadım. Olasılık ve rastgele süreçler konusunda detaylı bilgi sahibi olmak, İstatistik ve olasılık kavramlarını anlama, değişken türlerini öğrenmek, Bayes Teoremi, Gauss tipi dağılım ve Markov Süreçlerini kavramak için "Olasılık teorisi ve Stokastik" süreçler dersini aldım. Bu derste; Maria Abromoviç ve Wefaa Bilal aldı sanatçıların sergilemiş oldukları performanslarını olasılık dersi kapsamında inceleyen çalışmalar yaptık. Daha önce bir matematik dersini bu şekilde deneyimleme fırsatı yakalamamıştım. Maria Abromoviç ve Wefaa Bilal gibi performans sanatçılarının gerçekleştirdikleri gerçek eylemlerden yola çıkarak yaptığımız olasılık çalışmalarını asla unutamıyorum. Gerçekte yaşanmış bu olayları yorumlarken farklı bakış açıları geliştirebilme ve aldığımız dersle ilişkilendirebilme açısından oldukça ufuk açıcıydı."

Haberleşme sektöründe fark ettiği veri analizine yönelik ihtiyaç ve bu ihtiyaca yönelik merakıyla bölümümüzde farklı disiplinlerin bir araya getirildiği yüksek lisans çalışmalardan birini tamamlayarak mezun olan Ezgi USTA bölümde aldığı eğitimin mesleki hayatına kattıklarını şöyle anlatıyor;

"Telekomünikasyon sektöründe yüksek lisans yaparken, sektörde sürekli genişleyen verileri analiz etme konusunda büyüyen bir istek keşfettim. Bu farkındalık, bu alandaki sınırsız kariyer fırsatlarıyla da birleşince bölümümüzde yüksek lisans yapma yolculuğuna çıkma kararı aldım.

Yüksek lisans programımı derinlemesine incelerken hocalarımızın olağanüstü özverisi, kendi alanlarında akademik uzmanlar olarak her zaman yeni öğrenme ve büyüme fırsatlarına açık olmaları beni oldukça etkilemişti. Keşfetmeye ve kişisel gelişime olan bağlılıkları bende iz bıraktı. Sadece akademik yolculuğumda değil, kariyerim ve kişisel hayatım boyunca da onların 'öğrenmeyi öğrenme' yaklaşımını benimsemeye karar verdim. Bu yaklaşım bana, hayatın zorluklarının sürekli bilgi arayışıyla aşılabileceğine dair bir inanç aşıladı.

Telekomünikasyon Sektöründen Sınıflandırma Algoritmaları ile Müşteri Kayıp Analizi' başlıklı yüksek lisans tezim, akademik ve mesleki gelişimimde çok önemli bir an oldu. Gerçek dünya verileriyle çalışmanın zorluklarıyla bu proje sırasında karşılaştım. Bu karmaşıklıkların üstesinden gelirken, veri analizi alanında geniş bir literatürü derinlemesine inceleme ayrıcalığına sahip oldum. Bu kaynaklardan edindiğim bilgi zenginliği, tezim boyunca bana yol göstermekle kalmadı, aynı zamanda yaşam boyu bir kaynak haline geldi. Aynı zamanda danışmanım sevgili Çiğdem Erol hocamın sabrı, özverisi ve kritik yönlendirmeleri sayesinde kariyerime ve kişisel gelişimime katkı sağlayan bir süreç geçirdim.

Bugüne kadar profesyonel yaşamımda ne zaman bir soruyla karşılaşsam, içgüdüsel olarak ilgili yayınları ve bilimsel görüşlere bakıyorum. Yüksek Lisans yolculuğum sırasında aşılanan bu kalıcı öğrenmeye bağlılık, hayatın sunabileceği her türlü engeli aşmada yol gösterici olmaya devam ediyor."

Bankacılık sektöründe çalışırken üniversite yıllarında uluslararası bir üniversitede tanıştığı yapay zeka, yaşadığı sorunları fark ederek ülkemize yönelik faydaya dönüştürmek için köprü olan öğrencimiz Hayrunnisa CEKIN, Enformatik Bölümündeki gelişim hikayesini şöyle anlatıyor;

"Bilkent Üniversitesi Matematik Bölümü mezunuyum. Üniversite sırasında Hamburg Üniversitesi, Matematik Bölümünde yaptığım staj sonucunda uygulamalı matematik alanına ilgi duymaya başladım. Mezun olunca da Duisburg-Essen Üniversitesi'nde yapay zekayı tanıma amaçlı Kontrol Mühendisliği bölümünde staj yapma ve derslere katılma şansına eriştim. Sonra özel bir bankada çalışmaya başladım ve Ticari Krediler Bölümünde, genel müdürlük için kredi raporları, faaliyet raporları ve kredi risk izleme raporları hazırladım. Bu raporların oluşturulması sürecine sistematik çözümler bulmak için bol bol bilgi işlem departmanının kapısını aşındırdım. Aynı zamanda bireysel girişimlerle çeşitli modüller hazırladık. Verileri anlamlı bir şekilde sınıflandırılan, otomatize edilmiş sistemlerin hayatı kolaylaştıracağına, zaman ve işgücü verimliliğini arttıracağına olan inancım bankacılık sektöründe çalıştığım yıllarda derinleşti.

Aslında istediğim çalışma alanının verileri anlamlandırma konusunda uzmanlaşmak olduğuna kanaat getirdim ve yapay zeka ve veri bilimi çalışma amaçlı Enformatik Bölümünde yüksek lisansa başladım. Bu dönemde Yönetim Bilişim Sistemleri dersinde kendi belirlediğimiz bir sektördeki bir şirketi tüm öğeleri ile hayata geçirme araştırma sürecim, benim için çok kıymetliydi. Hayalimdeki kendi kişisel girişim fikrimi bu süreçte edindiğim özgüvenle hala sıcak tutmaktayım. Sistem Analizi ve Tasarım dersi ile şirket içerisinde problem tespiti, gereksinimleri ve çözümüne dair edindiğim sistematik yaklaşım ve bu yaklaşımı uygulamalı olarak gerçekleştirme imkanı ise somut adımlar konusunda oldukça destekleyiciydi.

Enformatik bölümünün veri bilimi ve yapay zeka çalışmaları alanında trendleri takip ettiğini ve sürekli kendisini yenilediğini görmekteyim. Değerli Hocalarımın motive edici öğrenme ve öğretme heyecanları ile kısa sürede bu alanda kendime bir yol haritası çizebildim. Şu anda makine öğrenmesi alanındaki çalışmalarımı tez dönemi ile sürdürmekteyim. Bu süreçte desteğini her zaman hissettiğim başta çok değerli tez danışmanım Doç Dr. Çiğdem Erol olmak üzere, bütün enformatik ailesine teşekkürlerimi iletmek isterim."

Ders içeriklerinin içerisine bir uygulama olarak entegre edilen proje çalışmalarıyla Enformatik Bölümü hem İstanbul Üniversitesi'nde bilişim teknoloji alt yapısının gelişmesine destek verirken hem sektör ve sivil toplum iş birlikleriyle bölüm öğrencilerinin güncel projelerde yer almasını teşvik etmektedir. Buradaki temel amacımız öğrencilerimizin gerçek iş akışına, proje yönetme, planlama, takım çalışmasına uygun çalışma stratejilerini de bilimsel bilgilerinin yanında geliştirmektir. Bu projeler arasında "e-learning platformu" projemizde ekip üyemiz olan Burak ÖZDEMİR deneyimini şöyle paylaşmaktadır;

"Bilgisayar mühendisi olarak teknoloji dünyasındaki gelişimleri takip etmek, yalnızca güncel teknolojilere hakim olmayı değil, aynı zamanda bu teknolojilerin arkasında yatan teorik bilgileri de kavramayı gerektirir. Bu sebeple sektörde artan veri yönetimi ihtiyaçları ve veri anlamlaştırma çalışmaları dolayısıyla enformatik alanında yüksek lisans yapmaya karar verdim.

Birden fazla internet sitesi yönetirken karşılaştığım veri yönetimi ve optimizasyon zorlukları, veri bilimi ve yapay zeka konularına ilgi duymama sebep oldu. Enformatik alanında yüksek lisans yaptığım sırada, web sitelerinde kullanıcı davranışlarını anlamlandırmaya yönelik yöntemler geliştirme fırsatı buldum. Büyük veri analitiği ve makine öğrenimi tekniklerini kullanarak yapılan ufak bir algoritma değişikliğinin, kullanıcı deneyimini ve site etkileşimlerini ne kadar iyileştirebileceğini keşfetmem, kişiselleştirilmiş kullanıcı deneyimi tasarımına olan bakış açımı büyük ölçüde değiştirdi ve ufkumu açtı.

"Enformatik bölümünde asla unutamam" dediğim bir olay, ev kadınları için geliştirdiğimiz bir e-learning platformu projesidir. Bu projede, kadınların iş gücüne katılımını sağlamak için gelir ortaklığı üzerine kurulu bir model geliştirmiştik. Böyle bir platform geliştirmek ve hayata geçirmek bizlere, bölümün sağladığı değerlerin somutlaştırılarak gerçek hayatta karşılık bulduklarını görme olanağı tanıdı. Böylece teorik bilgilerin pratiğe ne kadar farklı biçimlerde aktarılabileceğini görmüş ve teorinin yanı sıra pratik becerilerin de ne denli önemli olduğunu anlamış oldum.

Son olarak, yüksek lisans eğitimi hem mesleki hem de kişisel hayatıma önemli katkılarda bulundu. Mesleki anlamda, karşılaştığım teknik sorunları çözme yeteneğimi artırırken, araştırma ve analitik düşünme becerilerimi de geliştirdi. Kişisel hayatta ise, sürekli gelişim ve öğrenme yolculuğumda devam etmem için beni motive etti. Tüm bu sebeplerle, tamamlamış olduğum enformatik yüksek lisans eğitimi programının, internet sitelerimi daha etkin yönetmemde, sektördeki yenilikleri kolaylıkla benimsememde önemli bir rol oynadığını söyleyebilirim."

Baran ÇELİK'in doktora dersi sırasında yaşadığı olay bölüm derslerindeki eğlenceli anılara güzel bir örnektir.

"Enformatik Doktora programı kapsamında Hulusi Gülseçen hocamızdan aldığım Internet Uygulamaları ve Protokolleri Enformatik Doktora dersine geç kalmamak adına özel aracımla geldiğim ilk gün park alanlarının doluluğu nedeniyle okul civarında birkaç tur attıktan sonra tam da Enformatik Bölümünün karşısında bir araçlık yerin boşaldığını görünce hem park yeri bulduğuma hem de ders başlangıcına yetiştiğime sevinmiştim. Bu sevinçle bölümün merdivenlerini bir çırpıda çıkıp derse dahil oldum ancak bu sevincim çekici araç sesiyle kursağımda kaldı. Camdan dışarı baktığımda aracımın çoktan çekiciye yüklendiğini ve park yerine götürülmek üzere hazırlandığını fark ettim. Hulusi hocamla birlikte önce camdan sonra araç yanına giderek müdahalede bulunduk. Hulusi hocamın da ricasıyla zor bela aracın çekiciden indirilerek park alanına götürülmesini engelledik ancak park cezası çoktan kesilmiş olduğu için onu ödemek durumunda kaldım.

Aracı hızlıca daha uygun bir park alanına park edip derse döndüğümde Hulusi hocam "İşte arkadaşlar internet uygulamalarında da benzer durumlar olabilir, kurallara uymayan ağ paketleri belirli kurallar/filtreler dahilinde ağı tıkamayacak şekilde farklı noktalara yönlendirilebilir veya ihmal/imha edilebilirler" deyip az önceki tatsız tecrübemizi tüm sınıfın kahkahalarla taçlandırdığı bir anıya dönüştürdü.

Son dakikaya kalan ya da aceleyle yapılan birçok işte olduğu gibi bu olayda da park yasağı levhasını fark etmemiş olmamın hem yaşadığım stres açısından hem de maddi açıdan bir maliyeti olsa da böylesi tatlı ve öğretici bir anıya da gerekçe olmuş oldu. Her ne kadar böylesi acı/tatlı anılarla işlerimi son ana bırakmamak gerektiğini tecrübe etmiş olsam da doktora eğitimin süresince en çok zorlandığım hususlardan biri de son ana bırakma/öteleme sorunu olmuştur. Bu vesile ile doktora programı süresince özellikle son ana kalan ve hatta neredeyse pes etmeme ramak kalan tüm zorlu süreçlerde dahi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen Enformatik Bölüm Başkanı Prof.Dr.Sevinç Gülseçen ve Doktora Tez Danışmanım Doç.Dr.Hulusi Gülseçen hocalarım başta olmak üzere tüm Enformatik Bölümü hocalarıma tekrardan minnet ve saygılarımı sunarım."

Öğrencimiz Suat ŞAHİN ise projelerin eğitimin içinde yer almasının öğrencinin mesleki hayatındaki başarısına nasıl katkı sağladığını kendi deneyimleriyle anlatmaktadır;

"Eğitim alanında kendimi geliştirmek, veri bilimi ve yapay zeka alanlarına olan ilgim ve bilimsel araştırma merakım beni Enformatik Bölümünde lisansüstü eğitim almaya yönlendiren sebeplerdir.

Yüksek lisans ve doktora derslerinde aldığım eğitimler sayesinde problemlere daha farklı yaklaşmayı, derinlemesine düşünmeyi, farklı fikirler edinmeyi ve araştırma yaparak bakış açımı zenginleştirmeyi öğrendim. Bugün, Enformatik Bölümünde lisansüstü eğitim öncesine göre kendimi daha fazla geliştirmiş ve daha fazla beceriye sahip olduğum kanaatindeyim. Doktora eğitimim devam ettiği için kendimi daha fazla geliştireceğimi düşünmekteyim.

Yüksek Lisans ders döneminde E-Öğrenme dersi final projesi olarak «web tabanlı bir oryantasyon eğitimi uygulaması" tasarlamamız gerekiyordu. Süremiz çok kısıtlıydı ve yetiştiremeyeceğimizi düşünüyorduk. Son hafta çok uzun uğraşlar (gece gündüz çalışarak) sonucunda web tabanlı sistemi bitirerek sunduk. Çok büyük stres yaşadık ama süreç olumlu sonuçlandı. Bu olay benim için unutulmazdı.

Bölümde kazanmış olduğum makine öğrenmesi, sistem analizi, inovasyon, derin öğrenme gibi becerileri, halen görev yapıyor olduğum eğitim alanında Tübitak Bilim Fuarları, Harezmi Eğitim Modeli gibi projelerde öğrencilerimle birlikte uygulamaktayım. Bu durum kişisel ve mesleki olarak daha iyi hissetmemi sağlamaktadır."

Enformatik Bölümünün disiplinler arası bir yapısı, kadrosu, eğitim içerikleri, çok farklı ülkelerden, birbirinden farklı hayalleri, amaçları olan öğrencileri bir araya getiren bir köprü olmasını sağlamaktadır. Doktora tez aşamasındaki öğrencimiz Taghi SHAKOORİ de eğitimine 12 yıl sonra devam etmeye karar vermiş, insan davranışını etkileyen faktörleri matematik modellerle analiz ederek enformatik alanında yeni çalışmaların yapıldığı insan-bilgisayar ve davranış modellerine farklı bir felsefeden bakmaya çalıştığı yolculuğunu şöyle anlatıyor;

"Eski hayallerim ve hayatımdaki unutulmuş sorular nedeniyle mezun olduktan 12 yıl sonra planlarımın arasında olmamasına rağmen doktora yapmak istedim. Çoğu zaman, uzun süre bekledikten ve birçok gecikmeyle karşı karşıya kaldıktan sonra iyi şeyler gerçekleştiğinde, bu, gecikmiş rüyaların gerçeğe dönmesi gibidir. Enformatik Bölümündeki doktora süreci de benim için böyle oldu. Tamamıyla planladığım ve kendi tercihim değil, bir takım gecikmiş hayaller sayesinde buraya geldiğimi söyleyebilirim. Hayallerimin gerçekleşmesinden mutluyum ve eğitim yolculuğumun İstanbul'da Enformatik bölümünde sona ermesinden de mutluyum. Öğretim üyeleri ve sınıf arkadaşlarım olarak pek çok harika, nazik, ilgili ve yetenekli insanla tanıştım. Hayatım karmaşıklıklarla doluydu. İlk planlarım sorunsuz gitmedi. Mezuniyetime kadar karmaşıklığın ve travmaların içinde kayboldum. Somut bir planı olmayanlar için hayatın her zaman bir planı vardır ve ben kendimi istemediğim bir rolü oynarken buldum. Sonunda istenmeyen bir korkuyla, kelimelerin korkusuyla karşılaştım. Kelimeler aynı değildi; canlı yaratıklar gibi oldular. Böylece zihnim benimle resimler ve görüntüler aracılığıyla

iletişim kurdu. Bu dönemde yaşamak için minimal kelimeler kullanan bir gözlemci oldum ve hobi olarak kalıpları keşfetme ve sistemler kurma konusundaki hayal gücüm bana güç verdi. Tekrarlanan hatalarla uğraşarak insanlara ve kendime temel bir şekilde yardım etmek istedim. Bu kalıpları deneyimlerime ve röportajlarıma dayanarak toplamaya ve analiz etmeye başladım. Yıllar sonra, ben de dahil, tanıdığım insanların hayatlarında var olan bir tekrar eden örüntülere ilişkin bilgi birikimine sahip oldum. Bu kalıplar arasında acı yaratma, şiddet ve daha fazlası yer alıyordu. Bu yüzden insanlığın en önemli ve güçlü yeteneğinin kendisine zihin hapishaneleri yaratması olduğunu düşünüyorum.

Başlangıçta, özellikle üzerinde çalışmak istediğim alana yönelik planım etkili öğrenme ve sistemli bir şekilde şeyleri düzenleme üzerine oldu. Bu konuyu yapay zeka ve makine öğrenimi ile nasıl birleştireceğim hakkında hiçbir fikrim yoktu. İlk ilham Dr. Elif KARTAL'ın makine öğrenme dersinde geldi. Ancak sonrasında bir final projesi için zihinsel sağlık alanında bir çalışma yapmamı isteyen Dr. Öğrt. Üyesi İnci ZAİM GÖKBAY öğrenme sistemlerine olan ilgimin tamamıyla sağlık alanına özellikle de zihinsel sağlık modellerine yönlenmesini sağladı. İlgimin ve çalışma isteğimin değişmesiyle Dr. Öğrt. Üyesi İnci ZAİM GÖKBAY'ın danışmanlığında Orta Doğu'da zihinsel sağlık konusunu araştırarak bu konuda bir matematik model kurma üzerine çalışıyorum. Başlangıçta daha geniş bir odak noktasına sahipti, ancak daha sonra bireylerin zorluklarla nasıl başa çıktığını anlamak üzerine odaklandım. Aile dinamikleri, sosyal etkileşimler, öz algı ve gelecek ile ilgili düşünceler de dahil olmak üzere yaşamın çeşitli yönlerini inceledim.

Bu noktaya gelmek için insanlar, tarih, din, karar verme süreçleri, ekonomi ve modern yaşamın karmaşıklıklarıyla ilgili birçok okuma yaptım. Bu araştırmadan elde edilen bilgilerin sadece akademik bilgiye katkıda bulunmakla kalmayıp aynı zamanda kişisel yaşamımda daha iyi kararlar almama rehberlik etmesini umuyorum. Ayrıca yapay zeka kullanarak insanlara zorluklarını ve davranış kalıplarını basit ve uygun maliyetli bir şekilde tanımlamalarına yardımcı olacak bir araç oluşturmayı hedefliyorum.

Bu süreçte ilerledikçe, çalışmamın zihinsel sağlık desteği üzerindeki potansiyel etkisini göz önüne alıyorum. Akademik araştırma ile pratik uygulama arasındaki boşluğu kapatarak, hedefim sadece kendim için değil, benzer zorluklarla karşılaşan diğer bireyler için olumlu değişiklikler yaratmaktır."

Tüm dünyada yaşanan ve günümüzde de eğitim hayatında, iş hayatında ve sosyal hayat tarzlarında yarattığı bazı etkilerinin sürdüğü Covid-19 Pandemisi, uzaktan gerçekleştirilen çalışmalarda bireyler arasındaki iletişimin önemini ortaya çıkartmıştır. 1921'de Melanie Klein

tarafından ortaya atılan kuramda insanın gelişebilmesi için ötekinin önemi vurgulanmaktadır. Pandemide yaşanan kısıtlamalar insanın diğerleriyle ilişkisinin kendisinin iyi olma halindeki yadsınamaz etkisini bir kez daha ortaya çıkartmıştır. İstanbul Üniversitesi de pandemi döneminde eğitim sürecine e-öğrenme yapısını kullanarak devam etmiştir. Pandemi döneminde aramıza katılan Asiye BİLGİLİ bölümde kurduğu iletişimi şöyle anlatmıştır;

"Pandeminin devam ettiği 2020 – 2021 Akademik Yılı Güz Döneminde bölümde eğitimime başladım. Pandemi nedeniyle ders dönemimi online olarak tamamladım. Eğitim her ne kadar uzaktan olsa da hocalarımıza hep ulaşabileceğimizi bilerek devam ettik. Derslerimiz öğretici olduğu kadar eğlenceliydi de.

Pandeminin etkilerinin sona ermesiyle, Enformatik Bölümünün düzenlediği "9th International Conference on Future Learning and Informatics" konferansı kapsamında bölüm öğretim üyeleri ve öğrencilerin birlikte Ankara'daki bu etkinliğe katılması benim için unutulmaz bir anı oldu. Yolculuğumuz, konferans anılarımız, Atamızı ziyaretimiz… Benim için uzaktan başlayan eğitim dönemi sonrasında yaşanan unutulmaz bir konferans deneyimi oldu.

Enformatik Bölümünde geçirdiğim 3 yıl gibi kısa bir süre olsa da bu ailenin ferdi gibi hissetmemde emeği olan başta Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN olmak üzere Doç. Dr. Çiğdem SELÇUKCAN EROL, Doç. Dr. Murat GEZER, Doç. Dr. Emre AKADAL, Dr. Serra ÇELİK ve bölümdeki tüm öğretim elemanlarına; her türlü desteğini bizden esirgemeyen Sibel GÜVELİ ve Süleyman DİRDİ'ye; bir kahvenin 40 yıl hatırı varken kendisine kaç yıl hatır borçlu olduğumu sayamadığım Mustafa KURT'a teşekkür ederim. İyi ki varsın Enformatik, 20. Yaşın kutlu olsun!"

Pandemi döneminde aramıza katılan, ders aşamasını pandemide uzaktan eğitimle tamamlayan hali hazırda tez aşamasını tamamlamak üzere olan doktora öğrencimiz Emrah GÜRLEK yeterlilik sınavı öncesinde ilk defa yüz yüze geldiği öğretim üyeleriyle olan anısını ve ders sürecinde yaşadığı deneyimleri paylaşıyor;

"İleride birçok farklı konuda çalışabilirim diye yüksek lisans eğitimimde istatistiğe yönelmiştim. Yüksek lisansımı yaparken gördüğüm eksiklikler ve insan kaynaklı yönetimsel problemleri ortadan kaldırmak ve sağlığa olan ilgim dolayısıyla biyoenformatik ve sağlık enformatiği çalışmanın hem kendim hem de toplum için daha faydalı olacağını düşünerek Enformatik Bölümü doktora programına başvurdum. Bir itirafta bulunmam gerekirse, Enformatik Bölümüne adım attığımda, bu alanın benim için ne kadar önemli bir yolculuk olacağını tahmin bile edememişim.

Başvuru, kayıt, ders dönemi yaşanan pandemi dolayısıyla uzaktan eğitim sistemleri üzerinden gerçekleşti. Bölümdeki öğretim üyeleri ve arkadaşlarımla yüz yüze karşılaşma deneyimini ise normalleşme sürecinin başlamasıyla yeterlilik sınavında yaşadım. Sınavdan bir gün önce, benim gibi şehir dışından gelen arkadaşım Uygar Aydin ile buluştum. Yazılı sınav sonuçları açıklandı. Sonraki gün gerçekleşecek olan sözlü sınav için sabah erkenden kalkıp kahvaltımızı yapıp bölüme geçmiştik. Pandemi döneminde ekrandan tanışık olduğumuz herkesle ilk defa yüz yüze görüşeceğimiz için heyecanlı, az sonra gireceğimiz yeterlilik sınavı dolayısıyla stresli ve kaygılı oturup beklerken, danışmanımız Dr. Öğrt. Üyesi İnci ZAİM GÖKBAY'ın merdivenlerden çıkarken bizi görünce, yüzünde kocaman gülümsemesiyle "kurbanlık koyun gibi dizilmişsiniz" şeklindeki ifadesiyle bize sarılması hem gerçekçi hem de gülümsemesiyle bizi rahatlatan bu benzetmesi, unutamayacağım anılarım arasında bulunuyor. Zira o an, hissettiğim duyguyu tam olarak karşılıyordu.

PhD ifadesindeki "philosophy"inin ne anlama geldiğini hep merak ederdim. Doktoraya başladıktan sonra, her farklı alan için de kullanılan bu kelimenin neyi temsil ettiğini anlamlandırmaya başlamak benim açımdan bir dönüm noktası oldu. Ders döneminde anladım ki trafik levhaları da aslında bir ara yüz, her gün defalarca açıp kapattığımız kapılar da. Hayatın kendisinin matematiksel olarak modellenebileceğini görmek, işin felsefesini anlamaktan geçiyordu elbet. Bu sınırı geçmek için Marina Abromoviç'in "Rhythm 0" adlı performansını olasılık ve stokastik süreçler dersi kapsamında öğrendiğimiz modellerle matematiksel olarak analiz etmem gerekiyordu. "Bir dakika ya bir sanatçının sergilediği performansı matematiksel olarak nasıl ifade edebilirim" şaşkınlığının bir noktadan sonra olgunlaşan fikirlerle bağımlı-bağımsız değişkenlerle formüllere dökmeye başladığımda yaşadığım şaşkınlık kesinlikle aynı duygu değildi. Buna benzer bir şeyi yapmaya çalışırken düşünsel dünyadaki gelişimdi belki de doktora yaparken insanda meydana gelmesi gereken değişim.

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü'nde biriktirdiğim bunlar gibi birçok unutulmaz anlar, beni sadece bir bilim insanı olarak değil, aynı zamanda bir birey olarak da olumlu bir şekilde etkiledi. Burada edindiğim bilgi, deneyim ve dostluklar, gelecekteki projelerimde ve kariyerimde eminim bana rehberlik edecektir. Enformatik bölümünün 20. yılında bu deneyimlerimi paylaşmak benim için büyük bir onur. Gelecek nesillerin de aynı güzellikleri keşfetmelerini ve başarılarla dolu bir akademik yolculuk geçirmelerini dilerim. Tüm değerli hocalarıma ve yol arkadaşlarıma yürekten teşekkür ederim. İyi ki Enformatik'teyim!"

Bir diğer öğrencimiz Muhammet KARADENİZ ise pandemi şartlarında ders aşamasında iken edindiği bilgilerle sağlık bilişimi sektörüne ilişkin gözlem yapma, bu alanda kendini ge-

liştirme fırsatını yakalamış, bilimsel çalışmaya zaman ayırarak bölümde gerçekleştirilen kitap çalışmasında kitap bölümü yazma deneyimine sahip olmuştur. Yaşadıklarını şöyle paylaşıyor;

"Enformatik bölümünde doktora yapma kararı almamı sadece tek bir sektöre bağlamak doğru olmaz. Aslında, enformatik alanının disiplinler arası bir doğasının olması ve dijital çağda yaşadığımız için bu alanda doktora yapmaya karar verdim. Günümüzde veri analizi ve yapay zekâ gibi konular neredeyse her sektörde büyük bir öneme sahiptir ve bu da bana tek bir alanla sınırlı kalmadan çalışma fırsatı sunar. Bu nedenle, enformatik alanında disiplinler arası bir yaklaşımla çalışarak farklı sektörlerdeki ihtiyaçları karşılayabilmek ve yeni teknolojiler geliştirebilmek için bu bölümü tercih ettim.

Ders aşamasında olduğum zamanlar Covid-19 pandemisi dönemine denk geldiği için sağlık sektörünün önemi ve veri analizi ile yapay zekanın bu alanda potansiyeli konusundaki farkındalığım arttı. Bu süreç, sağlık verilerinin daha etkili bir şekilde yönetilmesi ve hastalık tahminlerinin geliştirilmesi konularında çalışmam için beni teşvik etti. Şu an, bu alanda çalışarak sağlık sektörüne katkıda bulunma fırsatı elde ettim ve yeni ihtiyaçlar için enformatik becerilerimi uygulayarak geleceğe yönelik çözümler geliştirmeyi amaçlıyorum.

Covid-19 pandemisi döneminde yaşanan sağlık sorunları ve hatta can kayıplarına rağmen, hayatın devam ettiği gerçeğini unutmadan derslerimize ve akademik çalışmalarımıza devam ederek bölüm olarak pandemi gibi nadir rastlanan olağandışı bir durum ile ilgili kitap yayınlanmasına katkıda bulunmak benim için unutulmaz bir anı olmuştur.

Doktora eğitim süreci; bilimsel araştırma, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerimi geliştirdi. Aynı zamanda zaman yönetimi, stresle başa çıkma gibi konularda deneyim kazanmamı sağladı. Özellikle tez aşamasındaki veriye ulaşma konusunda yaşadığım zorluklar kişisel gelişimime ve düşüncelerime önemli katkı sağladı."

Barutçugil[9] enformasyonu, düzenlenmiş veri olarak tanımlamış, düzenlenmenin başkaları tarafından yapıldığı ve yalnızca ilgili kişi için bir anlam taşıdığını ifade etmiştir. (Barutçugil, 2002:57). Enformasyonun en ayırt edici özelliği anlamlı olmasıdır, belirli bir amacı vardır, olay veya konu ile ilgilidir, bu doğrultuda şekillenmiştir. Veri ve enformasyona ilişkin sorular; "kim-ne-nerede-ne zaman?" iken bilgi için sorular "neden?" ve "niçin?" dir[10]. Bazen hayat akışında nedenler ve niçinler bizi ayırır veya Enformatik Bölümünde sıklıkla öğrencilerimizden duyduğumuz gibi nedenler ve niçinler arasındaki arayışımız bizi araya getirir. Bu bazen

9 Barutçugil, İ. (2002). *Bilgi Yönetimi.* İstanbul: Kariyer Yayıncılık.

10 Malhotra, Y. (2000). Knowledge Management and New Organization Forms: A Framework for Business Model Innovation. *Knowledge Management and Virtual Organizations.* USA: Idea Group Publishing, 2-19.

bölümü seçerken bazen dersleri seçerken bazen de ilk bilimsel deneyimi olan tez sürecinin dehlizlerinde kaybolduklarında her zaman bölüm elemanlarının yanlarında durduğunu bildiklerinde cevap bulur tıpkı doktora tez sürecindeki öğrencimiz Esin Burcu İLİŞ 'in anlattıkları gibi;

"Buraya neden, niçin, nasıl mı geldim? Merak ederek. İnsan merak eder ve psikolojide de belirtildiği gibi bilgi edinme ihtiyacı duyar. Nasıl ki nefes alarak ruhumuzu, yiyerek bedenimizi besliyorsak bilgi edinerek ve öğrenerek de zihnimizi besliyoruz.

Enformatik Bölümü; harflerin, rakamların, bilgisayar diliyle her bir karakterin anlam kazanıp bilgiye evrilmesine yolculuğunu gerçekleştirdiği; bilginin de en küçük parçalarına ayrıştırılıp anlamlandırıldığı bir bölüm diyebilirim. Bazen bir noktadan bazen de boşluktan söz ediyoruz belki bilgi derken. Çünkü bilgi o kadar çok ki ve her şeyde ki ve her yerde ki... Her yanımızı sardığı gibi bilginin buradaki yolculuğu da yaşamın her yerinde. Tüm disiplinlere temas eden disiplinlerarası ve disiplinlerüstü bir bilgelik yolculuğu sözünü ettiğimiz. Aldığımız nefesle ciğerimize dolan hava gibi bazen ve bir göz açıp kapamamıza gizlenmiş kimi zaman da…

Doğamız gereği merak ederiz ve merakımızı gidermek için sorular sorarız. Bazen birilerine bazen de kendimize. Zihnimizde sürekli "Neden'ler Nasıl'lar" dolanır durur. Yanıt bulduklarında anlam kazanır ve yeni sorular belirir bu defa da. Ve biz sürekli bir şeyleri öğrenmek isteriz aslında. Öğrenmeye, daha doğmadan, henüz ana rahmindeyken başlarız ve belki de öğrenmeye doymadan, son nefesimize değin sürer öğrenme yolculuğumuz. Nasıl ki ilk öğrenme deneyimlerimizi ailemizden, evimizde ediniyorsak; burada da öğrenme yolculuğumuza eşlik eden bir ailemiz var ve bir de yeni evimiz en çok da zihnimizi beslediğimiz…

Beni buraya bitmek tükenmek bilmeyen merakım ve öğrenme tutkum getirdi. Hani yanıt buldukça yenilerinin doğduğu sorularımız var ya, işte o sorular sayesinde geldim. Daha fazlasını, daha başkasını sora sora Enformatik Bölümü ile kesişti yolum. Çünkü hiç yetmiyordu edindiğim bilgiler ve öğrendiklerim. İlk adımımla da bir yuva sıcaklığı ve ailemleymişimcesine bir sevgi ile karşılaştım, karşılandım. Öyle derin bir kucaklaşmaydı ki sadece sizinle aynı duyguları paylaşanların anlayabileceği kadar samimi ve güven veren… Anlaşılmanın derin hazzı diyebilirim o anki hislerim için. Hani gözleriniz dolar mutluluktan çünkü bir el dokunuvermiştir yüreğinize…

Enformatik Bölümü'ne adımımı attığımdan beri yeni bir evresine doğmuş gibiyim yaşamımın. Üniversitede yaşamıma ilk defa giren verinin bilgeliğe yolculuğuna yoldaşlık etmekteyim. Öğrenmeye arzumun, bilgiye erişebilmeye heyecanımın ve her daim daha da fazlasının

olduğunu hissetmeye olan merakımın bana verdiği hazzın tarifi gerçekten zor. Bana kalırsa bunu yaşamalısınız.

Kendi içimize yaptığımız yolculukta beynimizin kıvrımlarında dolanıp, karanlıkta kalmış en küçük dehlizi bile fark ederek, hissederek, kabullenerek ve şifalandırarak ilerleyebiliyorsak yolumuzda ve anlamlandırabiliyorsak yaşamımızı an be an; Enformatik bölümünde de her yanı saran sınırsız bilgi deryasında bir madenci misali veriyi keşfederek ilerliyoruz bilgelik yolculuğunda. Bilginin ışığı ile aydınlatıyoruz bilgelik yolumuzu kendimizi gerçekleştirmek adına. Yol uzun, kimi zaman zorlu ama doğru zamanda ve doğru yerdeyseniz her daim keyifli. Ve ben, Dewey'in dediği gibi, Hala öğreniyorum…"

İçinde bulunduğumuz bilginin en önemli unsur olduğu bu dönemde bilgi süreci, sürekli geliştirilmesi gereken bir süreçtir. Dolayısıyla eğitim müfredatlarının, eğitimcinin, eğitim verilen kurumun olanaklarının her gün yaşanan gelişmelere entegre olabilecek bir bilinci, esnekliği, yeteneği ve kapasitesi olmalıdır. Bu süreçte eğitimcinin rolü, sadece eğitmenin kaynağı olmak değil farklı disiplinlerden bilgi sürecine hizmet eden o dersin kapsamındaki ilgili konuyu öğrencilerin kendi perspektifiyle sorgulaması, anlamlandırması ve diğerlerine anlatabilmesi için öğrenciyi teşvik etmeyi ve ortak görüş açısına getirebilmesini kapsamaktadır. Bunun için deneyimli ve kendini çalışma alanında en güncel donanımda tutabilme yeteneğine ve özverisine sahip eğitimciler ve araştırmacılarla sağlanabilir. Buna en güzel örneklerden birisini doktora programı mezunumuz Emrah SEZER paylaşmıştır;

"Akademide ve özel sektörde veri bilimi alanındaki çalışmaların ve projelerin artması beni bu alanda ve Enformatik bölümünde doktora yapmaya yöneltti.

Enformatik Bölümündeki çok kıymetli hocalarımın çalışmalarını 2017 yılında Sakarya'da düzenlenen Yapay Zeka yaz okulunda dinleme fırsatı bulmuştum. Yüksek lisansımı bitirmemin ardından da doktora programına başvurumun kabul edilmesi ile bu ailenin bir parçası oldum. Pandemi döneminin benim doktora sürecimin tam ortasına denk gelmesi ile uzunca bir süre Vezneciler'den fizikken uzakta olsak da, hocalarımız hep samimi ve sıcak diyaloglarını devam ettirdiler, sağ olsunlar var olsunlar. Sektörde yoğun tempoda çalışırken doktora çalışmalarımı yürütmemde adeta anne şefkatinde sonsuz anlayışla destekçim olan sevgili danışmanım Doç. Dr. Çiğdem Erol ve Prof. Dr. Sevinç Gülseçen hocalarıma teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Doktora›daki ilk dönemimde, çok değerli hocam Prof. Dr. Sevinç Gülseçen'in seminer dersini almıştım. İlk haftamızda dersi alan dönem arkadaşlarım ve hocamızla tanıştık ve her hafta bir arkadaşın sunum yapacağı bir plan üzerinde ilerleyeceğimizi konuştuk. Sevinç Hoca, kendisi gibi Astronomi kökenli olan ve İstanbul Üniversitesi Astronomi bölümünde

doktorasını tamamlamış ve aynı bölümde görevliyken ikinci doktorasını yapmak üzere dönem arkadaşımız olan Dr. Korhan Yelkenci Hocaya ilk sunumu yapması ricasında bulundu. Sunum, İstanbul Üniversitesi Beyazıt kampüsünde bulunan planetaryumda gerçekleştirilecekti. Sonraki haftalardaki sunumlar için de Sevinç Hoca Enformatik ile ilgili bir konuyu akademik perspektiften sunmamızı ve konuyu kendimizin belirlemede serbest olduğumuzu ifade etti. Hazırda sunumu olanlar varsa önceliği onlara vererek diğer arkadaşlara hazırlık için zaman kazandırabileceğimizi ifade etti. Ben de bunun üzerine, biraz sektördeki yoğunluğum nedeniyle düşük eforla iyi hazırlanılmış bir sunum olabileceği düşüncesiyle yüksek lisans tezimde çalıştığım "Sınıflandırma için Değişken Seçimi" konusunu sunmayı önerdim. Sanırım biraz da kendimi gösterme gayretim de söz konusu olabilir bu önerimde. Sevinç Hoca kabul etti ve hazırlığım da bulunduğu için Korhan Hocadan sonraki hafta sunum için beni yazdı. Ben o anda, iyi hazırlığım olan bir konuyu anlatacak olmaktan dolayı kendi adıma oldukça makul bir durum oluştuğunu düşünüyordum.

Sonraki hafta sözleştiğimiz gibi buluştuk ve Korhan Hoca ile birlikte planetaryumun yolunu tuttuk. Korhan Hoca, öncelikle bize sunum salonunun hemen dışarısında bulunan çeşitli uzay alanında yapılan çalışmaların sergilendiği alanı gezdirdi ve tanıttı. Akabinde sunum salonuna girdik. Benim ilk planetaryum ziyaretim olduğu için ilk giriş bile kendi adıma oldukça etkileyiciydi. Bir kubbe şeklindeki tavanın tamamı yekpare ekrandan oluşmaktaydı. Katılımcılar olarak biz tavandaki bu ekranı seyretmek için yatar konumda bulunan, sinemadakilere benzer ama kat be kat daha konforlu koltuklara uzanırken, Korhan Hoca da sunuma başladı. Peş peşe muazzam uzay görselleri ve anlatımları içeren videoları oynattı ve bir kısım görüntüler hakkında derinlemesine bilgiler verdi. Herkes için son derece tatmin edici ve ufuk açıcı bir gün olduğunu ve tüm ekip son derece memnun ayrıldığımızı düşünüyorum.

Sonraki haftaki sunuma hazırlanmaya olabildiğince erken başladım ancak Korhan Hoca ilk hafta çubuğu arşa diktiği için ben ne yapsam sönük kalacaktı. Bunun üzerine henüz yeni tanıştığım Sevinç Hoca ve diğer dönem arkadaşlarımın üzerinde olumlu bir intiba bırakmayı oldukça önemsemiştim sanırım. Bu düşünce tabi ki tüm hafta boyunca olan sunum hazırlıklarımda Korhan Hocaya daha da bilenmeme sebep oldu. Sunumun bir yerinde değişken alt kümesi uzaylarından bahseden ve oldukça da basit bir şekil içeren bir sunu vardı ve çalışma esnasında buradan Korhan Hoca'ya bir sataşmanın oldukça makul ve beni içerisine sevk ettiği bu duruma karşı çok adil olduğuna kendi kendime karar veriverdim.

Sunum günü geldi, ben yüksek lisans tez çalışmalarım boyunca irdelediğim konuyu ve son bir haftadır üzerinden defaatle geçtiğim sunumumu yorumlarımla beraber aktarırken, bir taraftan da Korhan Hocayı kesiyorum. Korhan Hoca doktora salonun projeksiyonu yansıttı-

ğımız duvara en uzak olan koltuklarından birinde kucağında dizüstü bilgisayarı kah izliyor kah laptop ekranına bakıyor bense projeksiyon yansıtılan duvarın hemen önünde anlatıyorum. Yani diğer tüm katılımcılar ikimizin arasında. Ve tabi ki o basit arama uzayı şeklini içeren slayt geldi, ekrana bakarak arama uzayı hakkında bilgi verdikten sonra döndüm Korhan Hocaya, kendisi o sırada laptopuna bakıyordu. Ayak parmaklarımın ucunda dikilip, kaşlarımla sınıfa Korhan Hocayı işaret ederek "uzay deyince çok janjanlı şeyler beklemeyin, malzeme bu" dedim. Bütün sınıf gülmeye başlayınca Korhan Hoca irkildi, önce anlamadı, sonra o da bastı kahkahayı. Baktım Sevinç hoca da bizimle birlikte gülüyordu. Aslında benim için belki de Enformatik bölümünün bir parçası olarak kendimi hissettiğim ilk an bu olabilir.

Sunumun geriye kalanını Korhan Hocaya gol atmış, sınıfı ve hocayı güldürmüş, misyonunu yerine getirmiş şekilde tamamladım. Tabi Korhan Hoca da sunum sonunda bir jest yaptı ve "sen yüksek lisansta zaten doktora tezi gibi tez yazmışsın" diyerek beni onore etti sağ olsun. Hatırladıkça tebessüm ettiren bir anı biriktirmeme vesile olan bu fırsatı oluşturdukları için Sevinç Hocama ve Korhan Hocama teşekkür etmek isterim.

Özel sektörde çalışmakta olduğum pozisyonun sorumlulukları dahilinde, veri bilimi üzerine Sanayi Bakanlığı ve Tübitak denetimindeki Ar-Ge projelerinde yer almamda ve istekleri derinlemesine anlayarak nitelikli çalışmalar ortaya koyabilmemde Enformatik doktora eğitimimin oldukça büyük önemi olduğunu söyleyebilirim."

Eğiticinin yaklaşımı kadar yüksek öğretim kademesinde sektöre uzman veya alanda bilimsel araştırma, geliştirme ve çalışma yapabilme yeteneğinde iş gücünün inşasında he zaman iş birlikleri ve farklı ortamlardaki etkinliklere öğrencilerin dahil edilmesi öğrencilerin gelişmesi kadar alana yenilikçi görüşte girişimci genç neslin kazandırılmasında önemlidir. Sektörde kadın girişimci olarak projeler üreten yüksek lisans öğrencimiz Tuğba HAKLI bölümün bilişim sektörüne yönelik girişimciliği destekleyen kültürüne dikkat çekmektedir;

"Bir girişimci olarak amacım yeni teknolojiler geliştirmek ve var olan teknolojileri, disiplinleri yaptığım işte kullanabilmek. Her meslek grubunda olduğu gibi teknolojiyle iç içe bir iş yaparken kendimi bilişim alanında geliştirmek ve bu sürecin tamamında kendimi eğitmek istedim. Ve bu bağlamda, enformatik alanında gördüğüm eğitimle bilgi teknolojileri, yazılım geliştirme gibi konularda kendimi geliştirme şansı elde ettim. Enformatik eğitimi, iş süreçlerimde daha etkili ve verimli çözümler üretmeme, aynı zamanda mevcut teknolojileri daha etkin bir şekilde kullanmamı sağladı. Yüksek lisans, girişimimdeki karşılaştığım sorunlara çözüm üretme yeteneği ve olaylara bakış açım gelişti.

Yüksek lisans sürecimde, büyük bir üniversitenin değerli bir bölümünde eğitim alacak olmak beni hem heyecanlandırmış hem de bir miktar endişelendirmişti. Başlangıçta, bölümdeki saygın hocalarla iletişim kurma konusunda zorlanacağımı düşünerek, bölüme başladım. Eski deneyimlerimden yola çıkarak, değerli hocalarla aramızda bir mesafe olabileceğini ve bu prestijli üniversitede eğitim almanın zorluklarına karşı çıkarken güçlük yaşayabileceğimi düşündüm.

Ancak, bölüme başladıktan sonra bu endişelerim yerini büyük bir memnuniyete bıraktı. Alanında uzman ve yetkin hocaların, alçak gönüllülükleriyle karşılaşmak beni olumlu bir şekilde etkiledi. Hocalarımın öğrencilerine gösterdikleri ilgi, destek ve anlayış, beni tamamen İstanbul Üniversitesi'nin bir öğrencisi ve bölümün bir parçası olarak hissettirdi. Özellikle danışman hocamla olan iletişimim, yüksek lisans sürecinde sadece akademik konularla sınırlı kalmadı; her konuda sağladığı rehberlik ve destek, öğrenci-öğretim üyesi ilişkisinin ötesine geçti.

Bu deneyim, yüksek lisans sürecinde elde ettiğim her başarıyı, bu değerli bölümle özdeşleştirmeme neden oldu. Bugün, iş hayatımda ve herhangi bir projede yer alırken, bu güzel üniversite ve bölümün sunduğu bilgi birikimi, destek ve öğrenimden aldığım güçle ilerliyorum. Bu deneyim, sadece akademik başarıları değil, aynı zamanda kişisel gelişimim ve iş yaşantımdaki başarıları şekillendirmede kilit bir rol oynadı.

Uzaktan eğitimle bölümde ders dönemimi tamamladım. Belki fiziksel olarak çoğu hocamla görüşme fırsatı bulamasam da her bir hocamla etkileşimim bu sürece rağmen çok iyiydi. Emre AKADAL ile birlikte girişimcilik sürecimizde bir Youtube yayınında beraber yer almak unutamadığım anılarım arasında yer aldı. Bir öğrenci olarak size yol gösteren bir kişiyle aynı amaç altında buluşmuş olmak gurur vericiydi.

Yüksek lisans ve doktora eğitimi sürecim, mesleki ve kişisel hayatıma pek çok olumlu katkı sağladı. Enformatik alanında yaptığım yüksek lisans eğitimi, karmaşık problemleri analiz etme ve çözme yeteneklerimi önemli ölçüde artırdı. Bu süreçte edindiğim teorik bilgi ve pratik deneyimler, beni daha derinlemesine düşünmeye, kritik analiz yapmaya ve teknik problemleri çözmeye yönlendirdi.

Çalışma hayatımda, aldığım derslerin ve enformatik bölümünün kapsadığı içeriklerin, analiz etme, riskleri değerlendirme, planlama tasarlama gibi adımlardan daha uzak bir çalışma yöntemini benimsememe büyük katkısı oldu. Problem belirleme, çözme ve süreç iyileştirme yeteneklerim, yüksek lisans eğitimi sırasında geliştirdiğim bilgi birikimi sayesinde güçlendi.

Özellikle bazı derslerde öğrendiğim konular, dokümantasyonun önemini kavramama yardımcı oldu. Bu, iş süreçlerini düzenlemek ve geliştirmek adına beni daha sistemli bir yaklaşım benimsemeye yönlendirdi. İyi bir dokümantasyonun, proje yönetimi ve iş süreçlerinin etkinliği üzerindeki olumlu etkisini görmek, iş yaşantımda sağlam bir temel oluşturdu.

Girişimciliğe adım attığımda, yüksek lisans eğitimimde edindiğim analitik düşünme becerileri ve problem çözme yetenekleri, işletme süreçlerimi daha etkili bir şekilde yönetme konusunda kılavuz oldu. Süreçte öğreneceğim her yeni bilgiyi anlamak ve uygulamak adına güçlü bir temel oluşturarak, girişimcilik yolculuğumda daha donanımlı bir şekilde ilerlememe olanak tanıdı. Bu eğitim süreci hem bireysel gelişimime katkı sağlamakta hem de girişimcilik vizyonumu şekillendirmede önemli bir rol oynamaktadır."

"Bu millet ve memleket ilme irfana çok muhtaç; tahsil yapmış diploma almış gelmiş olanları korumak kadar doğal ve lüzumlu bir şey olmaktan başka parti eğitim ve öğretim görmek için ilim ve fen almak için Avrupa'ya Amerika'ya ve her tarafa çocuklarımızı göndermeye mecburuz ve göndereceğiz. İlim ve fen ve ihtisas nerede varsa sanat nerede varsa gidip öğrenmeye mecburuz. Bu nedenle artık himaye ok zayıf kalır. Bunun yerine mecburiyet geçerli olur."

M. Kemal ATATÜRK

Ulu önderimiz Mustafa Kemal ATATÜRK'ün bilim insanlarına bıraktığı öğüte dayanarak Enformatik Bölümündeki öğretim elemanları ve öğrencileri, uluslararası deneyimlere ve farklı fiziksel olanaklara sahip laboratuvarlarda ve eğitim ortamlarındaki bilim insanlarıyla iş birliği içinde çalışmalar yaparak deneyim kazanmaları hususunda teşvik edilmektedir. Bölümümüz öğrencilerinden Denizhan DEMİRKOL bölüm öğretim elemanlarının danışmanlığında kazandığı burs kapsamında Fransa'da araştırmalarına devam ederek başarılı bir çalışma yapmıştır. Uluslararası deneyimin ona kattıklarını, Enformatik Bölümü ve mesleki kariyerindeki yolculuğunu şöyle ifade etmektedir;

"İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümünde geçirmiş olduğum süre boyunca, etkisi bir ömür boyu sürecek çok değerli tecrübeler edindim. Akademik anlamda, enformatik programı çok disiplinli çalışma yeteneğimi geliştirmiştir. Günümüzde bütün bilimlerin temelini bilgi oluşturduğu göz önüne alındığında enformatik programı sayesinde mezun olduğumda en güncel teori ve uygulamaları birçok farklı alana uygulayabilir duruma eriştim. Geldiğim noktada Enformatik Bölümünün bilimsel bilgiye, etik ilkelere ve araştırma ve geliştirmeye önem vermesi ile uluslararası arenada eşdeğerlerimle rekabet edecek düzeyde bir bilim insanı olarak mezun olduğuma inanıyorum.

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümünde doktora yaparken Tübitak Uluslararası Doktora Tezi Araştırma Bursu ve Fransız Hükümeti Araştırma Burslarını kazanma fırsatı yakaladım. Benim hayatımın mihenk taşlarından olan Bölüm Başkanımız Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN ve Danışman Hocam Doç. Dr. Çiğdem EROL'un her zamanki destekleri ve teşvikleri ile uluslararası çapta araştırma projelerinde yer alma şansına eriştim.

Enformatik programına başvurduğumda araştırma görevlisiydim mezun olduğumda ise Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümünde Dr. Öğretim Üyesi olarak çalışma şansına eriştim. Bugünkü pozisyonuma ve gelecekteki elde edeceğime inandığım araştırma pozisyonlarında Enformatik Bölümü'nde elde etmiş olduğum bilgi, tecrübe ve uluslararası yayınlarımızın etkisi olacağı açıktır. Bunun dışında akademik üslup ve gelenek açısından Enformatik Bölümü'nde insan ilişkileri açısından tesiri bütün akademik hayatıma yayılacak olan hayat dersleri edindim. Enformatik Bölümü benim için hayatımın hep "iyi ki" leri arasındadır.

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü mezunu olmak bir ayrıcalıktır ve ne mutlu ki bu ayrıcalığa erişme şansına eriştim."

Enformatik Bölümü uluslararası üniversitelerle yapılan ERASMUS anlaşmaları ve ikili iş birlikleriyle farklı ülkelerdeki araştırmacılarla çalışmalar sürdürülmektedir. ERASMUS kapsamında uluslararası ülkelerde eğitim ve yaşam koşullarını deneyimleyen öğrencilerimizden Reyhan YILMAZ'ın deneyimleri daha sonraki süreçlerde bu olanaktan faydalanmak isteyecek öğrencilerimiz için de yol gösterici niteliktedir;

"İstanbul Üniversitesi Enformatik bölümünde Yüksek Lisans yapmak, hayatıma oldukça faydalı katkılar sağladı. Çok sayıda değerli anım olmakla birlikte belki başka güzel anıları yaşamama vesile olan bir anımı paylaşmak isterim.

2010 yılı Nisan ayının başlarında ders için okulda bulunduğum günlerden birinde bölüm başkanımız Doç. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN beni bir toplantıya davet etti. Bu toplantıda üniversite bünyesinde devam eden bir proje ile ilgili konular görüşülecekti ve çözülmesi beklenen teknik sorunlar var. Benim de katkım olabileceğini düşünerek toplantıya katılmamı istedi. Seve seve katıldığım toplantıda yeni bir bilgi sistemi projesi üzerinde çalışmalar yapılıyordu ve teknik detaylar konuşuluyordu. Toplantı esnasında sadece izledim ve toplantıdan sonra bölüm başkanımızla yaptığımız değerlendirme görüşmesinde, toplantıda konuşulan konularla ilgili çözüm önerilerimi paylaştım. O gün başka bir gelişme olmadı.

İki gün sonra ders için tekrar okulda bulunduğum sürede bölüm başkanımız, iki gün önce katıldığımız toplantıdaki projeye katılmak için vaktim olup olmadığını sordu. Proje ekibine davet edilmekten dolayı son derece mutlu oldum ve seve seve projeye katılabileceğimi bildirdim. Bu projenin ilk toplantısında Emre AKADAL ile tanıştım. Kendisi o zaman Lisans eğitiminin 4. sınıfındaydı ve 2 ay içinde mezun olacaktı. Emre kod yazma konusunda yetenekliydi. Benim de sistem tasarımı ile ilgili iş gücümle birleşince verimli bir ekip ortaya çıktı. Emre ile 1 aydan daha kısa sürede yepyeni bir çözüm ortaya çıkardık. Mayıs ayının ortasında projeyi rektörümüz sayın Prof. Dr. Yunus SÖYLET önderliğindeki kurula sunduk ve rektörümüz "siz bu işi bitirmişsiniz" dedi. Bu çok değerliydi. Hayatımda hiç unutmadığım anlardan birisidir. O andan sonra her şey çok hızlı gelişti. Birkaç ay boyunca içinde bulunduğum en değerli projelerden birisi olan EYYBİS'in ortaya çıkarmak ve üniversitede kullanılmasını sağlamak için çalıştık.

EYYBİS Projesi başarılı oldu ve tüm üniversite genelinde kullanıldı. Daha yapılacak çok iş vardı ama gene bu proje sayesinde yaşanan gelişmelerle beraber Erasmus ile yurtdışına çıkma fırsatı yakaladım. Eylül 2010'da Lüksemburg'a gittim. Orada yaşadıklarımın tamamını unutmamak için günlük tuttum ve günlüğümü kitap haline getirdim. Detaylar burada: https://www.erasmusgunlugu.com/

İstanbul Üniversitesi›nde Enformatik bölümünde bulunmuş olmak benim için değerini ifade etmekte zorluk çekeceğim kadar önemli bir süreç oldu. Bana bu deneyimi yaşamam için olanak sağlayan, beni bölüme kabul eden başta bölüm başkanımız Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN olmak üzere mülakat heyetinde bulunan Prof. Dr. Zuhal TANRIKULU, Dr. Öğretim Üyesi Zerrin Ayvaz REİS ve Doç. Dr. Fatih GÜRSUL hocalarıma teşekkür ederim. Mülakat sonucunda beni bölüme kabul etmeseler hayatım şimdikinden farklı olacaktı. Eğitim hayatımın eksik kalmış kısımlarının tamamlanmasına büyük katkılar sağladılar."

Hayat Boyu Öğrenme programıyla Prag'da bulunan, bölümde kazandığı bilgi, beceriyle mesleki kariyerinde nasıl bir ilerleme kaydettiğini mezunumuz Atacan KARINDAŞ şöyle anlatmaktadır;

"Matematik bölümü mezunu birisi olarak kariyerime bilgi teknolojileri (BT) alanında başlamak istiyordum. Mezun olduğum zamanda BT alanında insan kaynağı ihtiyacı oldukça fazlaydı. Lisans derslerinde öğrendiklerimin yetersiz kalacağını düşünüyordum. Bu yüzden bu eksiğimi tamamlamak için yüksek lisans yapmaya karar verdim. Bana uygun bölümleri araştırmaya başladım. Enformatik bölümünü ve ders içeriklerini araştırdığımda benim için oldukça uygun olduğunu düşündüm. Ardından ilk fırsatta yüksek lisans öğrencisi olabilmek için başvuru yaptım.

Yüksek lisansa başlamadan önce daha çok yazılım geliştirme odaklı bir kariyer düşünüyordum. Ancak yüksek lisansa başladığımda bu fikrim değişti. Daha çok veri odaklı bir işin benim için daha keyifli ve uzun vadede daha anlamlı olacağını düşünmeye başladım. Bu fikrimin değişmesi yüksek lisansta aldığım derslerin etkisiyle oldu. Aynı zamanda hocalarımız ilk başlarda çok disiplinli bir bölüm olduğumuzdan bahsetmişlerdi. Sektörler değişse de her yerde olan bir şey vardı. Veri… Bilimsel Araştırma Teknikleri, Veri Tabanı Sistemleri, İleri İstatistiksel Yöntemler ve Veri Analizi dersleri ile aslında kariyerime henüz yüksek lisans ders aşamasındayken farkında olmadan yön vermeye başladım. Şu an çalışmakta olduğum iş de veri ile ilgili. Sektörde 9 yılı geride bıraktım. Yaptığım tercihten ve Enformatik ailesinin bir parçası olmaktan oldukça mutlu ve gururluyum.

Başka akademik deneyimlerim olmasına rağmen kesinlikle Enformatik bölümü çok farklı bir yer. Meşhur binamızla, akademik personel ve yüzlerinden tebessüm eksik olmayan diğer görevlilerle çok samimi bir ortam var. İlk sözlü mülakat için geldiğimde o huzuru hissetmiştim. Binanın tarihi olmasıyla ve içerideki sakin ortam küçük bir çocukken gidilen anneanne evindeki huzuru hatırlattı bana. Bir dönem tadilat dolayısıyla farklı binada ders alsak da ilk izlenimimle hafızama kazınan o samimi ortamı unutamıyorum.

Yüksek lisans eğitimi şu anki mesleği yapmama ve seçmeme katkı sağladı. Yüksek lisans öncesi profesyonel bir iş hayatım yoktu. İlk iş görüşmemdeki teknik mülakatı geçmem derslerde öğrendiklerim ve kendimi bu konularda geliştirmem sayesinde oldu. İş hayatıyla ilgili başlamadan önceki düşüncelerim olumlu anlamda değişti ve gelişti. Sınıf arkadaşlarımın çoğu profesyonel olarak özel sektörde çalışıyordu. Yaptıkları işleri onlardan dinlemek, hocalarımızın derslerde bize öğrettikleri şu anki kariyerimi şekillendiren şeyler oldu. Ayrıca ders aşamasını bitirdikten sonra Hayat Boyu Öğrenme Programı ile 1 yıl boyunca Çekya Prag'da eğitim görme şansım oldu. Bu da oldukça insanı zenginleştiren bir deneyimdi. Tez sürecimde danışmanım Doç. Dr. Çiğdem Erol ile çalıştık. Kendisi her fırsatta bana elinden geldiğince yardımcı oldu. Tezi tamamladıktan sonra danışman hocamın bana öğrettikleri sayesinde kafamda bir çerçeve (framework) oluştu. Yeni bir akademik içerik hazırlayabilecek kabiliyete sahip oldum.

Şu an çalıştığım iş dolayısıyla akademik yazılar da yazmamız gerekebiliyor. Bu yüzden çok kıymetli bir deneyim oldu benim için."

Öğrencimiz Vasfiye ARSLAN'ın paylaştığı anısı Enformatik Bölümü'nün öğrencileriyle b,rlikte katıldığı bilimsel ve sosyal etkinliklere bir örnektir.

"2008 yılında yüksek lisans ile başlayan İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü yolculuğum bugün Bölümün doktora öğrencisi olarak halen devam ediyor. Bu 15 yılda bölümümle bağım hiç kopmadığı gibi güçlenerek de devam ediyor. Öğrenciliğim sırasında en başta bir kısmı ile hala görüştüğüm güzel arkadaşlıklar kazandım ve kıymetli hocalarımızı tanıdım. Aldığım dersler bana farklı bakış açıları kazandırdı. O dönemlerde Türkiye'de henüz yeni yeni yaygınlaşmaya başlayan uzaktan öğrenme alanındaki E-Öğrenme dersini almam ufkumun genişlemesine ve yüksek lisans tezimi de bu alanda seçmeme sebep olmuştur.

Yüksek lisans öğrencilik hayatımda ve doktora öğrenciliğimde çok kez ulusal ve uluslararası konferans ve kongrelere, çalıştaylara katılma şansım oldu. Sanıyorum ki bende en çok iz bırakan anılar hocalarımız ve arkadaşlarımızla birlikte katıldığımız çeşitli akademik ve sosyal etkinlik ve ziyaretlerden kalanlardır. Bunlardan biri, yüksek lisans öğrencisi iken 2009 yılında hep birlikte otobüs yolculuğu yaparak, Ankara'da düzenlenen Türkiye Bilişim Kurultayı'na katılmamızdır. Her Ankara'ya gidişimizde olduğu gibi o zaman da Atatürk'ü Anıtkabir'deki huzurunda ziyaret etmiştik. Bir diğeri, 10-14 Mayıs 2010 tarihlerinde İstanbul'da yapılan ve Bölümümüz öncülüğünde düzenlenen 3. Future Learning Konferansı idi. Ziyaretlere dair bir anım ise, Florya'da bulunan Türk Anneler Derneği Florya Zihinsel Engelliler Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'nde bulunmak olmuştur. Bu ziyarette o merkezde eğitim alan kardeşlerimizin hayata daha iyi tutunmaları için çaba gösteren, özveri ile çalışan merkez çalışanları beni çok etkilemişti.

2022 yılında bu kez bir doktora öğrencisi olarak, Future Learning Konferanslarının 9.'suna katılmak için Ankara'da iken 10 Kasım'da Anıtkabir'de yine Ata'mızın huzurundaydık. Ayrıca, son birkaç yıl içinde Arjantin, Polonya, Litvanya, Yunanistan, Bulgaristan ve Romanya'da çeşitli konferans ve kongrelere katılarak dünya çapında değerli akademisyenlerle de tanışma fırsatına sahip olmak benim için paha biçilemez güzel deneyimlerdendir.

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü uzun yıllardır hayatımın bir parçası olarak devam ediyor. Enformatik Bölümü hocaları, idari çalışanları ve öğrencileri ile öyle bir aile ki, hiç şüphesiz bu aileyi bir arada tutan en büyük pay Bölüm Başkanımız Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN'in ve kendisinin vizyonu ile hareket eden tüm Bölüm elemanlarınındır. Bu aileden biri olmak benim için kelimelerle ifade edemeyeceğim kadar çok değerli. Bölümümüzün güzel bağlarının genişleyerek uzun yıllar devam etmesini diliyorum.

Enformatik Bölümü ile tanışmamda ve bir parçası olmamda katkısı olan ve bana emekleri geçen herkese çok teşekkür eder ve minnettarlığımı belirtmek isterim."

Enformatik Bölümü uluslararası öğrencilerinden Alaa SAHRAOUI hem eğitim dili Türkçe olan bölümümüzde yaşadığı tecrübeleri hem de Covid sürecini şöyle ifade etmektedir;

"Her zaman bilimsel araştırmanın bir hayranı oldum ve her zaman uluslararası bir topluluğun bir parçası olmak istedim. İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü'nde yüksek lisans yaparak, yüksek nitelikli akademik kadronun yardımıyla bilimsel ve profesyonel dünya hakkında daha geniş bir perspektif kazanmama yardımcı oldu.

Bölümde akademik yolculuğuma başladığımda Türkçe c1 seviyesindeydim ama buna rağmen dersleri takip etmek çok zordu ama yolculuğumun sonunda bu engeli aşabildim ve anladım ki sağlıklı çalışma ortamı, sıkı çalışma ve sabır ile tüm engellerin üstesinden gelinebilir.

Yaşanan tüm olayları unutulmaz bir bölüm olarak görüyorum. Covid 19 dönemi gibi yaşadığımız eşsiz çalışma koşulları ve bölümümüzün öğrencilerden yana geliştirdiği yaratıcı ve özgün yaklaşımlar bu bölümü unutulmaz kıldı.

Tez aşamam, projenin tanımından bitişine kadar başlı başına eşsiz bir maceraydı. Araştırma projemi yapmak için yurt dışına gittim ve mesleki ve bilim dünyasını daha fazla deneyimleme ve görme şansı buldum ve bunun sayesinde daha iyi bir profesyonel ağ geliştirebildim. Bu aşamada danışmanımım desteği hiç durmadı ve bu başarıları yaşamamı sağladı."

İranlı öğrencimiz Fernaz ZEİDİ, Enformatik Bölümü eğitimini uluslararası öğrenci olarak deneyimleyen, pandemi koşullarında farklı bir ülkede olağandışı koşullar altında eğitimine devam etmeyi sürdüren ve bölümdeki uluslararası bilim insanlarıyla çalışmaya teşvik edilerek Almanya'ya uzanan yolculuğunu şöyle anlatıyor;

"Türkiye Bursları için başvurma kararı, hayatımı yeni bir yöne doğru ilerletti. Kaydolurken Türkiye'nin önde gelen üniversiteleri arasında İstanbul Üniversitesi'ndeki Enformatik Bölümü dikkatimi çekti. Enformatik grubunun web sitesindeki bilgiler ve kaynaklar, Enformatik Fakültesi'nde son derece güçlü ve akademik açıdan zengin bir ekibin olduğunu açıkça gösterdi. Bu nedenle, İstanbul Üniversitesi Enformatik bölümünü ilk tercih olarak seçtim.

İlk aşama olan kabul sürecini başarıyla tamamladım ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın desteğiyle 2018 yılında İran'ın Isfahan şehrinden İstanbul'a gelerek akademik serüvenime başladım. Üniversitedeki ilk günüm unutulmazdı. Emre Hocam'ın "İnsan-Bilgisayar Etkileşimi" dersiyle başladı. Altı aylık Türkçe derslerine katılmama rağmen, sadece "merhaba", "anladınız mı?" ve "haftaya görüşmek üzere" gibi ifadeleri anlayabiliyordum. Akademik Türkçe ve teknik terimler benim için son derece zorlayıcıydı. O gün umut dolu hayallerim kısa sürede kabusa dönüştü. "Bir kelime bile anlamadığım bir dersi

nasıl geçebilirim?" diye düşünüyordum. Endişeli bir şekilde uluslararası öğrencilerle birlikte Profesör Sevinç'in yanına gittik. Bize nazik bir gülümsemeyle baktı ve "Endişelenmeyin, durumunuzu anlıyoruz" dedi.

O günden itibaren, ders öncesi hocalarımız her ders için slayt ve notlar paylaşarak teknik Türkçe kelime dağarcığımızın gelişmesine yardımcı oldular ve derslerin anlaşılmasını kolaylaştırdılar. Ayrıca, hocalar, Türkçe teknik terimlerin yanı sıra İngilizce çevirilerine de yer verdiler. Sınavlarda sözlük kullanmamıza izin verilirken, Türkçe olarak ifade edemediğimiz metni İngilizce olarak sunmamıza izin veriliyordu.

Ayrıca, COVID-19 pandemisinin zorlu zamanlarında, yabancı öğrenciler ülkelerine dönemediğinde, Sevinç Hocam ve Çiğdem Hocam ihtiyaçlarımızı belirleyerek çevrimiçi oturumlar düzenlediler. Direkt olarak profesörlerle iletişim kurabildiğimiz bir WhatsApp grubumuz vardı. Sevinç Hoca'mın her gün bize "Nasılsınız, çocuklar?" diye sorması, bize ilgili bir anne gibi davrandığı hissini uyandırıyordu. Enformatik grubundan, özellikle Sevinç Hocam ve Çiğdem Hoca'mın sevgisi, bu anıları unutulmaz kıldı.

Yeterlilik sınavlarında da sözlük kullanmamıza izin verildi. Bu durum, soruları anlamamıza çok yardımcı oldu ve düşüncelerimizi etkili bir şekilde ifade etmemize yardımcı oldu. Yeterlilik sınavından sonra, Profesör Çiğdem'in teşviki ve pozitif enerjisiyle, "Improving The Performance of NLP Tasks in Legal Tech" konusunu tez konusu olarak seçtik. Bu konu seçimi, akademik yaşamımı önemli ölçüde etkiledi. Tez ilerledikçe, altı aylık bir araştırma için Almanya'ya gitme fırsatı doğdu ve aynı süreçte bir doktora sonrası projesi üzerinde çalışma daveti geldi. Bu durum benim için "Doktora tezimi bitirmeden nasıl bir doktora sonrası projesine başlayabilirim?" şeklinde bir soru işareti oluşturdu. Her zamanki gibi, Çiğdem Hocam ve Enformatik grubunun desteği, doktora tez araştırmama devam ederken başka bir projeye başlamama izin verdi.

Bugün (8 Kasım 2023), Almanya'dan bu satırları yazıyor ve son doktora tezi savunmamı bekliyorum. Beş yıl önce İstanbul Üniversitesi ve Enformatik bölümünü seçmemin hayatımda yaratacağı değişimleri hayal bile edemezdim. Enformatik grubu, özellikle Sevinç Hocam ve danışmanım Çiğdem Hoca'mın desteği olmadan bu zorlu yolu geçmek mümkün olmazdı. Bu hocaların sevgisini ve desteğini daima hatırlayacağım. Onları sadece hocalar olarak değil hem akademik hem de kişisel hayatımda destekçiler olarak göreceğim. Onların nezaketini ve desteğini asla unutmayacağım."

"1934 yılında bir kez daha Anzak annelerine hitap eden Atatürk, tüm dünyada zihinlere kazınan o sözleri söyler:

«Sizler, Mehmetçikler ile yan yana, koyun koyunasınız. Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar! Gözyaşlarınızı dindiriniz. Evlatlarınız, bizim bağrımızdadır."

M. Kemal ATATÜRK

Paolo Cuelho'nun "gemi limanda güvendedir fakat geminin amacı bu değildir" sözü Enformatik Bölümünde öğrencilerle bölüm öğretim elemanları ve idari personelin arasında kurulan iletişimi en güzel özetleyen cümledir. Enformatik Bölümünde eğitim gören birçok öğrenci lisansüstü eğitimiyle iş hayatını birlikte sürdürdüğü için zaman zaman zorluklar yaşamaktadır. Ama bu konuda deneyimli ve kapsayıcı kadro onları güvenli oldukları limanda dinlendirip fırtınalarla boğuşacağı denizlere gönderme tecrübesine sahiptir. Öğrencilerimizden Yeşim ATASOY da bu süreçlerden geçen, yılmayarak yoluna devam eden ve şimdi sağlık alanında lider veri bilimci olarak kariyerine devam etmektedir. Yaşadığı bu süreci şöyle özetlemektedir;

"Sağlık sektöründe çalışırken, hasta kayıtlarının yönetimi ve veri analizinde karşılaştığım zorluklar, enformatik alanında uzmanlaşmanın önemini kavramama yol açtı. Manuel işlemlerin zaman alıcılığı ve hata oranının yüksekliği, veri yönetimi ve analitik süreçlerin otomasyonu için bir ihtiyaç olduğunu gösteriyordu. Bu gereksinim, beni veri bilimine ve sağlık enformatiğine yönlendirdi ve bu alanlarda yüksek lisans ve doktora yapma kararı almamı sağladı. Bu eğitim sürecinde edineceğim bilgi ve becerilerle, çeşitli sektöründeki veri yönetimi süreçlerini iyileştirerek hem hizmeti sunanların hem de kullananların yaşam kalitesini artırmayı hedefliyorum.

Yüksek lisansım sırasında aldığım veri madenciliği dersi, kariyer yolculuğumda beklenmedik ama belirleyici bir döneme işaret ediyor. O döneme kadar, veri analizi ve modelleme konusunda sınırlı bir bilgiye sahiptim. Ancak bu ders, verilerin derinliklerinde yatan bilgileri keşfetme ve bunları anlamlı hikayelere dönüştürme potansiyelini göstermiş oldu bana. Derste öğrendiğim temel kavramlar ve uygulamalı projeler, beni verilerin gücü ve potansiyeli konusunda hem heyecanlandırdı hem de ilham verdi. Veri setlerini analiz ederken, basit sayı ve istatistiklerin ötesinde, davranışsal eğilimler, ekonomik tahminler ve sosyal dinamikler hakkında derinlemesine bilgiler edinmeye başladım. Bu süreç, verinin sadece sayılar olmadığını, aynı zamanda hikayeler, trendler ve stratejiler olduğunu anlamama yardımcı oldu. Araştırmalarımı daha etkili bir şekilde yönlendirmeme ve akademik tezimi daha zengin bir içerikle geliştirmeme olanak tanıdı. Ayrıca, bu ders sayesinde veri bilimi ve analitiği alanında

derinlemesine bir ilgi geliştirdim. Bu ilgi, doktora sonrası kariyerime yön verdi ve beni bugün bulunduğum, veri odaklı strateji ve analiz pozisyonuna taşıdı.

Şu anda, bir teknoloji şirketinde lider veri bilimci olarak çalışıyorum ve burada, iş kararlarına yön veren veri tabanlı stratejiler geliştiriyorum. Veri madenciliği dersi olmasaydı, bugün bulunduğum konuma ulaşmam muhtemelen çok daha farklı bir yol izleyecekti. Bu ders, sadece akademik bir başarı değil, aynı zamanda kişisel ve profesyonel bir dönüşüm noktası oldu benim için.

Bölümde asla unutamadığım olayı, doktora yeterlilik sınavını geçtikten sonra tez aşamasında yaşadım. Bu, benim için hem zorlu hem de dönüştürücü bir deneyimdi. O dönemde, sürekli artan baskı ve beklentiler karşısında kendimi aşırı derecede stresli ve yorgun hissediyordum. Bazı olumsuz yaşam deneyimleri ve sağlık sorunlarımın aynı döneme denk geldiği bir dönem geçiriyordum. Bu olay motivasyonumu düşürmüş ve kendimi çıkmazda hissetmeme neden olmuştu. Neredeyse tüm çabalarımı bırakma noktasına gelmiştim. Bu zorlu süreçte, danışman hocam Çiğdem Erol'un özverili ve anlayışlı yaklaşımı tüm bakış açımı değiştirdi. Kendisi, tezimi bırakma düşüncesine kapıldığım bir anda, bana sadece akademik bir rehber değil, aynı zamanda kişisel bir destek kaynağı oldu. Bana değerli tavsiyelerde bulundu, araştırmamın önemini ve etkisini yeniden gözden geçirmemi sağladı ve zor zamanlarımda moral verdi.

Bugün geriye baktığımda, o dönemde yaşadığım zorlukların beni sadece daha iyi bir araştırmacı yapmakla kalmayıp, aynı zamanda kişisel olarak da daha güçlü ve kararlı bir birey haline getirdiğini görüyorum. Danışman hocamın desteği olmasaydı, doktora tezimi tamamlamak ve akademik kariyerimde ilerlemek konusunda olumlu bir karar alamazdım. Bu nedenle, tez aşamasında yaşadığım bu dönem ve danışman hocamın etkisi, bölümdeki en unutulmaz ve dönüştürücü deneyimim olarak hafızamda yer alıyor.

Sonuç olarak, yüksek lisans ve doktora eğitimim sırasında kazandığım bilgi, beceri ve deneyimler hem mesleki hem de kişisel hayatımda önemli bir yere sahip. Bu süreç, beni sadece akademik açıdan donanımlı bir insan değil, aynı zamanda zorluklarla başa çıkabilen, esnek ve kararlı bir birey olarak şekillendirdi. Her iki alanda da sağlamış olduğum bu gelişmeler, bugün bulunduğum konuma ulaşmamda kilit rol oynadı."

Öğrencimiz Ömer EVİN'in çalışma koşullarıyla birlikte Enformatik Bölümündeki eğitiminde yaşadıkları ise şöyle;

"Çalıştığım kurumda genel olarak birçok operasyonel faaliyetin halen eski usul yöntem ve programlarda hazırlanması, depolanması ve iletilmesi güncel olarak kurumumda sürekli ele alınmaktadır. Ayrıca sadece çalıştığım kurumda değil genel olarak tüm sektörlerde bilginin değeri ve kullanımı ile ilgili önemin artması nedeniyle Enformatik bölümüne yöneldim.

Bölümde yüksek lisans yaparken elbette akademik anlamda çok fazla kazanımım oldu. Ancak Enformatik bölümü özelinde beni en çok etkileyen husus, ilk girdiğiniz andan itibaren hep sıcak bir aile ortamının olması ve başta gemi inşa mühendisi olarak ben dahil olmak üzere öğrencilerin, hatta akademik kadromuzun birçok farklı alandan ve disiplinden bu bölümde bir araya gelmiş olmasıdır. Bu bölümün bir parçası olmak benim açımdan merak ettiğim ve ilgi duyduğum ancak tereddüt ettiğim birçok alanda bana cesaret vermiştir.

Öğrenim sürem boyunca, ki zorlu ve uzun bir süreçti, Doç. Dr. Çiğdem Erol hocam her zaman bana güvenip destek olmuştur. Özellikle tez aşamasında artık devam edemeyeceğimi düşündüğüm noktada bir de üzerine enstitüden aranıp çok az zamanım kaldığı hatırlatıldığında kesin olarak bırakmaya karar vermiştim ve enstitüye bildirmiştim. Aynı gün değerli hocam arayarak bana inandığını söylemiş ve beni cesaretlendirmiştir. Benim için bitti dediğim noktada tekrar başlayıp mezun olabilmek gerçekten ömrüm boyunca unutamayacağım bir olaydır.

Eğitimim süresince bilgi olarak birçok kazanımım oldu. Tez konum bile özellikle disiplinler arası bir alanda olması nedeniyle bana çok katkıda bulundu. Tabi ki her çabanın sonucunda başarı elde edilemiyor hayatta, ben bu anlamda bana inanan ve cesaretlendiren hocalarımla beraber olduğum için şanslıydım. Ancak şu muhakkak ki başarının gelebilmesi için önce kendine inanmalı insan. Artık günlük iş hayatımda içinde bulunduğum yoğun durumlarda bile tez periyodunu düşünerek motive olabiliyorum. Klişedir ancak gerçekliği yadsınamaz, öğrenim hayatının bizlere kazandırdığı en önemli husus bilgiden ziyade farklı bakış açıları kazanabilmektir. Enformatik bölümü de bu anlamda bana birçok bakış açısı kazandırmıştır. "

Enformatik Bölümünde eğitimine başladıktan sonra gelişen bilgi birikiminin, ilgi duyduğu sanat alanıyla, makine öğrenme yöntemlerini birleştirmesini sağladığı Dilara Zeynep GÜRER'in yolculuğu şöyle;

"Enformatik bölümü programında bulundurduğu güncel teknolojilerin kullanıldığı yapay zeka ve veri bilimi gibi alanlarında derslerin olması bu alanı tercih etmemde önemli oldu. Bu alanlar hızla gelişmekte ve her gün çok farklı yenilikler gerçekleşmekte. Bu dinamik alanın bir parçası olmak istedim.

Yüksek lisans derslerim sırasında bir bir proje üzerinde çalışırken, yapay zekanın uygulama alanlarının ne kadar geniş olabileceğini ve birçok farklı disiplinle entegre edilebileceğini fark ettim. Bu deneyim beni, yapay zeka ile ilgi duyduğum konuları bir araya getirerek projeler üretmeye yönlendirdi. Günlük yaşamımda da sorunları nasıl daha iyi çözebileceğimi düşünmeye başladım. Bu düşünsel dönüşüm, tez konumu belirlerken ilgi ve tutkuyla çalışabileceğim bir alanı seçmemi sağladı.

Sevgili tez danışmanım Dr. Öğrt. Üyesi İnci Zaim Gökbay ile tez konumu belirleme amacıyla görüştüğümüz gün benim için unutulmaz bir gündü. İlgi duyduğum yapay zeka ve sanat alanlarını birleştirerek çalışmalar yapacak olmak beni çok heyecanlandırmıştı. Bu görüşme, tez çalışmamın başlangıcıydı ve benim için unutulmayacak bir anı olarak kaldı.

Yüksek lisans eğitimi, beni daha iyi bir problem çözücü ve araştırmacı haline getirdi. Veri analizi, yapay zeka, ve veri tabanı tasarımı gibi teknolojilerde derin bilgi sahibi oldum. Kişisel olarak, bu eğitim süreci, sabır, azim ve öz disiplin konularında olgunlaşmama yardımcı oldu. Ayrıca, çok çeşitli insanlarla çalışarak iletişim becerilerimi geliştirdim."

Enformatik Bölümü'nün diğer illerden gelen öğrencilerinden biri olan Cemal AKTÜRK enformatik Bölümüne ve bölümündeki yolculuğuna ilişkin anısını şöyle paylaşmıştır;

"Lisans eğitimimi Mersin Üniversitesi'nde (Bilgisayar Mühendisliği) tamamladıktan sonra Gaziantep'te özel bir kurumda iki yıl boyunca yazılım geliştirme ve bilgi işlem sorumlusu olarak görev yaptım. Daha sonra Harran Üniversitesi'ne mühendis olarak atanmıştım. Yaklaşık 10 ay burada görev yaptım ve Kilis 7 Aralık Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Bölümünde öğretim görevlisi kadrosu ilanını görünce doğup büyüdüğüm şehre hem de hayalimdeki işle geri dönme fırsatı olabilir diye başvurumu yaptım ve kazandım. Artık akademik hayatım da başlamış oldu ve Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Enformatik Anabilim dalında yüksek lisansımı tamamladım. Süreç doktoraya gelince kendimce şöyle bir çıkarımda bulundum. Lisans ve yüksek lisansımı zaten taşra üniversitelerinde yaptım, doktoramı büyük ve köklü bir üniversitede alanında söz sahibi olan hocalarımdan bilgi, tecrübe ve yenilikçi bakış açılarını kazanabileceğim bir bölümde yapmam gerek dedim. Çünkü akademide lisans mezuniyetinizden çok doktoranız ile anılırsınız gibi bir anlayış söz konusudur. Artık mesafeler bu anlayışla bir sınır olarak ortadan kalkmıştı. Yapmak istediğim doktora ile disiplinler arası çalışmayı arzuluyordum. Fabrika ortamında üretim süreçlerini görüp kurumsal sistemlerde bu süreçlerin yürütülmesi için yazılım geliştirmenin somut iş hayatına katkılarını benimsedikten sonra sadece teorik derslerden oluşan bir doktora sürecine girmek istemedim. Bu amaçla yaptığım araştırmalar en doğru adresin İstanbul Üniversitesi Enformatik Anabilim dalı olduğunu or-

taya koydu. Bölüme 2014 yılında doktora öğrencisi olarak kayıt yaptırdıktan sonra bölüm tanıtımı ve alınacak derslerin konuşulması için yapılan toplantıda tüm dönem arkadaşlarım ve bölüm hocalarım uzaktan geleceğim için derslerin mümkün olduğunca aynı günde programlanması konusunda güzel bir dayanışma gösterdiler ve ilk dönem derslerimizin çoğu Cuma günü olarak belirlendi. Kilis'ten Gaziantep Havalimanı aracılığıyla İstanbul'a yapacağım haftalık seferler de böylelikle başlamış oldu.

Uçak bilet fiyatlarının bir kamu çalışanı olarak bütçemi zorlamaması adına dönem sonuna kadar her haftanın gidiş dönüş biletlerini oturarak bir seferde satın almıştım. Tüm uçak seferlerini tarihleri PNR numaraları, gidiş dönüş havalimanlarına göre bir Excel dosyasına kaydettim. Sonraki haftalarda herhangi bir karmaşaya neden olmaması ve PNR numaralarının karışmaması adına yolculuklarımız sistematik olarak kayıtlı olmalıydı J

Cuma günleri sabah 06.45 seferiyle Gaziantep'ten İstanbul Atatürk Havalimanına yapacağım uçuşlar öncesinde 04.30 gibi uyanıp Kilis'ten yola çıkardım. Yolculuğumun olacağı geceler heyecandan hiç uyuyamazdım. Bazı geceler neredeyse saat 02:00 sularında uykuya dalmanın ve zorla uyanmanın vermiş olduğu uykuyu üzerimden atarak ayılabilmek oldukça zor olmuştur. Çünkü havalimanına kadar 50 km boyunca araç kullanacağımdan sürüş güvenliğini de düşünmek durumundaydım. 08.30 sularında genelde uçak Atatürk Havalimanına iniş yapardı. Uçak indikten sonra hızlıca metroya gider ve Vezneciler durağına varıncaya kadar yarı uyku modunda dinlenirdim. Gün içerisinde derslere girip sonra tekrar havalimanına gidişte ise çok yorgun olurdum. Hatta dönüş uçuşlarını genellikle uykuda geçirirdim. Evime dönüşüm uçak saatine göre genelde 23:00'ü bulurdu. Bazen zaman karmaşası yaşardım; sabah evdeydim günün neredeyse tamamında İstanbul'daydım ve gece yine evdeyim.

Tüm bu yorgunluklara ve koşuşturmalara öylesine değerdi ki Enformatik bölümünde her biri birbirinden değerli hocalarımdan ders almak, onların anlattığı örnek olaylardan tecrübe kazanmanın kıymeti paha biçilemezdi. Başta bölüm başkanımız Sayın Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN hocam olmak üzere, Prof. Dr. Alp BARAY, Prof. Dr. Sıddık B. YARMAN, Prof. Dr. Alper CİHAN hocalarımdan çok şey öğrendik. Dersleri sadece iki hafta aksattım. Kar yağışı nedeniyle iki kez uçuşum iptal oldu ve hocalarıma bilgi vererek gitmemiştim. Onlar da çok anlayışla karşılamışlardı. Hatta bir gün bölümdeki sabah ilk derse Anadolu yakasından gelen ve trafikten dolayı geç kalan bir arkadaşıma hocamız beni örnek göstererek şakayla karışık bir uyarıda bulunmuştu. "Arkadaşınız 1200 km uzaktan geliyor ve derse zamanında geliyor siz karşıdan gecikiyorsunuz" demişti ve gülmüştü. Yolculuklar bu sürecin en yorucu, stresli ve maliyetli kısmıydı ancak Enformatik bölümünde yaptığım doktorada çok kalıcı arkadaşlıklar ve dostluklar da kazandım. Başta benimle aynı odada çalışan Doç. Dr. Tarık TALAN arkada-

şım da benim ikinci ders dönemimde bölümümüzde doktorayı kazandı ve bir ders dönemince beraber gidip geldik, derslere birlikte katıldık. Doç. Dr. Ceren ÇUBUKÇU arkadaşımla aynı dönemde öğrenim gördük. Doç. Dr. Emrah Aydemir arkadaşım ise benden bir dönem öndeydi ve ortak aldığımız ders döneminde tanıştık. Üç arkadaşımla gerek doktora sürecinde gerek doktora sonrasındaki çalışmalarımızda sürekli yardımlaşarak, gerektiğinde fikir alışverişinde bulunarak, ortak akademik yayınlar yaparak birlikte yol aldık. Diğer dönem arkadaşlarım olan Dr. Mehmet ELİBOL ve Dr. Harun AKSAYA ile de güzel paylaşımlarımız ve anılarımız oldu, isimlerini anmamam haksızlık olurdu.

Akademik hayatımdaki emek ve katkılarından dolayı başta danışman hocam Sayın Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN olmak üzere tüm bölüm hocalarımıza teşekkür ederim. Ayrıca bu süreçte gerek olduğu her zaman birbirimizden destek gördüğümüz Tarık, Ceren ve Emrah arkadaşlarıma da hayatlarında başarılar dilerim."

Halit IRMAK'ın Enformatik yolcuğuna yönelik yolculuğu ise şöyle;

"Yaşadığımız coğrafyanın çeşitli zorlukları olsa da orayı bizim için vazgeçilmez kılan önemli nedenlerden birisi de sevdiklerimizin ve ailemizin yakınında olmamızdır. Acımızı, mutluluğunuzu ve daha başka bir sürü benzer duygumuzu paylaşabileceğimiz birilerinin olması bizi orada yaşamaya motive eden önemli nedenlerdir aslında. İstanbul'a giderken ve Enformatik Bölümüne kabul aldıktan sonraki edindiğim en güzel duygulardan birisi de içten içe bir aile sıcaklığını ve bilimsel doygunluğu yaşıyor olmamdı.

Belki de bu yüzden Mardin'den İstanbul'a her hafta hiç aksatmadan derslere katıldım. Benim için bölümün en önemli katkılarından birisi, bölümde uluslararası öğrencilerimizin olması ve zaman zaman alanında uzman akademik ve sektörden bireylerin derslere misafir olarak katılımı ile bilgiyi paylaşıyor olmaktı. Verinin bilgiye, bilginin de bilgeliğe evrildiği sürecin anlamını, önemini ve farkındalığını edindiğimiz bir eğitim öğretim sürecimiz oldu.

Enformatik ailesinin bir bireyi olmaktan büyük gurur duyarken, bu gururu yaşamamda bana büyük emeği olan tüm enformatik hocalarıma teşekkürlerimi sunuyorum."

Öğrencimiz Feridun ÖZÇAKIR'ın anısında da paylaştığı gibi bazen hayaller ve hayatlar kesişir, karar verilir ve Enformatik Bölümü yolculuğu 39 yaşında başlar ve 45 yaşında biter..

"2010 yılında kayıtlanıp 2016 yılında Doktor ünvanı ile Enformatik Doktora programından mezun oldum (girdiğimde 39, mezun olduğumda 45 yaşındaydım). O dönem uzun bir süre (yaklaşık 16 yıl) sektörde Bilgi Sistem Yöneticiliği yaptıktan sonra akademi tarafında kariyerime devam etme kararı verdiğim bir dönemin başlangıç aşamasıydı. Hem Öğretim

Görevlisi olarak haftada 18 saat kendi üniversitemde bilişim ve yazılım ağırlıklı farklı dersler veriyor, hem de bir taraftan doktoradaki ders sürecimi uzatmadan iki dönemde bitirmek çabası içindeydim. Kendi üniversitemde eğitim-öğretim yılı İstanbul Üniversitesi'ne göre daha erken başladığından verdiğim derslere ait gün ve saatler Enformatik bölümündeki haftalık ders programının açıklanmasından öncesinde kesinleşmiş oluyordu. Bu neden ile her boş gün ve saat aralığıma bir doktora dersini alma çabasındaydım. 2010 yılı Güz döneminde değerli hocam Prof.Dr. Bekir Sıddık Binboğa YARMAN "Stokastik Süreçler ve Olasılık" dersini veriyordu. Kendi o dönem hem Işık Üniversitesi'nin Mütevelli Heyet Başkanlığı, hem de İstanbul Üniversitesi BAP Koordinatörlüğü, hem de Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölüm Başkanlığı görevlerini yerine getiriyordu. Ayrıca hem Mühendislik Fakültesi'nde derse giriyor, hem de bir veya iki haftada bir Çin'de bir üniversiteye Mikro Dalga dersi vermeye gidiyordu. Hoca ile dersimizi Işık Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı odasında veya Mütevelli Toplantı Salonu'nda her hafta gerçekleştiriyorduk. Ders Salı günü sabahtan saat 10.00'da başlıyordu, saat 12.30 civarı bitiyordu. Oradan Metro ile Taksim, Taksim'den Füniküler ile Kabataş, Kabataş'dan Tramvay ile Beyazıt'a geçip saat 14.00 deki çok değerli hocam Prof.Dr. Sevinç GÜLSEÇEN'in "Sistem Analizi" dersine yetişmeye çalışıyordum (o dönem Metro Taksim'e kadar çalışıyordu, Yenikapı'ya bağlantı yapılmamıştı, bu yolculuğum bazen 1,5 saat, bazen 2 saati buluyordu). Anadolu yakasında Bostancı tarafında ikamet eden biri olarak doktora derslerimin tamamına katıldım, hatırladığım kadarı ile hiç devamsızlığım olmadı (Marmaray'ın olmadığı, sadece vapur, köprü veya Metrobüs ile seyahat imkanı olan bir zaman diliminde). Sıddık Hoca derse zamanında başlar, olasılık kavramının hayattaki her alanla olan birebir ilişkisini ve hayatın olasılıksal işleyişini keyifle bize stokastik süreç bakışı ile anlatırdı. Toplamda her hafta iki ders yapardı, ara olarak 10 veya 15 dakikalık ara verirdi. Ders arasında ise kendi bilgisayarında bize anlattığı sunumu minimize eder, arka planda duran, bir akademik dergiye yayın olarak göndereceği akademik makale metnini açar ve makale çalışmasını tamamlamaya çalışırdı. Akabinde Bahar yarıyılında da kendisinden "Yöneticiler için Karar Verme Yöntemleri" dersini bu sefer İstanbul Üniversitesi tarihi ana kampüsündeki BAP Koordinatörlüğü ofisinde aldım. O ders esnasında da hoca aktif bir şekilde dersi bize aktarırken önüne gelen BAP projelerini o esnada okuyup, onlar ile ilgili onayları verir veya eksiklikleri belirlerdi. Yıllar önce Profesörlük ünvanını almış biri olarak hâlâ akademik dünyaya her fırsatta katkı sağlamak amacı ile yayın yapma çabası, o kadar idari görevine rağmen her görevini hakkı ile yerine getirme çabası, azmi ve kudreti takdir edilecek bir mesleki yaklaşımdı. Bu değerli hocalarımız iyi ki varlar, iyi ki bu hocalarımızın öğrencisi olmuşuz. Umarım her birimiz Enformatik ailesinin bu değerli varlıkları olan kıymetli hocalarımızdan yaşama dair, ülkemize dair, dünyaya dair, geleceğe dair aldığımız değeri ölçülemez bilgi ve

birikimi, bizlerde gelecek nesillere hakkı ile daha da artırarak aktarabiliriz. Bizi eğitmek için verdikleri emeklerine karşı bizlerinde görevi bizden sonraki geleceğimiz olan nesillere bu öğretileri aktarmaktır. İnşallah bu görevi hakkı ile yerine getiririz. İyi ki İstanbul Üniversitesi Enformatik ile yolum kesişmiş, iyi ki bu kıymetli Enformatik ailesinin bireyleri ile bir arada bulunmuşum, nice yeni yılların olsun İstanbul Üniversitesi Enformatik..''

Durmuş KOÇ Enformatik Bölümü deneyimini şöyle paylaşmıştır;

''Bu satırları, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Enformatik doktora programının 20. yılı anısına bir katkı olarak yazıyorum. 2018 yılında bu aileye katıldığım günden itibaren geçen dört yıl hem akademik bir serüven hem de unutulmaz anılarla dolu bir yolculuk oldu.

Doktora programına başladığım ilk gün, kendimi buradaki sıcak ve samimi atmosfer içinde hemen evimde hissettim. Makine Öğrenmesi, İnsan Bilgisayar Etkileşimi, İnovasyon Teknolojileri, Proje Yönetimi, Yönetim Bilişim Sistemleri gibi çeşitli derslerle donatılmış bir müfredat, bilgi açısından doyurucu bir deneyim sunarken, bu alandaki uzman ve hevesli akademisyenlerle bir araya gelmek, öğrenim sürecimi daha da zenginleştirdi.

Doktora tezim, video oyunlarında çok modlu biyosinyal işleme üzerineydi. Bu konudaki araştırmalarım sırasında hem teknik becerilerimi geliştirdim hem de disiplinler arası bir bakış açısı kazandım. Tez savunması, uzun ve bazen zorlu bir sürecin ardından geldi ancak bu süreçte edindiğim bilgiler ve yaşadığım deneyimler kişisel ve profesyonel gelişimime katkıda bulundu.

Enstitüde geçirdiğim zaman boyunca sadece akademik değil aynı zamanda sosyal birçok etkinlik ve konferansa katılma fırsatım oldu. Bu etkinlikler hem meslektaşlarım hem de hocalarım ile daha yakın bir ilişki kurmama yardımcı oldu. Bu ilişkiler sadece akademik değil aynı zamanda dostluklar ve iş birlikleri olarak da pekişti.

İstanbul Üniversitesi Enformatik doktora programının 20. yılını anmak sadece bir mezun olarak değil aynı zamanda bir aile ferdi olarak gurur duymamı sağlamaktadır. Enformatik Doktora Programı'nın 20. yılını kutlarken burada geçirdiğim zamanı ve kazandığım deneyimleri düşünüyorum. Bu program beni sadece bir bilim insanı olarak değil aynı zamanda böyle büyük bir ailenin ferdi olarak da geliştirdi. Bu yılların bana kattığı bilgi, deneyim ve dostluklarla dolu bir dönemi geride bırakıyorum. Ancak bu ailede kazandığım değerleri ve bağları her zaman hatırlayacağım.

Teşekkürler İstanbul Üniversitesi Enformatik Ailesi, hep birlikte geçirdiğimiz bu dört yıl benim için unutulmaz bir hazine oldu."

Cem TURAN Enformatik Bölümünün hayatına kattığı süreci bizimle şöyle paylaşmaktadır.

"Doğal ve yapay olmak üzere iki tür sistemin bileşkesi olan bir düzen haline geldi, günümüzde hayat. İnsanlığın yaratılmış dünyaya ilk gözünü açtığı zamanlarda tamamı doğal sistemlerden örülü olan yaşam çevresi, o andan itibaren her geçen gün yapay sistemler lehine konsantrasyon oranını güncelliyor. Bunun farkına vardığım gündedir, enformatiğe ilk adımım. Teknik edimlerin, bilişim alanında masa başında ve ütopik çerçevede geçen bir teknik yaşamın, tek başına gerçek anlamda bir mühendislik olmadığı; asıl mühendisliğin doğal olanı anlamak, ondan ilham almak ve ona rağmen değil; onun için teknolojiler tasarlamak olduğu fikriyle başladım, enformatik yolculuğuma. Öyle ya, yaratmak yani yoktan var kılmak, insana kapalı

bir meziyet olduğuna göre sanat ve bilim araçları ile insanın üretebileceği, doğal dünya kitabından okuyabildiklerinden esinlenip bakmak yerine görebilmek becerisiyle yapabileceği, özgün taklitler ve modellerden ibaret olmalıydı.

Devlet Tiyatrolarının üst düzey bir yöneticisinin, uzun yıllar önce katıldığım bir söyleşisinde; neden daha çok yabancı oyunlara yer verildiği yönündeki eleştirileri karşılayan yanıt, yıllardır zihnime kayıtlı şekilde dururken; enformatiğin neden bu çağın vazgeçilmezi olduğunu vurguluyor gibiydi: "...Batı'yı teknik anlamda daha ileri ve tercih nedeni kılan, dehaları değil; bireysellikten uzaklaşıp biz gözlüğü ile bakabilmeleri, organize eserler üretebilmeleridir. Biz kendimizden ibaret bir üretim planlarken, onlar Shakespeare olup çok kalabalık kadrolara matematik kurallarına göre oyun yazdılar, Beethoven veya Mozart olup dev senfonilere can vermek için uğraştılar...". Hiç ummadığım bir yerden, böylece sarsılmıştım ki gerçekten bir eser, proje ortak hayalinde buluşma, farklı gözlüklerden aynı gerçeği tanımlayarak harmanlama, kısaca çok disiplinli çalışma kültürümüzün gelişmesine, herşeyden çok ihtiyacımız var ve enformatik disiplini, "enfokrasi" ya da "dataizm" gibi her geçen gün literatüre yeni kavramları hediye eden güncel yayınların sözcülüğünü ettiği günümüz bilgi ve enformasyon çağında, bu amaca ulaşmak için ideal bir araç, arabulucu olarak çok kritik öneme sahip.

Halen tam olarak öneminin anlaşıldığına dair şüphelerim olmakla birlikte, en çok ne olduğu biliniyormuş gibi yapılan ama henüz tam tanımlanamayan bir alan olduğunu da kabul etmek gerekir belki. Bölüme giriş için dahil olduğum yazılı sınavda, "enformatik nedir?" sorusu ile muamele edilmemin, beni bu durumla yüzleştirdiğine inanıyorum. Enformatiğin ne

olabileceğine dair bir nebze de olsa gerçeklere yaklaşan doğrularımı sunabilmiş olmalıyım ki bölümüme kabul edildim ve hayata bakışımı değiştiren bir eşikten geçerek hem alanın bir insanı olarak yaşamaya başladım hem de tadı damağımda kalan bir öğrencilik lezzetini yaşatan ve tarif edebileceğim düzeyde bir kelime kombinasyonunu dağarcığımda taşımadığım, çok güzel bir ailenin içinde kendimi buluverdim.

O günden bu yana, içinde olduğum her projeye enformatik gözlüğü ile bakarken, akademik görev aldığım üniversitelerdeki tüm bilgisayar mühendisliği ve programcılığı öğrencilerine, önce enformatik penceresinden hayata bakma alışkanlığını kazandırmaya çalıştım. Evet, bugün bilişim alanında çok daha fazla sayıda teknik alan öğrencisi enformatiğin yaşam içinde önemli olduğu, onsuz teknoloji geliştirmenin eksik ve kusurlu olacağı, günümüzün karmaşıklaşan problemleri karşısında, yaşama ancak çok disiplinli dokunuşlarla anlamlı izler bırakılabileceği vizyonuna, henüz ilk üniversite yıllarında sahip olabiliyorlarsa ve önceki nesillerin çok da alışık olmadığı, çok disiplinli birlikteliklerle daha erken yaşlarda tanışıp bunu bir yaşam şeklinedöndürebilme potansiyellerini artırabiliyorlarsa; İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü'nün mimarı, çok kıymetli Sevinç Gülseçen hocamın ve ekibinin payı, bu konuda çok büyük. Sevinç Hocamın kıymetli kişiliğinde, tüm bölüm hocalarıma ve bölüm için emeği geçenlere hürmetlerimi, şükranlarımı sunuyorum ve her daim bir parçası olarak kalabilmeyi, onur nedeni sayıyorum. İyi ki varsınız, iyi ki dalında açtığım ağaçsınız."

Harun AKASYA'nın paylaşımı da şöyledir;

"Enformatikte doktoraya başladığım dönem yapay zeka yeni yeni popülerleşmeye ve konuşulmaya başlamıştı. Açıkçası böyle bir dönemde Enformatik 'de olmam gerektiğini düşündüm. Bölümdeki hocalarımızın ilgi alanları ve yapmış olduğu çalışmalarda bu kararımda çok etkili olmuştu.

2018 yılında bölüm olarak Boğaziçi Üniversitesi'nde gerçekleşen Yapay Zeka konferansına katılmıştık. Bu etkinlikte yapmış olduğumuz görüşmeler ve fikir alışverişleri tez konumun şekillenmesinde büyük katkı sağlamıştı. O etkinlik bu yüzden benim için önemlidir.

Şimdiye kadar birçok yükseköğretim kurumunda öğrenci olarak yer aldım. Ancak Enformatiğin yeri bende çok başka. Akademik olarak tatmin olduğum kendimi huzurlu, mutlu ve değerli hissettiğim bir yer. Bunda bölümün dinamizmi, ikili anlaşmaları, akademik faaliyetleri ve elbette hocalarının emeği ve gayretleri çok etkili. Burada geçirdiğim beş yılın bana hem akademik hem de mesleki olarak çok büyük katkıları oldu. Enformatik büyük bir aile ve bende bu ailenin bir ferdiyim (her zaman). "

Enformatik bölümü çok disiplinli alanlardan gelen, enformatik alanında uzmanlaşma hevesiyle dolu çok değerli öğrencilerine hayalleriyle köprü olurken kıymetli akademisyenleri de kadrosunda tam zamanlı veya yarı zamanlı olarak öğrencileriyle buluşturmayı başarmıştır. Bunlardan ismini asla anmadan geçemeyeceğimiz Türkiye'nin internetle tanışmasında en önemli isimlerden olan kıymetli Doç. Dr. Mustafa AKGÜL'ü rahmetle anıyoruz. Bölümümüz mezunlarından Meriç AYKOL değerli büyüğümüzle ve Enformatik Bölümüyle olan anılarını şöyle paylaşıyor;

"Enformatik bölümünde öğrenci olmak benim için dolu dolu geçen bir eğitim dönemi, insan odaklı, öğrenci odaklı bir ortamda hiç kaçırmak istemediğimiz, en iyi hocalarla eksiksiz tamamlanan dersler ve sonucunda akılda kalan güzel anılar, mükemmel dostluklar demek.

Mezun olalı on yıldan fazla olsa da her zaman kendimi bu bölümün bir üyesi gibi hissettim, hissediyorum. Bölümün, akademik ortamda devam eden arkadaşlarımın ve bizden sonraki mezunların başarılarını sevgiyle ve gururla takip ediyorum.

2009 yılında başlayan doktora eğitiminin ilk öğrencileri olarak güçlü bir eğitim kadrosu ile birlikte mükemmel yönetilen bir bölümün içinde yer aldık. Bu kısa mesajı hazırlarken dönüp o döneme ait fotoğraflara baktığım zaman hep ilgili, orada olmaktan mutlu ve yüzü gülen öğrenciler olduğumuzu görüyorum.

Yeterlilik sınavı hazırlığını beş arkadaş birlikte birbirimize destek olarak yapmıştık. Hepimizin iş yoğunluğunun yanında kolay değildi hazırlanmak, uzun süre her hafta sonunu birlikte ortak çalışmalara ayırmak. Sınav sonrasında bütün yorgunluklar unutuldu, tez ile daha zorlu bir yola çıktığımızın farkında olmadan...

Öğrencilik döneminde sevgili Mustafa Akgül hocamızın da öğrencisi olma şansına sahip olduğum için çok şanslı olduğumu düşünüyorum. Cumartesi günleri derslerimize gidiş – dönüşlerde uzun uzun sohbetlerimiz benim için çok kıymetli anılar. Hocamızı bu vesile ile sevgi ve saygı ile anıyorum..."

GÖRSEL ARŞİV KOLLEKSİYONUNDAN ANILAR

3. Uluslararası Tıpta Bilişim Konferansı (2023) (İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü'nün 20. Yılı Paneli)

IIIrd INTERNATIONAL CONGRESS
ON MEDICAL INFORMATICS

IIIrd INTERNATIONAL CONGRESS
ON MEDICAL INFORMATICS

IIIrd INTERNATIONAL CONGRESS
ON MEDICAL INFORMATICS

IIIrd INTERNATIONAL CONGRESS
ON MEDICAL INFORMATICS

INTERNATIONAL CONGRESS
ON MEDICAL INFORMATICS

Future-Learning 2022

Bilgi Yönetimi Açılış Dersi

Denizhan Demirkol Burs Haberi (2022)

Enformatik Ana Bilim Dalı-TÜYAFED İşbirliği Kapsamında Düzenlenen Webinar'lar

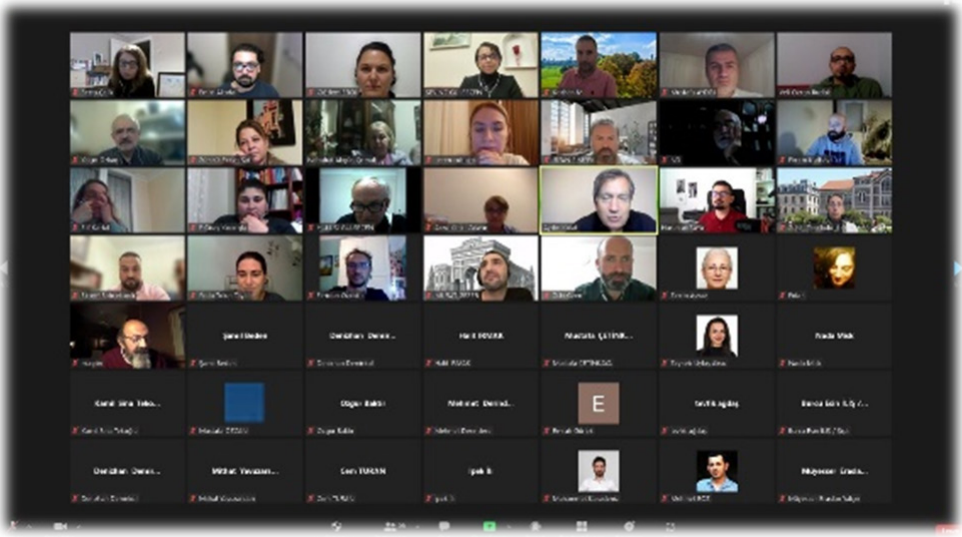

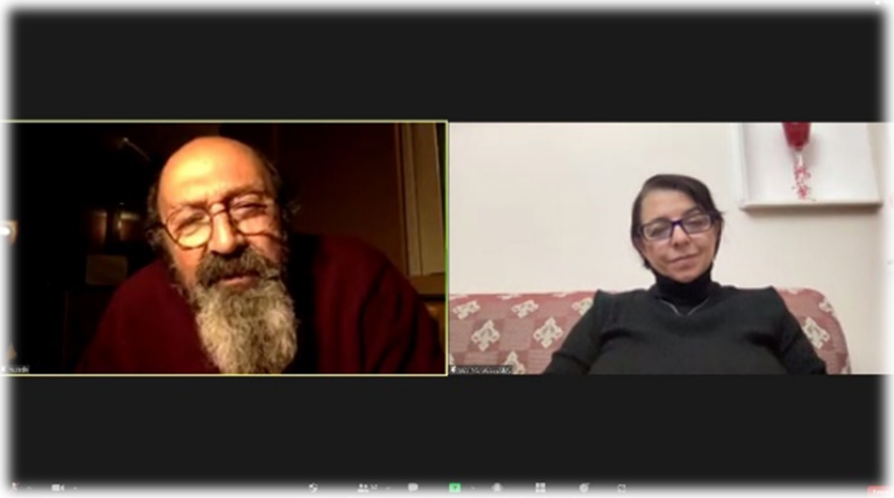
Enformatik Ana Bilim Dalı-TÜYAFED İşbirliği Kapsamında Düzenlenen Medikal Yapay Zeka Kursu

Enformatik Buluşmaları

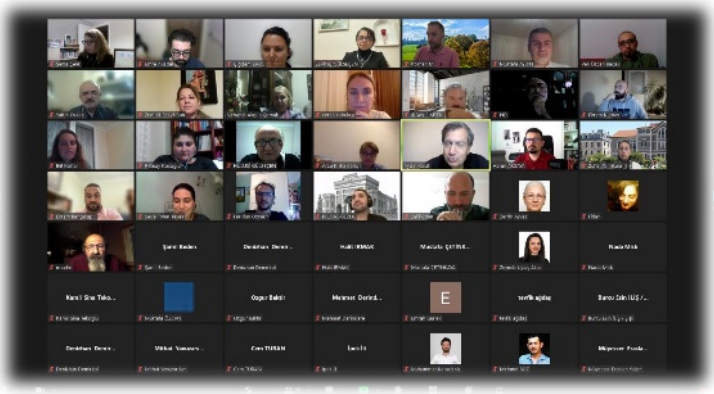

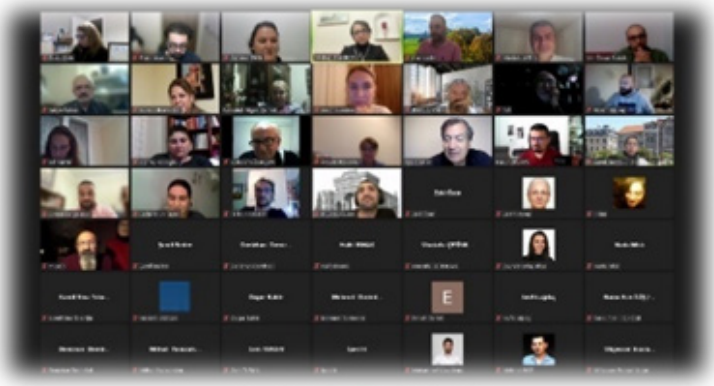

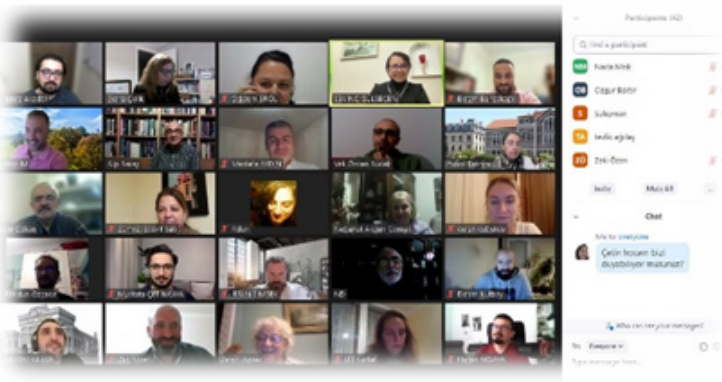

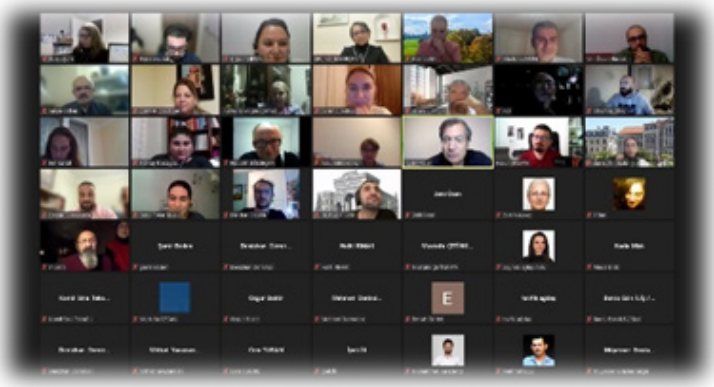

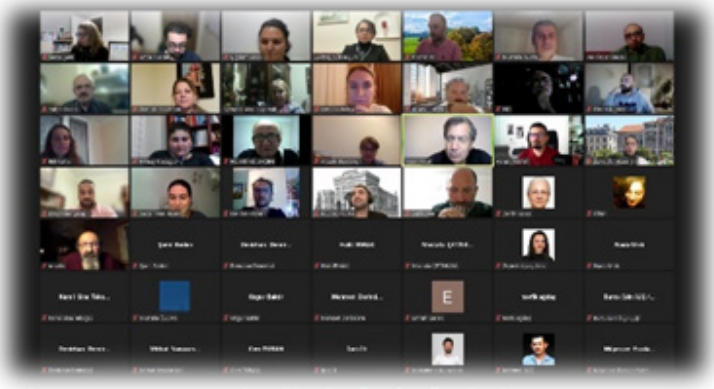

Enformatik Veri Bilimi Seminerleri

Post Doc Semineri

How to Find a PostDoc

Funding Resources
• TUBITAK
• Fulbright Scholar Program
• Marie Sklodowska-Curie Actions
• Humboldt Research Fellowship
• Projects
• Funding schemes for postdoctoral fellowships

TRT Erzurum Söyleşisi (Sevinç Gülseçen)

Women-TV (İnci Zaim Gökbay)

Sağlıkta Yapay Zeka ve Enformatik, Medicress (Çiğdem Erol)

2nd International Future-Learning Conference (2008)

DELL

PROTOKOL

FIRE EXIT

Ball State Üniversitesi'ndeki Misafir Öğretim Üyesi Görevlendirmesi Sonrası Sevinç Gülseçen Hocamıza Yapılan Sürpriz Karşılama Buluşması (2008)

Geleneksel İftar Buluşmalarımız (2007)

GAP

bcr'07
bcr'07

TAM GÜVENLİK İÇİN
GÖNDERİLERİNİZİ
SİGORTALI VERİN.

Araş. Gör. Çiğdem EROL'un ve Araş. Gör. Fidan BAYRAKTUTAN'ın Cisco CCNA Femail Eğitimi Katılımı (İTÜ, 2007)

Akademik Bilişim ‘07

2006-2007 Bahar Dönemi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Bilgisayar Dersi

GÜDÜLEME
Güdü, davranışa enerji ve yön veren
güçtür; bu güç organizmayı etkileyerek
bir amaç için harekete geçmeye
eder.
Güdü, organizmanın
bulunmayı
öğrenmeye
güdülenme
biri olmaktadır.

Kurum İçi Bilgi Teknolojileri Eğitimi (2006)

Kurum içi bilgi teknolojileri eğitimleri çerçevesinde 4 kez tekrarlanan eğitimlerde bölümümüz araştırma görevlilerince aşağıda belirtilen konularda eğitimler verilmiş olup eğitimlere toplam 34 öğretim üyesi, yardımcısı ve idari personel katılmıştır.

- Araş. Gör. Fidan Bayraktutan tarafından, "Internet Üzerinde Enformasyon Arama Stratejileri" (6 saat) ;
- Araş. Gör. Ceyda Akaydın tarafından, "Internet Kullanıcılarının Dikkat Etmesi Gereken Hukuksal Konular" (3 saat);
- Araş. Gör. Çiğdem Erol tarafından, "Etkili Sunum Hazırlama" (6 saat)

konulu eğitimler verilmiştir.

Notebook Computer

Eğitimlerle İlgili Yorumlar

Etkili Sunum Hazırlama, Araş. Gör. Çiğdem EROL

Sunum hazırlamada gereken yol haritasını veriyor.

Çok yararlı bir eğitim. Bütün bölüme teşekkür ederim.

Yrd. Doç. Dr. Neşe ÇAPRAZ

Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu

İnteraktif olması. Uygulamanın ve teorinin aynı anda yapılabilmesi. Eğitmenin konusuna hakim olması. Gereksiz bilgilerden arındırılmış ve hedefe odaklı bir eğitim olması.

Araş. Gör. Reşat Can AKKAY

İktisat Fakültesi

Karşılıklı iletişim halinde dersin yürütülmesi, dersin oldukça başarılı olmasını sağladı. Çok faydasını gördüğümü düşünüyorum. Akıllı tahta sistemi de oldukça katkı sağladı.

Araş. Gör. Sinem CANIM

İngilizce- Tercümanlık

Konunun anlatımından hemen sonra uygulama ile desteklenmesi anlaşılması ve görsel yönden de kavrama açısından çok faydalı.

Dr. Birsen KOLDEMİR

Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği Bölümü

Hocalarımız çok iyi, iletişim süper.

Okutman M. İnanç GEZER

Turizm

Internet Kullanıcılarının Dikkat Etmesi Gereken Hukuksal Konular, Araş. Gör. Ceyda AKAYDIN

Bu konuda yeterli olan eğitimciden sunumu dinleme. Gereksinimleri karşılaması.

Araş. Gör. Hatice ŞEN

Hemşirelik Eğitimi

İlginç konuların çok iyi özetlenmesi.

Prof. Dr. Nurhayat SÜTLÜPINAR

Eczacılık Fakültesi

Merak ettiğimiz eğitim dışı konuları da sorup, cevap almak çok güzeldi.

Araş. Gör. Meryem ÖZTÜRK

Hemşirelik

Konu- odaklılık, kişisel iletişim, konuya hakim olma.

Okutman E. Gültivin GÜR

Uluslararası Akademik İlişkiler Kurulu

Eğitimci ve öğrenenin arasındaki iletişim (Etkin ve sıcak).

Yrd. Doç. Dr. Hülya KAYA

Hemşirelik

Internet Üzerinde Enformasyon Arama Stratejileri, Araş. Gör. Fidan BAYRAKTUTAN

Birebir çalışılmasının sağlanması.

Prof. Dr. Nurhayat SÜTLÜPINAR

Eczacılık Fakültesi

Eğitimciler çok istekli konularına çok hakimler, kaynaklar yeterli. Program gereksinimlerime yanıt verdi.

Araş. Gör. Hatice ŞEN

Hemşirelik

Görsel olması en güçlü yönü, tabii ki işitsel olmasını da söyleyebiliriz. Karşılıklı soru sorulması ve sorulara cevap alınabilmesi de çok memnuniyet verici.

Kütüphaneci Aygün EZEL

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Merkez Kütüphane

Konunun bilinmeyen yönleri açığa çıkarıldı. Her ne kadar Internet i çok sık kullansak da bilmediğimiz yönleri var. Bunların kazanımında çok etkili oldu. İlgi çekiciydi.

MSc. Ayla KEÇECİ

Hemşirelik

Herkesin uygulama yapmasına imkan verilmesi. Görselliğin iyi kullanılması. İletişimin sıcak ve samimi olması.

Araş. Gör. Burçin KISA

Hemşirelik

Kadınlar Günü Etkinliği: “Bilişime Kadın Eli Değerse” (8 Mart 2005)

Sevinç
GÜLSEÇEN
M. Meriç
AYKOL
Zerrin
AYVAZ REİS

İstanbul Üniversitesi
1453

First International Future-Learning Conference (26-27 Ekim 2004)

future-learning

future-learning
Microsoft
IBM
BILFEN
Thaber
BT
türk internet.com
Organizasyon: SYSTEM

dan Toplu Çözümler
telnet
telekom
Yeni Nesil Teknolojiler,
Sınırsız İletişim

future-learning

Akademik Bilişim ‘04

Akaden
biyoenf
bakımın
anlatara

